

3/12/24

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 1-వ తేది సోమవారము
శ్రీ క్రోధననామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస శుద్ధ సవతి ౯.

No. 52
సంచిక ౫౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారినే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

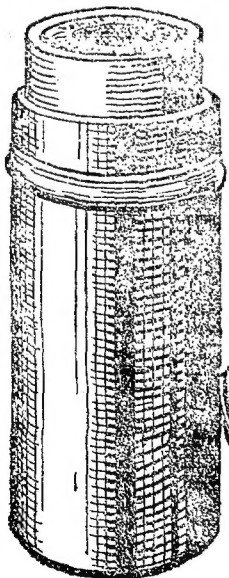

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

పుష్కరాక్షరి, మొదటిరకం పుష్కరాక్షరి, మొదటిరకం పుష్కరాక్షరి, మొదటిరకం పుష్కరాక్షరి.

మిగడవలె నవ్వుదిగానుండు
నురుగువలన నుఖముగా
క్షౌరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖమును ఎండనీయదు

“ఎరాన్ మిక్”
మే వింగుప్పిక్

ఎరాన్ మిక్ పర్ ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని ప్రోరులందును దుకాణాదారులయొద్దను దొరకును.

పెల్లింగ్ టన్ సి సి మా

30-5-25 శనివారమునండి 5-6-25 శుక్రవారమునరకు
ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం॥
మాటిని ప్రత్యేక ఆట గలదు.
ప్రపంచమందు అంతెటను చాల ఆకర్షణీయమైన
ది టి రన్ మాన్ కి వ వారము
ఆల్బర్ట్ వి ధైర్యకార్యములు చూడదగినవి.
సాహసము గల పితాచములరాజు

శ్రీ క్రోధన జ్యోతిష మార్గదర్శిని

ఈ పుస్తకమును చదివినచో ఎవరికివారు క్రోధన సం॥
రములో గణితముతో నిమిత్తములేకుండా ప్రతిగంట, రోజు,
మాసము, దశ, పంజర ఫలితములు కాంటులు తెలిసికొనగలరు.
తగ్గింపు వెల పోస్టేజినహా 1-4-0 ఆటాయి.

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము,

భీమవరంపొట్టు, భీమవరం తాలూకా, కృష్ణాజిల్లా.

నమ్మకమైన నగలుదొరకు స్థలము

మానద్ర వెండిగొలుసులు, గిన్నెలు, తట్టెలు,
కంచములు, కూజాలు, బంగారెగాజులు, గొలు
సులు, చెయినట్టిగోలు, వాగవత్తులు, వంకీలు,
వాగరలు, కామంతిబెళ్లలు, కంపుజవెళ్లలు,
మొటిరకం పుష్కరాగము తోడులు, అంటుపో
గలు, చేపరీలు, క్లావసులు మున్నగునవి దొరుకును
బయటివూరి ఆర్థరులు అతిబాగ్ధతగా పంప
బడును. ఒకదాని మాకు అర్ధరీచ్చిన మానమృతము
మీకు తెలియును.

సీమనెండికి, పవరంబంగారపు పూచీ నిచ్చెనము.
తృప్తికరముగా లేనిచో వైకమువాపసిచ్చెనము.

బీచు వెంకటస్వామిశెట్టి

నగలవర్తకులు, కర్నూలు.

అ
మృ
తా
ం
జ
న
ము

అ
మి
తా
ం
జ
న
ము

చక్కనిదబ్బితో న హా
సీసా 1-3 అ. 0-10-0

కొంగను పోలేడు నారాయణ

పక్షి యీకలవలె అందముగా నుండును

కొంగను పోలేడు నారాయణ పక్షి యీకలవలె అందముగా నుండి, విగ్రహముగా నుండును. ఇది కోల్ మాన్యు ప్లాస్టిక్

గతాగ్రమునందు బిడ్డలు, కలలు చూచుటకు మిక్కిలి ఉల్లాసముగా నుండును. ఇంత వరుసకు ప్లాస్టిక్ గాని లేక గంజనిగాని ఉపయోగించిన లెవనముందు పనులు పచ్చని మరకలు పడుటయేగాక, గడ్డను పాడుచేయును

కోల్ మాన్యు ప్లాస్టిక్ ఉపయోగించునట్టి చాకలనాలు వారి కాతాకారులను తృప్తిపరుచుటయేగాక, వారి వ్యాపారమునందు ఎక్కువకీర్తి వారికి గలుగును.

కోల్ మాన్యు ప్లాస్టిక్ యిష్టమై పెట్టెటకు అంటుదు.

No. 12.

కోల్ మాన్యు ప్లాస్టిక్

గోదావరిమండల అస్పృశ్యతా నివారణసభా సన్మానసంఘా ధ్యక్షోపన్యాసము

(ప్రత్యేక విలేజ్)

ది 27 మేయి 1925, పలివెల.

(శనివారముతరువాయి)

ఇప్పటికిని ఈ గ్రామము గొడుగుపోలేదు. పైన చెప్పిన వారందఱును ప్రతిభిధులై వారిసామము బృందంబజేయుచు వేదాంతాశ్రయపాటించి లగు కణ్యపురి రావణాగ్రాస్త్రాగ్రాధు ఈ గ్రామమును పాపముజేయుచున్నారు.

ఒట్టి యాప్రదేశములో ఈ మీ సమావేశముకూడ, మిక్కిలి ముఖ్యకాముననే జరుగుచున్నది. ఏమన? నానాజున్న కోటిర్కండలముచే కాంతకుంభతీమిరమై, నానా పాపనాశినిక రముచే సర్వకలపకమై, నానారాజదిక్కులముచే స్వాతంత్ర్యభంగమునల సమర్థులపడబడి చిరకాలపు స్వదేశమాదా మజ్జనము నలంకరించుచుండి, యీ భారతవర్షపుణ్యభూమి నేడు అస్పృశ్యతామిరసంకులమై పరదేశకృతాపమానాపంక నిమగ్నములు భవదేశ కరణ్యమైయున్నది. దీని దశయిప్పుడుమా డ, పండితరాయవర్ణి తచందనతరు నిర్వికేష దైన్యగ్రస్తమై జాలి పుట్టించుచున్నది.

శ్లో॥ ఏనాద్యాపశవః కిరాతపడిష శ్చేషే హే నుగ్రాహిని! సంహారోత్రనాగరస్య విషయాచ్చనమే మునీశాంమనః। ధూమేనాపిహగంధి నాత్రవిశేషిక్ దిక్కుక మాహాదయన్! నాయాలమ్ పరివహ్య తేతరసా కత్వై కిమాచక్షుహే॥

ఒట్టితరణమందు దీనిని మీరు సమర్థులంబడుచు మనదేశములకందఱును, సర్వపరదేశ జనహాస్యాస్పృశ్యమైన స్థితిలోనికి రాగలదు.

ప్రస్తుతము మన హిందూసంఘశరీరమును కళంకితముచేయుచున్న అస్పృశ్యతాస్పృశ్యత మాలనాదిగ లనబడు జాతి వ్యయరూపమైన ఏకదేశమును బాధించుచున్నది.

అస్పృశ్యతానివారణమనగా నేమోయని కొందఱు భయపడుచున్నట్లు కనిపించుచున్నది. అది మనమందఱుమీయి మన యంత్యజ సోదరుల నాలింగనము చేసికొనుటగానివారిలో సహభౌజనపానములు చేయుటగాని కాదు. వారియంతికాగమనము సంగీకరించుటే. దీనిని నివారించుటకు ప్రతిస్పృతికాశ్రయము ప్రములను వధించి సిక్తాంతామృతమును తీయుటకు తమవంటిప మునుదర్శించుటగా నావంటివాఁ డిందులకు పూనుకొనుట సాహ

సము. అయినను నామందబుద్ధితో చిన తప్పటాహులను నిజేదిం చ తగినపరణలను బొందుట కింతకంటె మంచితరుణము దుర్లభముగాన నాకుగో చినయంశములు మనవిచేయుచున్నాను. పైన చెప్పిన రెండుజాతులవారును తమ గ్రామంతయులయందు విసిండుచు, మృతపశుక శేబరములనూంప మాహరించుచు వారి చర్మములు బాగుచేసి పాదరక్షలు మొదలయినవిచేసి తమకీర్తి కొలదిసంఘనీపచేయుచున్నారు. ఇంతియేగాక కృషివలుల కృషికార్యములకును తోడుపడుచున్నారు. చర్మపువట్టుదలతో నేసిన మంచములమీద పరుండుచున్నారు. వీరిండ్లమట్టు పశుకంకా శకలములు పడియుండుటచే మక్కులు రాంబందులను నిండ్లవాలుచు శాపజీవకలిగించుచుండును. అందువలననే పూర్వకాలముందు గ్రామములను నిర్మించిన కుటుంబాలెక్కిన నానావృత్తుల వారికి తత్తద్వత్తులు నిరభ్యంతరముగా జరుగుటకును, వారివలన నితరులకుపయోగమెకాని లేకయును ననుపయోగములేకుండుటకును తగినచోట్లను గ్రామములందు నిర్ణయించినట్లే వీరివృత్తి వలన తక్కినవారికి లాభమెకాని యనారోగ్యము మొదలగునవ్వుములు కలుగకుండుటకు గ్రామముల బహిష్కరణదేశములు వీరికి నివాసములుగా నిర్ణయించిరి. అందుకు వారును సంతృప్తిచెంది యంతకాలమును సంఘసేవార్యులయి కాలము గడపుచుండిరి. కాని యిప్పుడు ఈదేశజలయం దనూయకల పరదేశజలు మిమ్ము మీదేశజ లవమానించుచున్నారు గాన వారి విడిచి మ మ్ముండేరండిని వీరి నాకన్నించి వీరిచే మనకపకారముచేయించి మనలో మనకు పరస్పరకిలహము లుత్పాదించి మనల నందఱును దుర్బలులఁ జేసి తమకు వాసులను చేసికొనగోరుచున్నారు. వీరుచేయు పాతాళహామములు సాంగమగునంతవఱు కుపేక్షించితిమేని మనమాబ్రహ్మకల్పము పశ్చాత్తాపదాహనల దంధవ్యా మానలమగుచు సమస్త ప్రపంచజనలకును హాస్యాస్పృశ్యుల మగుటకు సంధియుములేదు. కాన తరుణములో మేలుకని వీరియన మానముతీర్చి వీరికి మనదేశమందును మతమునందును సంపూర్ణాభిమాన ముండుటలు చేయుట దేశహితైషులగు మనీషులందఱు నవశ్యకర్తవ్యములో మొదటిది. నాకుఁబాడ నీపని యంత దుష్కరముగాగాని, దుర్లభముగాగాని కనిపింపదు. విమర్శింప గా వీరియందు వృత్తివలన సంక్రమించి తిరిగి నునివారముగు బహిర్భూతిస్యమేగాని జన్మచే గలిగిన సహజకాలవ్యమంతగా గానఁబడదు. వీరిని మనము సాధారణముగా మాలనాదిగలని కదా వాడుచున్నాము. మాలయనుమాటకు “మాలము” అనగా నన్నులే దేశమందుండువాడని యర్థము. మాడిగట్టము మాతంగ శబ్దవము. మాతంగుడనగా సుతంగమునిసంతతియని యర్థము. వీరిని సంస్కృతములో చండాలురని యనుచున్నారు. ఆశ్విమునకు కోపిష్ఠులని యర్థము. స్వర్ణులలో చండాలరు బ్రాహ్మణస్త్రీయందు హుద్రిత్యున్నఁడని వ్రాయబడియున్నది. వీరెవరనగా 1 కిరాత 2 కేబర 3 పుళిండు లభ మ్లేచ్ఛజాతుల వారని చెప్పుచున్నారు. మ్లేచ్ఛులనగా నార్యులకు తెలియని భాషలు మాట్లాడువారని యర్థము. నిజముగా వీరాదుర్బల

లోని జాతి సాంకర్యముచేతనే జనించిన వారయినచో వైకాచి మొదలగు ప్రాకృతభాషలో నేదియో మాట్లాడవలసినవారుగా ని మ్లేచ్ఛభాషలు కాఁబాలరు. అగ్నిశిఖాసాధ్యశ్శివమునకును, పాతివ్రత్యమునకును లోకములో పేరెన్నిక గన్నవారను తామకించనులు బిడ్డలయ్యును, తమ యేలికల కుమారులచేత పాతిగ్రహమునే నిరాకరించు మనస్వినీచులులగు సగ్రజాతివని తారత్వము లత్యంత గొప్పతమైన చతుర్భూత్యాలోగన ముఖమున కానించి ఇన్నికొట్ట సంకరలకు కన్నారన్నమాటకన్న యసంగతము మఱొకటి యూహింపలేము. అట్టిసంకరలెక్కడైన తప్పి జాతి కలిగినను వారిన్నికొట్టుగా వృద్ధి యగుట పరమాసంభవము. ఇది యుత్తరువర్ణము వర్ణితుల కథను వర్ణమువాంతో గలియుటవలన గలగు పరమహేయముగ దుర్దేశము తెలిపి వారికి భయముచెప్పటకు స్పృశ్యకర్తలు చెప్పిన వాక్యముగాని మఱొకటిగాదు. అట్లయిన వీరి జన్మకారణము మఱొకటి యరిదురేమో అవిషయములో చారిత్రకులు వ్రాసినారు. ఆర్యులవీరేశములో నడుగు పెట్టెనరి కీదేశము నిర్వాచకముకూడు. ఇంద నాగరికజాతులు కొన్ని యుండెడివి. వారు కృషిమొనలగు నాగరకృత్తు లెఱుంగక యడవిమృగములవలెనే తమకంటె దుర్బలతర జంతుహింసనల్ల కీ జీవయాత్రజేయుచుండిరి. ఆర్యులందు ప్రవేశించి యడవులను నరికి అధికభూభాగమును కృషియోగ్యముగాజేసి యడవిజంతువులనెల్ల వారికప్పటి దుస్సాధ్యములగు నరణ్యభాగములోనికిని గొండలలోనికిని బాటదోలినమీదట నీమృగప్రాయులగు నీయనాథులు తమ కాహరములగు జంతువులు సమృద్ధిగానుండు ప్రదేశములకు తామే స్వయముగా జరిగిరిగాని, యూరోపీయుల చారిత్రకులు తమదేశము పారాసి కా మొదలయిన దేశములు చొచ్చి యచ్చట వారితో గిల్లి కయ్యములుతెచ్చి పలుకుంట్లు పెట్టిన వారి నాగ్నేయాశ్రయ ప్రయోగముచే సకంపజేసి హతశేషుల నడవులపాలును కొండలపాలును చేసినట్లే మనదేశమునకు వచ్చిన యార్యులును చేసివారని వ్రాసినవారతంకంటె నిరాధారములును, సత్యదూరములును మఱి తేవు. మొదటినుండి మనదేశమునకు వచ్చిన యార్యులు దయాదైవభక్తిపరిత్రసరశేహృదయులు గాని వారివారివలె నైహిక సుఖములే ప్రధానముచేసికొని పరమేశ్వరునిచేరుచెప్పి యతని నోరెఱుంగని బిడ్డలగొంతులు కోయదాంభితులుకారు. వారట్టివారుకాకుంటుకు నానాదేశములనుండి తత్తద్రాజులకార్యముచేతను సోదరప్రజలయనూయచేతను తలుచుబడి వచ్చిన నానాజాతుల వారికిని నేటికి నీపుణ్యభూమి శరణ్యమైయుండుటే నిర్వివాదమైన ప్రత్యక్షసాక్ష్యము. ప్రపంగవిశమున ప్రకృతాంశమును విడిచి కొంతదూరము పరిభ్రమించినందుకు క్షమింపుఁడు. ఆప్రకార మడవులకు కొండలలోనికిని పొయినవారె, చెంచులు, బోయలు, భిల్లులు, కోరులు, నక్కలవాండు మొదలగు వాండు. వీరిలో కొంద రట్లుపాక యార్యులనాగరికత కొంకివర కంగీకరించి వారికి తమకీర్తికొలంది కృష్యులయందు సాయముచేసి వారిచే సత్కార మందుచు వారు చెప్పినచోట

నిలిచినవారే యీమాటలుడిగలు. అట్టియెడ, వైని చెప్పిన హింసాచీకా సేటికిని మానని జాతులవారందరు మనకు అస్పృశ్యులై యుండగా "శుకపంజరబంధనే మధురాజాంగిరాం ఫలమ్" అన్నట్లును, మే త్రేనివానిజూచినమొత్తబుద్ధియన్నట్లును అస్పృశ్యతగా విధేయతకు ఫలము? అదియునుగాక కాలస్థితి విచారించుచు, మనమీ అస్పృశ్యులనువారికంటె మనమంతమనకు, భావములను దుస్సహము లగు నాచారములు చేయువారు మనకు చిరకాలమునుండి యేలికలై యున్నారు. "రాజానుతో భర్త" యని కెడలం చెప్పమన్నారు. అందులకు నిదర్శనముగా మన యార్యాచారములయొక్క ప్రాక్తనాధునాతనస్థితుల తారతమ్య మరయ్యెడు ప్రభుత్వమున వేదకాస్త్రములు నశించి యంగ్ల గ్రంథపారాయణమే విశ్వంఖలముగా వ్యాపించింది. మనగృహగృహులు నీళ్ళకారిపోయి ముఖ్యగృహులు సర్వకామముగా విజృంభించి పరమేశ్వరుడు ప్రసాదించిన నిర్మలవాయువు నంత భూమిప్రాయమునుగా చేయుచున్నది. శంఖతీర్థములు, సాలగ్రామతీర్థములు పోయి కాఫీటీ తీర్థములు కుటీపావనము చేయుచున్నవి. లభనములు సాలగ్రామములు లైనవి. పలాండుదళచంద్రకళలు, మరీచిమార్గ సంద్యారాగవరీతి సన్న పర సాలగ్రామకాశముల : లుకరించుచున్నవి. ఎట్టి శో.తియొడ ననువాడును ఏతులనువాడో చేసి సంకలనము, తీర్థములను విక్రయించుచున్న పోడిలను తన ముద్దుబిడ్డలకు నూడిగా నిమ్మచున్నాడు. సంద్యావందనము పూర్తయ్యుచు వార్త పంపేచ వమేలేదు. అపాకపాపములకు అవుపాపన మేకాడలేమైనది. బాలురు లాగులు తొడుగుకొని తిన్నన్ను తిరి వివర్జన సౌకర్య స్వాదము చేయుచున్నారు. నీమంతిదత్త మప్పడు శ్రీధరము కాదు. వారికంటెను శ్రీధరానిధి ధనార్జనము వ్యయముచేసి నీమంతములు సమరించుచు పురుషపుంగవులస్వత్యమేతర నిరాకరింపగలవు. బ్రాహ్మణసంతతికి బ్రాహ్మణత్వము నాపాదింపి బ్రహ్మచర్యమునకే సర్వలోపము వచ్చినది. ఇప్పుడు ప న య న ము వివాహపూర్వరంగముగా భావింపఁ బడుచున్నది. విశిఖత్య కొన్నివిషయముల లాభకరముగా మన్నది. (అందునుగూర్చిన కథ.) యజ్ఞోపవీతము తాళము చెల్లెలకు దూకుటయ్యాలి యు జన్మసార్థక్య మొందుచున్నది. అపనానముల శౌచకృత్యములే పరిగా జరుగుటలేదు. ఇంకను మే మాచారసంతులము. మాదరికి శౌచహీనులు రాకుండు-అనుటకు మన కే సుధికార మున్నదో యోచింపుడు.

ఇదియునుగాక నిన్నటివరకు మనతోపాటు రామ భజన చేయుచుండియు మనకస్పృశ్యుడైన చెప్పరాని వెంకడు నేడే శ్రీధరపునిచేతనే యేముసల్యమచేతనే శిరోముండన సంస్కారమో, చర్యఖండనసంస్కారమో పొంది జాను లేక జానీసాపాటు నను ననతారమే తి మనకు స్పృశ్యుడే గాక సలాము పొందుటకుగూడ నగుచున్నాడు.

అదియునుగాక అస్పృదాది వివిధనాగరకజాతులతో చిరకాలసంస్పర్శమహించే నీ కష్టము పూర్వముకంటె పలు రెట్లు విశతులై యున్నారు? వీరి కేపుడు అశోగ్యములము లగు శౌచపద్ధతులు బోధించుట సుకరము. వారును నట్టివి తెలిసి కొని యాచరింపవలె నని మిగుల సత్కీర్తనపడుచున్నార. ఇదివలె నీవీలో యూరోపీయులకు వెంటవాండ్రుగాను, ఆ యూరప్ విక్రాంతిస్థానములందు భక్ష్యపానీయపాచతులు గాను, మన న్యాయవాది రిథితులకు సారథులుగా నున్నవారు. తగినంత శుచిత్వము కలిగి మెలగుచున్నారు. కాన వారి కొకించుక బోధించి శౌచయుక్తులను చేసి యీ యస్పృశ్యులను మనచేతితో మనమే తీసికొని వా మనునూట దిక్కించు కొనుట సర్వశ్రేయము. యక్క పాడిచింతర్యాక ప్రాద్దుపాడ వక మానదు. జ్ఞానము వచ్చినతర్వాత అ స్పృశ్యత పోక మానదు.

సంపూర్ణనాగర్యముతో నిట దయచేసియున్న యీపం డితకామధేనువుల మధురవాక్ కీరములు గ్రోలుట కొత్తకృత్య పథమున్న మీ యాశోన్నపీటల కంతరాయము కలిగింపక యింతటితో విరమించుచున్నాము.

బీజ్ బండ్

బీజ్ బండ్:—నీరై పోయిన పిర్యమును గట్టి పరచుటకు లోకప్రసిద్ధి కెందినది స్వప్నమందుగాని మాత్రముతో గాని పిర్యము స్థితిమగుచున్న యెడల తక్షణం నిలిపేయును. ముపలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యవ్వనమొసగును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలమునిచ్చి సంసారసుఖము అనుభవించునట్లు తేసి సంతానవంశులగ జేయును. ఈ త్రైములు రహస్యముగా నుంచబడును. మాత్రము సీ 1-కి రు 2-00 ని. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం
13 బై రాగిమఠంపేథి, మద్రాసు.

బందరు ఉప్పెన ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల (స్వగ్రీయవిలేజి)

మే 30:—నేను గ్రామాంతరముననుండి ఆతురతతో బందరు సమాచారము జదువునప్పుడు కళాశాల విషయమై ఆంగ్లపత్రికలలో నేమియు వ్రాయబడకపోవుటవల్ల కళాశాల సురక్షితముగానే యున్నదని తెలిచి సంకోషించితిని. పిమ్మట కృష్ణాపత్రిక చదువగా నాలుగువేలవఱకు నష్టమైనట్లు తెలియ వచ్చినది. కాని ఇప్పుడు పడిపోయినవి చెడిపోయినవి తిరిగి యథాప్రకారముగ నిర్మించవలెనన్న 4 వేలకు రెట్టింపు ఖర్చు కావలసి వచ్చుచేమో యని తెలపవచ్చును.

ప్రధానభవనము నిలిచియున్నది. కాని వైస్సుగది వైకప్పు పూర్తిగ పోయినది. ప్రక్కనున్న మానవల్లెవానల కిదియే కరణ్యమైనది. వారు తలుపులు తీసిపెట్టుటవల్లనో మఱి యేకారణముననో ఆభాగము కప్పబోయినది. మండపము పిట్ట గోడలు విరిగి పడిపోయినవి. భగవదనుగ్రహమువల్ల ప్రధాన భవనము నిలిచియున్నందుకు మన మెంతయు కృతజ్ఞులము.

కర్మాగారము

అశీసుగది కప్పబోయినది. నక్షరంగము కొఱకు వేయ బడిన సావడి సుమారు 7 లేక 8 వందలు ఖరీదు చేయునది పడి పోయినది. మోర్డింగురేకుచెడ్డ పూర్తిగ పడిపోయినది. దీని తాలూకు సామాను తిరిగి పనికివచ్చు స్థితిలో లేదు. ఈచెడ్డ పూర్తిగ క్రొత్తచే వేయవలసియుండును. రెండువేలకు పైగా ఖర్చు కాగలదు. కర్మాగారము, ప్రధానభవనము, స్టోరగది చాలవఱకు నష్టమైనవి. ఇనుము కరగించి పోండ్రిగూడ చెబ్బు తిన్నది. కర్మాగారము భవనములకు సంబంధించి నంతవఱకు మరమ్మత్తుచేయుటకు మూడువేలవఱకు పట్టవచ్చును.

పెంతుటిల్ల పెంతులన్ని లేచిపోయినవి. విద్యార్థుల పర్ణ కాలలు, రంగుల కార్టానాతొలుకు గృహములు, నెలకాలలు, విద్యార్థులు చదువుకొను పర్ణకాలలు మొదలగు పాకాలు నూరు మొదలు ఎనిమిదివందలవఱకు ఖరీదుచేయునది సుమారు ఇరువది లోపుగ నేలనుట్టుయినవి. శ్రీరామ కోటిశ్రీరారావుగారి నూ తనముగ కట్టిన పర్ణకాల నిలిచియున్నది.

ఈ నష్టమును భరించుటకు కళాశాలకు యేమాత్రమును అవకాశము లేదు. కళాశాలస్థితి గోచరుట్టుపై రోకటిపోటువలె విక్కిలి పంతాపకరముగ నున్నది. ఆదాకాయవ్యయముల సరి పుచ్చనలెనని నెంతయూ యత్నించి లాభములేక ప్రజల ఆవ్యా జానురాగమునే కరణ్యముగా గొని కలకాలము పాలకాసంఘ మువారు సాగించుచున్నారు. కళాశాల జుగుటయే దుస్సర ముగానున్న స్థితిలో, ఇట్టి విపరీత సంఘటనల కళాశాల ఎట్లు ఎదుర్కొనగలదో తెలియకున్నది.

బందరుకోట-గిలకలదిండి

ఈ ప్రాంతము చూడవలెననెడి యుద్ధేశముతో నైకిల్ వేసుకొని బయలుదేరి బందరుకోట రోడ్డున కైలపట్నాదుదాటి కొంతదూరము పోవునప్పటికి ఎదురుగాలివల్ల నైకిల్ నడక దిగవలసినచెప్పు. దిగునప్పటికి రోడ్డంతయు మళ్ళముయముగా నున్నది. రోడ్డు ఇరుకైనట్లును మళ్ళకంచెలు గుట్టలు గుట్టలు గానున్నవి. ఇప్పటికి వారుచినుములనుండి బాగుచేయుచున్న ను క్రింద నడుచుటకు పీలుకాయున్నది. మళ్ళకంచెలు చాల వఱకు తగలపెట్టినారు. పనిచేయుచున్న ఒకరివద్దనున్న చెప్పులు తొడుగుకొని రోడ్డు దిగి చేలగట్టుకుచేరి కాలబాటను నడిచితిని. ఈరోడ్డు చాల బండోబుగ్గ నేయబడినది.

ఇది జిల్లాబోర్డురోడ్డు. గజముఎత్తున మట్టిపోసి దానిపై కొండకాళ్ళ పనిచేసి నానిపై కంకరరోడ్డు నేయబడినది. ఈరోడ్డు రెండుచోట్ల పెద్దగండ్లుపడినవి. సుమారు రెండుఫర్లాంగుల పొడుగున రోడ్డు రెండువైపులను కోసివేయబడి అనున పర చుడిన పెద్ద రాళ్ళుపడితము కొట్టుకొని పోయినవి. ఈరోడ్డుకు వంతెనలు కట్టటకు బాగునెయుటకు జిల్లాబోర్డువారికి పదివేలవఱకు ఖర్చుకావచ్చును. ఈరోడ్డును త్వరగా వర్షపుచేయుట చాల అవసరము. ప్రస్తుతిము నేనది కాలముకలవల్ల రాకపోకలు చేల గట్టమీదను, రోడ్డుప్రక్కను జరుగుచున్నవి. నానాకాలములో అట్లు పీలుఉండదు. రోడ్డుమగ్గుడున్న గొడ్డు వెంటనే పూడ్చు వెసియున్నది.

బందరుకోట కంచకములో మంచినీరు ఉండెడిది. అచట ప్రజలు ఆనీటికే త్రాగుటకు వాడుకొనెడివారు. సముద్రము పొంగివచ్చుచే అంతయు ఉప్పునీటియమై పోయినది. మృనిసిపాటికివారు నీపాలతో మంచినీరు కప్పించుచున్నారని. రోడ్డు సరిగాలేక పోవులెల్ల బండ్లు ప్రక్కచేల నుండి తోలు చున్నారు. వర్షముకురికి కాలవలకు నీరు వెళునచో యీప్రాంత మంత నీటిమయము కాగలదు. అప్పుడు బండ్లు పోవుటకు దూ యుండదు. 2 అంగులముల గాల్యవైచదువైపుతో పాతొలి

కము కొంతకాలము మంచినీరు సప్తము చేయవలసియుండు నేమో విచారింప దగియున్నది. లేనిచో కాల వలు వదిలిన పిమ్మట కాలవనీరే ఆధారము కాగలదు.

పంచదార ఫ్యాక్టరీ

పంచదార ఫ్యాక్టరీ ప్రధాన భవనము చాల సాము జెచ్చించి గట్టిగా కట్టినందుకు ఫలితము కనిపించినది. ఇంత సాము భవనమునకు ఖర్చుపెట్టుట దుర్వ్యయమని భావించి, కాని యీ గోపానుగాలికి ఆభవనమే లేకపోయినచో మెషీ నరీమాడ నెడిపోయియుండెడిది. కాని ఇప్పుడు చుట్టుకొన్న టిన్ను రేకువసారాలు పోవుటవల్ల మెషీనరీ అంతయు బాగానే ఉన్నది.

మల్లతానుల మహాసభ జరిగిన టిన్ను రేకుల షేడ్ (కృ. ప.) పూర్తిగ పడిపోయినది. అచటనుండి గిలకలదిండి పోయి యుంటిని. దారిలో కొన్ని పడవలు పెద్దనావలు మెట్టకెక్కి కొన్ని కాలవకు ఫర్లాంగదూరము సహితము కొట్టుకొనిపోయి నవి. ఒకచోట శ్రీపెనింగు రంగయ్యగారు తమ పడవను వంద జనముపెట్టి త్రవ్వి పైకి లాగించుచున్నారు. కొన్ని పడవలు ప్రక్కనున్న మడ అడవిలోనికి కొట్టుకొనిపోయినవి. మఱికొన్ని గిల కలదిండిలో పీర్లులలోనికి ఇండ్లలోనికి జొచ్చుకొనిపోయి నవి. వీరితాకుడుల కొన్ని ఇండ్లు పూర్తిగ పడిపోయినవి. ఈ పడవలన్నియు మట్టిలో పూడిపోయినవి. ఈపడవలు కొన్ని లకు రూపాయలపైగా ఖరీదుచేయునవి గలవు. ఉప్పెనకు గిల కలదిండిలో రొమ్ములలోను నీరు వచ్చినట్లు ఈనీరు వచ్చుట చేతను, గాలి తీవ్రముగా వీచుటచేతను పడవలు ఇండ్లలోనికి సహితము జొచ్చుకొనిపోయి నవి. ఈపడవలను తిరిగి కాలవలోనికి చేర్చునప్పటికి చాల సాము వ్యయము కాగలదు. భగవదను గ్రహమువల్ల ప్రాణనష్టము కలుగలేదు.

స్వగ్రీయ ఆచార్య

కోనల్లి మానుమంతరావు పంతులుగారు

నాటక ప్రదర్శనములు

శ్రీయంత కోనల్లి మానుమంతరావుగారు, ఆంధ్రదేశము లో కల్ల ప్రభుత్వమున, బందరు పట్టణమున జాతీయపాఠశాల నెలకొల్పిన విషయము ప్రతి ఆంధ్రునకును తెలిసినవిషయమే. వారి మరణానంతరమున వారి నామము చిరస్థాయిగానుండుటకు యొక శిలావిగ్రహము నేర్పాటుచేయ బండరు పెద్దలందరు యుద్దేశించుచుండిరి.

శ్రీయంత టి. రాఘవాచారిగారు, పర్యవేక్షి రామ చంగారెడ్డిగారు, ఇటీవల ఆంధ్రదేశపర్యటనమున, జాతీయ పాఠశాలలో శిలావిగ్రహ నిర్మాణార్థము, ఒక ప్రదర్శన ఆదా యమిచ్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి. వారికంటెను పూర్వము గో విందరాజుల సుబ్బారావుగారు, తమ యుగంధర పాత్రను ప్రదర్శించి, ఎక్కుడు ధనసహాయము చేసెదమనిరి. ఇప్పుడు బండరులోని స ర స్వ తీ వి లా స స భ వారు. తె నా లి, యె జ వా డ మొ ద ల గు ప ట్ట ణ ము ల యం దు జూనునెల రెండవవారము మొదలు శ్రీకృష్ణకులాభారము, రా మరాజు, ప్రహ్లాద మొదలగు నాటకములనాడి, వాని నికరా దాయమును శిలావిగ్రహ నిర్మాణార్థము యిచ్చెదరు. ఈ నాటకములలో నెల్లూరు నాగరాజారావుగారు, కె. శ్రీనివాసాచారిగారు, నేలమాతుల రామకృష్ణయ్యగారు, రాయప్రోలు సుబ్రహ్మణ్యంగారు వారివారి యభిమానపాత్రలను ధరించెదరు. ప్రతి జాతీయవిద్యార్థియు, కళాభిరుచి, తిమరుతోచిన సహాయముచేసిన బాగుండును. మానుమంతరావు గారిని గురించి వ్రాయుటకుగాని, వారి గుణముల పొగడుటకుగాని, వేయవాలగలుగల అతిశయనకుగూడ తరచుగాదు. వారిచే నిర్మింప బడిన జాతీయపాఠశాలయే నిజమైన నిదర్శనము.

జాతీయపాఠశాల ప్రాశంవిధ్యార్థులు.

గుంటూరుతాలూకా బోర్డు ఎన్నికలు

27-5-25 తేదీన వ్రాహ్మణుల కోమానులో జరుగవలసిన తాలూకాబోర్డు ప్రతినిధులు యెమ్మకొను ఉపసభ సమావేశ ము, కారణాంతరములచే సభ్యులు హాజరుకాక ఆగిపోయి నందున తిరిగి ఆసభను 6-6-25 తేదీన చేబ్రోలు గ్రామమున శ్రీ గాంధీ జాతీయ పాఠశాలలో జరుపుటకు తీర్మానింప బడి నందున ఆ తేదీనాటికి ఉపసభసభ్యులెల్ల గలను తప్పక విచ్చేసి సభను జయప్రథముగా జరిప వ్రాళ్ళింతు.

(వాటికండ్ల మల్లయ్య)

మనుష్యులకు విషముబెట్టి చంపుట

చిత్తవిచిత్రమైన కథలు

కేమికలు ఎగ్జామినరు నివేదికము

1924 సం॥ ముల్ 4125 కేసులను పరీక్షింపఁగలిగిన వచ్చెనని కేమికలు ఎగ్జామినరుగారు చెల్పుచున్నారు. ఇందు 284 కేసులు మనుష్యులకు విషముబెట్టి చంపినట్లు అనుమానము గల్గినవి వచ్చెననియు యంతయును సంఖ్య యిదివరలో నెన్నడూ రాలేదనియు చెలుపబడినది. ఈ 284 కేసుల లోను నూరింటిలో విషము గాన్పించెను. విషములేని మిగిలిన 134 కేసులలోను 26 ప్రాణభయము లేకుండ 28 మందికి తగిలెను. 108 ప్రాణభయముతో గూడినవై 120 మందికి తగిలి 109 మంది చనిపోయిరి. విషమున్న 100 కేసులలోను 189 మందికి తగిలి 69 మంది చనిపోయిరి.

ఈసంవత్సరము సాధారణముగ నల్లమందు విషమే గాన్పించెను. 19 కేసులలో నిది యుండెను. అయితే దీనితో పాటు పాహాణము, పాదరసముకేసులు గూడ గలవు. ఒక్కొక్కదానికి 18 మంది చొప్పున నుండిరి. ముష్టివిత్తులు, విష మూతికల రసము పుచ్చుకొనిన కేసులు గలవు. 1924 లో విషము గాన్పించిన 100 కేసులలోను 87 లో విషము జంతులైన ములకు సంబంధములేదని నుండెను. పాహాణమును విషముగ పుచ్చుకొనుట తగ్గిపోవుటవలన నిట్టి విషప్రయోగము కేసులు గూడ తగ్గిపోవుచుండెను. నాభి, పాహాణమునున్న గు విషముల కేసులు 1904 నుండియు యెక్కువగా లేదు.

మోసముజేయు కేసులు

ఎందుకో చచ్చిన విషమే కారణమని తెచ్చిన కేసులు యీసంవత్సరము చాలవచ్చెను. ఒక కేసు జూదురు: నెత్తిన గాయములచే ఒకచునిషి చచ్చిపడియుండెను. శవముచక్కగా కత్తున్నట్లు చిహ్నములుండెను. కత్తులు గాయములవలన చచ్చియుండవచ్చును కాని కడుపులోని పదార్థములను పరీక్షింపగా విషరసము గాన్పించెను. మరియొక కేసులో ఒకచునిషి గొంతుగోసి చచ్చిపడియుండెను. కడుపులోని పదార్థమును పరీక్షింప, శవపేగులను పాహాణము గాన్పించెను. చచ్చినతరువాత జేయు పరీక్షలో పొట్టుజూడగా విషము అనుమానము తగిలెను. ఈరెండు కేసులలోను యెవరిమీదను నేరము రాలేదు. మరియొక కేసు వచ్చెను. ఆచునిషి క్షయవస్థ యెక్కువై చచ్చెను. కాని గ్రామములో పంచాయతీదారులు అతనికి గృహకల్లోలము అందుటవలన విషముబెట్టియుండవచ్చునని అనుమానించి శవముల దీని పరీక్షకు బంపిరి. పొట్టులో విషమున్నట్లు విషము గాన్పించెను. అనుమానముస్థిరపడెను. తరువాత కేసులో భార్యకేమియు శిక్షవేయలేదుగాని కామమువచ్చి చచ్చిపోయినని తీర్పుజెప్పిరి.

మత్తు మందులు

ఈసంవత్సరము ఇదివరకు కన్నె నెక్కువగా మత్తు మందుబెట్టిన కేసులు వచ్చెను. దొంగతనము నులభముగ జేయుటకై యిట్లు చేయుటలు చాల కేసులలో గాన్పించెను. ఆమత్తుమందును చంపునట్లు గాక ఒళ్లుతెలియకుండునట్లు అన్నముతోనే పెట్టెనట్లు గాన్పించును.

ఇటువంటి కేసులలో రెంటియందు ఒకశ్రీ శిక్షింపబడెను. ఆమెయొవరింటికై న పోయి పని జేసెననని ఒప్పుకొనును. ఒకచోట రెండురోజులుండి యజమానిని అల్లమరసము పుచ్చుకొన్న మంచినీటి చెప్పెను. ఇంటి యజమానురాలు పని మనిషికి అల్లమరసము దీయుమని యిచ్చెను. ఆరసమును యిట్టోనజగురు పుచ్చుకొనిరి. కానపటికందరకు ఒళ్లు తెలియకుండ పడిపోయిరి. ఆపని మనిషి అంతట నెమ్మదిగ 15-20 రొక్కముతో లేచిపోయెను. మరియొకచోట నీశ్రీ రాత్రిభోజనమునకు అన్నము, ముల్లంగిరసము జేసెను. ఇంటినుగాయన భోజనమైనపిదప యజమానురాలితో భోజనముజేయుచు ఆమెఅన్నియులినెను. గాని చాచుమాత్రము చేసుకొనకపోయెను. విషముఎక్కువగునట్టిఅందరకునుగురకసంధి పుట్టెను. మట్టుచక్క-రవారంధరునతేరిరి. ఈపనిమనిషిని పట్టుకొనిరి. ఇప్పుడైదు సం॥ ముల కశిక్షింప ననుభవించుచున్నది. ఈమత్తుమందు కేసులో రైలుదొంగతనము దొకటిగలదు. ఇద్దరు గొట్టెలను కొనుక్కొనవలెనని 800 రూ॥ల రొక్కముతో బయలుదేరిరి. రైలులో ఒకడెవడో తిట్టబడుచున్నాడు. వారిని విడువకుండెను. అంతాయధింపనట్లు మాటాడుచు వారు దిగు

నట్టిదొరు తనదే యని వారితో మాటలు అచట దిగెను. ఒకయింటి అరుగుమీద పడుకొనిరి. పిదపరే వాడు మిత్రాయుడైతెను. ఒకనికి యేదో అసహ్యముగనుండి గొంతుకుండునడెను. నీర్లుగా ఎలెనని అరచెను. ఇద్దరును ఒళ్లు తెలియక పడిపోయిరి. నీలు కాకాస్తేదెలువచ్చి మాడోవానిని పట్టుకొనిరి. పిదపరేని అనుపరీక్షింపగా ప్రతికిరి. ఆమిత్రాయు పరీక్షింపగా విషము గాన్పించెను. వానికి యేదేండ్లు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

నల్లమందుబెట్టి చంపిన కేసు లెక్కువలేవుగాని ఒక కేసులో తలెదండులపై పగచే ఒక విశోధి వారి పిల్లను పంపు దానిని నల్లమందు వేసి చంపెను. మరియొక కేసులో సారాలో నల్లమందు వేసియిచ్చిరి చచ్చెను. కాని, వాడు తనమిత్రునకు నల్లమందు తెప్పగింపసారా యిష్టమని యిచ్చిరినని తప్పుకొనెను.

ముష్టివిత్తులవిషము నని అత్యుపాత్యకేసికొన్న కేసులుముగా వచ్చెను. ఇందు రెంటిలో ఆకులుతిన్నట్లు గలవు. మరియొక కేసులో లోపల విషము గాన్పించెను. ఈవిషము సాధారణముగ సారాలో గలిపియే యిచ్చుటచును. ఒక కేసులో పాదరసము సారాయలోగలిపి యిచ్చబడెను. పాదరసభస్మమునునుండుగా త్రాగినందువలన చచ్చినకేసులు రెండువచ్చెను. ఒక పిచ్చివైద్యుని భార్య మొగుడు తనను హింసించుచుండెనని ఆయన మందుల సంచిలో నుండియే నాభిని పెట్టెనలెనకొని తెలియకపాదరసభస్మము నిచ్చెను. అదే శవములను పరీక్షింపగాగాన్పించెను.

పాహాణముబెట్టి పెండ్లామును చంపుట

ఒక యువకుడు గర్భాదానము నాడు పెండ్లికూతురికి పాహాణముబెట్టి చంపిన కేసువచ్చెను. ఈయువకుడు పెండ్లిచేసి కొనిన తరువాత పెండ్లాము పెద్ద మనిషయ్యెను. ఆరునెలలైన తరువాత ఆపిల్లపాదకలవద్దకు వచ్చి గర్భాదానము జేయవలెనని పట్టుబట్టెను. మిదల జేయుటలేదని, తరువాత రేపుతే నెదమని కాదంటే ఆనాడైతడు సరేయని పోషకులు ఒప్పుకొనిరి. రాత్రికి అన్నంబెట్టి భార్యభర్తలను ప్రక్కయిట్లో పడకకు బంపిరి. అర్ధరాత్రి వేళ పెండ్లికూతురు యిట్టోనుండిలేచి నచ్చి మొగుడు బెల్లపు గడ్డ బెట్టెననియు అప్పటినుండియు ఒట్టో బాగుండలేదనియు జెప్పెను. త్వరత్వరగా జబ్బెక్కవై ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయిన రోజు జాలకు చచ్చిపోయెను. పేగులను మాకు పరీక్షకు పంపగా వాని యన్నిటినందును పాహాణము గాన్పించెను. దీనిని మొగుడు అల్లముబెట్టి చంపెనని తేలెను. అతడు తరువాడే పెల్లాము నగలు దీసికొనిపోయెను. మళ్ళీ తిరిగిరాలేదు. తరువాత వీనిని వెరెన్సుజేసి యావట్టిని శిక్షను విధించిరి. ఇండిట్లు జేయుటలో నుద్దేశ్యమేమియో తెలియలేదు. విషపు బెల్లమును ముందే దగ్గరనుంచుకొనుట, అయేదో ఉద్దేశ్యమే యుండవలెనని తోచును.

ఒక కేసులో విషపుగింజలను పొడిచేసి వేరుజెనగ నూనెతో పుచ్చుకొన్నట్లు వచ్చెను. అది పుచ్చుకొనగానే దోహలు, నాడిబలహీనము, చురుకుగనుట్లు, గ్రడ్డు మామూలుగనే యుండి కండ్లులోతుకు పొవుట, గాఢరీదగాని, గొంతులో గురగాని, సంధిగాని, ముతకగాని యేమియు నుండవు. నల్ల జీడిగింజ విషముతో పైకనే శరీరమునకు తాకుటవలన చర్మము పొడైన కేసులు రెండువచ్చెను.

పొటానియొసినవైదొరు భుచ్చుకొని భార్యభర్తలిద్దరును చచ్చిపోయిన కేసు ఒకటి వచ్చెను.

1924 సం॥ జంతువులకు విషముబెట్టి చంపిన కేసులు 54 వచ్చెను. నెత్తురు ముక్కలను బట్టి చూచిన కేసులు 417 వచ్చెను. ఈ నెత్తురు కేసులలో దెబ్బలుతిన్నవాడు గాయములు తగిలిన తరువాత యేమో పనులుజేయుచుండునట్లు చెలుపబడినది. ఇది నమ్ముటకు నీలు లేకుండవచ్చును కాని ఒకటిమాత్రము జెప్పదగియున్నది. ఒకరు నిద్రపోవుచుండగా విశోధివచ్చి గొడ్డలితోగొట్టెను. పుర్రె పగిలెను. ఇంకా గాయములుతగిలెను. వెంటనే స్పృశింపబడిపోయెను. మరునాడు దుదయులేచి యెవరుకొట్టిరో చెప్పి చచ్చిపోయెను. వైద్యులు ఇటుల భానమునవచ్చుట సాధ్యముగాదని చెప్పిరి. కాని జడ్జి వాడు ఇచ్చిపోతూచెప్పిన మాటలనునమ్మి ముద్దయని శిక్షించెను. కాబట్టి యిందు ఆదెబ్బలు తినినవానికి యేకారణముచేతనే మెదడులో ఒత్తిడిపోయి తెలివి రావచ్చును. ఒకరు, మెదకాయ కొట్టిన తరువాత ఒకవైపు వ్రేలాడుచున్న 48 గజములు నడిచిపోయి చచ్చిపోతూ కొట్టినదెవరోయని చెప్పెను. మరియొక కేసులో ఒకరిని బాకుతోపొట్టలో పొడిచిన తరువాత 48 గజములునడిచినను నెత్తురు చుక్కయైన కారలేదని చెప్పబడినది.

ఈకాళువారింకను యెన్నియో స్వతులను పరీక్ష చేసిరి. ఇంగ్లీషువారు ఎఫ్.బి.ఎస్.ఆర్. యెన్నడో యను పరిశోధన మింకను జరుగుచున్నది. తెలుగు కాళువారు తుత్తు నాగపు పాత్రలను అన్నము దినుట కుపయోగింపవచ్చువాడని ఇంగ్లీషు రెండవ అసెంబ్లీకు పరిశోధనజేసెను. 24 గంటలసేపు అందు చింతపండుపులును, కూర ఉంచిన చిలుమూరునని ఆయన కనుగొనెను. బొంబాయి రాష్ట్రమునందు జైల్లోలో విషమెక్కుమంద నీకుత్తువాగపు పాత్రల నుపయోగించినను యీరాష్ట్రమునందు పయోగించవద్దని నిబంధనయిచ్చుచున్నారు.

SALE NOTICE

వేలం ప్రకటన

కృష్ణాజిల్లా బెజవాడతాలూకాలో సాతు వల్లూరు యెట్టేటు ఒకటవపార్సులోని బొడ్డపాడు గ్రామము తాలూకా యీదిగువ వుదహరింపబడిన యెట్టేటు స్వంతకముతంభూములు నజరానాకు 1925 సంవత్సరం జూను 2 వ తేదీన పగలు 12 గంటలకు బహిరంగముగా వల్లూరుగ్రామములో వేలం వేయబడును. ఆతరువాత వున్న భూములకు యేర్పడివున్న రేటుప్రకారం అయ్యే శిస్తు మొత్తం యీ భూములకు ప్రతినంవత్సరం క్రియదారు యెట్టేటుకు చెల్లించవలసియుండుంది. పాటపాడదలచిన ప్రతివారునూ పాటపాడుటకు ముందుగా ప్రతినంబరుకు రు 50 లు చొప్పున ధరావతు కట్టవలయును. మిగతాపరతులు పాటకాలమందు తెలియజేయబడును.

య. శే.

మామూలుపల్లం నెం	190	11-03
డిటా	293/2	28-90
బాపతుపల్లం	293/1	10-28
డిటా	293/3	18-90
		69-11

వి. శివసుబ్బారావు పంతులు

మేనేజరు, కోర్టుఆఫ్ వాడ్సు.

సాతువల్లూరుయెట్టేటు ఒకటవపార్సు మేనేజరుగారి ఆఫీసు, మకాం:—బందరు. 27-5-25 తేది.

నోటీసు

కావలెను

బెజవాడలోనున్న హైదర్ ఎలీమెంటరీ బాలికాపాఠశాలకు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి పరీక్షలో కృతార్థులై, తగ్గిపైన (Trained) తెలుగు శ్రీప్రభానోసాధ్యాయురాలు కావలెను. ఆంధ్రభాషయు, తెలుగును బాగుగా తెలిసియుండవలెను. ఇది భాయమైన ఉద్యోగము. దరఖాస్తుదారులు వారి నయస్సు, యోగ్యత, ఇతరలో వారికిగల అనుభవము, యోగ్యతాపత్ర కలు, వారికికావలసిన జీతము మొదలగునవి వివరముగా తెలిపి దరఖాస్తులు 16-5-25 వ తేదీలోగా ఈ దిగువ విలాసమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

మునిసిపల్ ఆఫీసు, } అ. కాశ్యపరావు, }
బెజవాడ } చేర్చుకో.

సక్సన్ దంతచూరము:—పల్ల వ్యాధులను పోగొట్టుటకు ఇదియే మంచి ఔషధము. 1 డజను రూ. 1-4-0.

టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,

నెం. 1 ఆలంగా త్రిశివలింగ తిరుప్పిళ్ళిడి మదరాసు.

మా వద్ద శ్రేష్టమైన స్టీలు ట్రంకులు, బ్రిపు సంయులు, ఆఫీసుపెట్టెలు, నడువెగట్టెలు, నూలుకేసులు అన్నియు గలవు. ఉత్తరమువాసిన బదులు వ్రాసెదము.
K. RAMASWAMY NAIDU, Lakshmi Steel Trunk Manufacturer, No. 30 Iyyappa Chetty Street, Mannedy, Madras

మహాత్ముడు
శాంతినికేతనమున కేగుట

మహాత్ముని స్వాగతము

29 వ తేదీని మహాత్ముడు మున్నగువారు హారాష్ట్రము నుండి బయలుదేరిరి. శాంతిమంది ప్రేమనుజులచే బిడ్డలైరి. మహాత్ముడు రెండవతరగతియందొల మార్చుండి వెంటనే యం గుయిండియానాతికకు వ్యాసమును వ్రాయనారంభించెను.

శ్రీరామపురముప్రేమలలో స్వాగతము

వేలకొలదిప్రజలు ప్రేమనుజులవైరి. మహాత్ముడు కొన్ని నిమిషములనే నిచట నువ్వసించెను. "మీరైదువిషయములకు నెరవేర్చినచో నేను మీకు స్వరాజ్యమును సంపాదించియిచ్చెదను. 1 ఖడ్గమును కట్టుడు 2 నూలువడుకును 3 త్రాగుడుమానీ వేముడు అప్పుకొను తొలగింపుడు 4 హిందూవహుత్వదీయ మైత్రిని నెలకొల్పుడు వీనిని నెరవేర్చినచో మీకు నేను స్వరాజ్యమును సమకూర్చెదను అని మహాత్ముడు నుడిచెను.

"మీమొగమును మావంకక తీర్చుడు" అని ఒకరు అరచిరి. మీరు నామాటలను వింటిరి. ఇక నామెగము చూడగోర దరా? సరే అటులేకానిండు" అని మహాత్ముడు సవ్యసాచి వలె కేను.

బరవాను చంద్రనగరము, రైలుప్రేమలలో గూడ ప్రజలు చేరియుండిరి.

రాత్రి 10 గంటలకు వారు బోల్సూరు రైలుప్రేమలచేరిరి. అచట రిక్వెరైటర్ విద్యాలయమువారును ఆంధ్రమాగురును మహాత్ముని స్వాగతమొసగిరి. అచట కి శాంతినికేతనమునందు మైక్రొఫోనునున్నది. రిండినాదుగారికి జబ్బుగానండుటచే ఆయన కదలకూడదని జైన్యులు కట్టడిచేసిరి. అందువలన ఆయన రైలుప్రేమలకు వచ్చెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ను చేరగానే మహాత్ముడు మహాత్మనిని సందర్శించెను. అతిశృంగారమున మహాత్ముడు బసయేర్పరచిరి. 80 లేదే ఉదయమున మహాత్ముడు ఆంధ్రమాగురును యతరులను మరల కనిపించుకడ కేగిరి. ఒంటరిగా మహాత్ముడు విండునిలో మాటలాడెదలని తక్కినవారిని వెడలిపోయెను. మాడుగంటలనేపు మహాత్మురవీండ్లు సంభాషించిరి.

వర్ణాశ్రమధర్మమును గూర్చి యేకాంశముగా జరిగినది. "నాకు చిరకాలముక్రిందటనే వర్ణాశ్రమధర్మమునందు నమ్మకము తొలగినది. ప్రాచీనకాలమున వర్ణాశ్రమధర్మ విప్లవము నుండలేదు గాన నపుడు మనప్రభువులు మహానీయులుగా నుండిరి. రానురాను కట్టుబాటు వ్యత్యస్తముగుటవలననే యిట్టి నీచస్థితి యిప్పుడు కలిగినది" అని రవీంద్రుడు డలెను.

"నాలుగు ప్రధానవర్గములకింద విడదీయుట ఉత్తమ పద్ధతియేగాని ఒక్కొక్కవర్గమున పెక్కుకాఖలు యేర్పడుట మంచిదికాదని నేను తలంచెదను" అని మహాత్ముడు చక్కగా బోధించెను.

"ఆనాలుగు వర్గములైనను ఎదుగుబాదుగు లేకుండ యెల్ల కాలములే యుండకలేననిచో అవర్గమును వందవర్గమును కలుగక తప్పదని రవీంద్రుడు డలెను.

మహాత్ముడు మరయొకసారి శాంతిముగా తన అభిప్రాయమును వివరించెను.

పిమ్మట ఖడ్గమును రాట్టమునుగూర్చి వివరింపవలెనని రవీంద్రుడు డడిగెను.

మహాత్ముడు వంగరాష్ట్ర సంచారమునందు చూచిన విషయముల నన్నిటిని వివరించెను. గ్రామములలో నూలువడక నారంభించినందున అప్పుడే చాల ఉత్సాహము గ్రామస్థులలో కలిగినది" అని మహాత్ముడు నుడిచెను.

రవీంద్రుడు నిరంతరమును ప్రజలచేలునే కోరునాడు గాన మహాత్మునివాక్యములను వినిచాల సంతసించెను.

"వీడెలపట్ల సానుభూతిని చూపుటకును సోదరభావమును వృద్ధిచేయుటకును విద్యాధికులు ప్రతిదినమును ఒక ఆరగంట నేపు నూలు వడుకవలెనని మాత్రమే నేను కోరితిని. వారితో మియును చేయనక్కరలేదు. మీరుగూడ యీవిషయమున నాకు సహాయము చేయవలెను" అని మహాత్ముడు రవీంద్రుని కోరెను. పరస్పరగౌరవముతో సంభాషణ ముగిసినది.

కనిపించు సోదరభావము, తత్పూర్ణమును, యోగియునగు రిక్వెరైటర్ గారినిగూడ మహాత్ముడు సందర్శించెను. ఆయన వయసు 85 ఏండ్లు, వారి సమాగమము గాఢతమును పరస్పర ప్రేమను వెల్లడించెను. 80 వ తేదీ రాత్రి మహాత్ముడు మరల రిక్వెరైటర్ ని సందర్శించెను. మహాత్ముడు ఆసాముకు వెళ్లెయందు

గుత్తి అదనపు పోలీసుదళముల
నిరసించుట

నిన్న, మదరాసు ప్రావిడెంసుమువారు సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి అధ్యక్షతకింద సమావేశమైరి. రెడ్డినాయుడుగారి నిలువనొసంగిరి.

"పత్తిసామికిగారి మరణముచే గొప్పలోటు కల్గినది. వారు రాజకీయజేతలు. దేశభక్తులు. ఎడమతేకుందానే త్యాగరాయకెట్టిగారు పిళ్లగాగు మరణించుట మనసంఘమునకు మహాకష్టము. వారిస్థానములను మనము పూర్తిచేయవలసియున్నాము. అట్లు చేయనిచో మన మున్నామకపై తేకున్నామకపై కాపున మనము మనసంఘమును ముంచివేర్చుకొనుటో నడపుచు పోయినవారి స్థానములకు తగినవారి నెన్నుకొనుట మన కవశ్యకతవ్వదు. మద్రాసులో మాత్రమేగాక మన పక్షపుసంఘముల నన్నిగ్రామములందును అన్నితాలాకాలందును విరివిగా స్థాపించ కష్టపెట్టవలెను. ఇందులకు తోడ్పడగల ప్రావిడె జిప్సీ సుప్రతికలు ఆర్థికలోపముచే నతృప్తముననువి. వాటికి సాయముచేసి ప్రతికల నిలబెట్టుకొని సంఘనిర్మాణమునకు నడుముగట్టవలయును. తరువాత కాసనపర్లలో మనపక్షము తరపు సభ్యులు కార్యక్రమము కొనసాగించుట కొకవిధమున సర్వరూపవలయును. కాబట్టితరములచే నేను గుత్తి అదనపు పోలీసుదళముల విషయము ప్రసంగింపగోరను" అని యుపధ్యక్షించెను తదుపరి నీక్రింది తీర్మానము రేకగ్రీవముగా నామోదింపబడెను.

1. ఈసంఘమువారు వి. పి. పత్తిసామిగారి మరణమునకు చింతిల్లుచూ వారి కుటుంబమునకు సానుభూతి జూపుచున్నాడు.

2. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు వైసుఖామల్ పదవిని పొందిన సర్ వెంకటరత్నము నాయుడుగారి కింధ వారు అభినందనముల తెల్పుచున్నారు.

3. మదనగోపాల నాయుడుగారు కాసనపర్ల కన్నులొసగిన బడినందుల కి సభ వారు అభినందనములు తెలుపుచున్నారు. అను తీర్మానమును విశ్వసాధమింకగా రుచి పొందించుచూ స్థానిక, కాసన, పర్ల స్వరాజ్యపక్షమువారు పక్షపర్వతో చూచుచున్నారనియు స్వరాజ్యపక్షమువారి విన్నిక గెల్పొందకుండుటకు కాంగ్రెసుజిప్సీ సుప్రతి యందు చీలికలంతరించుట యనియు యుద్దేశ్యపించిరి. ఈ సందర్భములోనే స్వరాజ్యయుల పద్ధతి నిరసించి గాంధీమహాత్ముని ప్రస్తావనలో గొప్పవాదని చెప్పిరి ఎన్. జి. రంగరామనాథుగారి తీర్మానమును బలపరచుచూ మాటలాడిరి. కె. రంగయ్య నాయుడుగారు స్వరాజ్య పక్షమువారికి జిప్సీ సుప్రతి వికమత్వముచే అడలాపుట్టినదనియు శ్రీనివాసయ్యంగారిందుచేతనే పండిత నైహూతో సంప్రదించబోయిననియు వివరించి స్వరాజ్య పక్షమువారిని చూర్చి యుద్దేశ్యపించిరి. తరువాత డాక్టర్ నరేంద్ర మొదలియారగారు.

గుత్తి పూనిటివ్ పోలీసును గూర్చి
యిట్లు తీర్మానమును తెచ్చిరి

"స్థానిక నాయకులతోను, ప్రజాసాములతోను సంప్రదింపబోయి గుత్తిలో పూనిటివ్ పోలీసుల నియమించుటను తీసెనుగాని నిరసించుచూ దీనిని ఉపసంహరించుటకు గవర్నరుగారిని కోరుచూ కాంటిస్టాబులకు తగిన పరికరములను సమయోగింపదగునని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు."

ఈ తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుచూ నిట్లు చెప్పిరి.

"రాచకీయములే ఉద్యోగముగా పెట్టుకొనని కేళిపిళ్ల గారుపూనిటివ్ పోలీసులకు తగినకారణములేదన్నారు. గుత్తిలో పోలీసువారు కత్తిని భేదముల పెంచుచున్నారు. 150 మందిని కర్రలతో దొమ్మలూడనిచి క ప్రభుత్వముయొక్క ప్రయోజనమేమి? పూనిటివ్ పోలీసుల సృష్టికన్న అక్కడకున్న పోలీసు వారికే బలపరచుటభావ్యముగాదా? లామెంబరుగాను ఇదివరకే మని చెప్పినారు "ఎక్కడనైనా పూనిటివ్ పోలీసుల పెట్టెలపని నయ్యచో అచ్చటి ప్రజానాయకుల సహవేన దతుననికాదా? ఇప్పుడు గుత్తిలో కేళిపిళ్లగారున్నారగుదా అయిన యభిప్రాయమునేల తీసికొనలేదు?"

దుటచే 30 వ తేదీని పగటిపూట ఆసాములోని సిథినిగూర్చి ఆంధ్రమాగురుతో సంభాషించెను. అచటి మాతలిస్థితిని పల్లమందువాడుకనుగూర్చి ఆంధ్రమాగురు తెలిపిరి.

మహాత్ముడు ఆశ్రమమునందు మాడుదినము లుండును. మహాత్మునివి శాంతి చాల అవసరముగాన నీ మూడుదినములు గడచు. విశ్రమించును. పరిశుద్ధునగు గారి తగులుమందుటచే మహాత్ముడు హాయిగా నిదించెను. (ఆ. పత్రి. స్పె.)

మదనగోపాలనాయుడుగారు తీర్మానమును బలపరచుచూ నిట్లుచిరి.

"ప్రభుత్వ ప్రకటనమునుబట్టి పూనిటివ్ పోలీసు నియమించవలసిన అవసరము కన్పించును. లామెంబరుగా పడినాకు చేసినవాగ్దానమునకు భంగముగా చేయుట అసమర్థ నీయుము కాసన పర్ల కపాధ్యక్షుడు, గౌరవనీయుడు అగు కేళిపిళ్లగారు రచన నుండువారితో ప్రజా యోజింపవలదా"

తరువాత తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడి నికర్తవ్యతరముగా ఆమోదింపబడెను. చివరతీర్మానము గురుతులవివాదమును గూర్చి కన్నప్పగారికింది తీర్మానమును తెచ్చిరి.

"ప్రాప్యగ్రాహ్యతతోక సమత్వమునకై డా|| వరద రాజులనాయుడుగారు రారంభించిన యుద్దమమున కిభివాగు సంపూర్ణ సానుభూతినిజూపి సాయపడ తీర్మానించుచున్నాను" దీనిని ఎన్. ఎస్. రామకాధంగా రామోదింపగా ఏకగ్రీవముగా ఒప్పుకొనబడెను. తరువాత అధ్యక్షుడు తమ పక్షమువారు కార్పొరేషనుకు అభ్యర్థుల పేర్కొనిరనియు అందులకై సభలు ప్రచారముల జరుగుచున్నవనియు తమ పక్షమునందలి వారు ఎవరైనను సోదాతనమును సంపూర్ణముగ నిరసించుచున్న వారేమనియు అల్లరి వ్యాపింపజేయువారిని నమ్మనపడదులేదనియు చెప్పిరి. అంతటతో సభముగిసినది.

బర్మాలో హైందవసంఘము

తమ కష్టములను విన్నవముగా తెలియజేయుటకు, సంఘాభివృద్ధికి నిట్టిసంఘము ముఖ్యమని గౌరుగారియుపన్యాసము.

రంగూను, మే 31:—విశ్వపునర్వత్సవ సభాభవనమున వివిధ హైందవసంఘములకు ప్రాతినిధ్యమువహించిన హిందువులనేకులు సభకువచ్చిరి. సభకు హెచ్. యస్. గౌరుగారిధ్యక్షతవహించిరి. అధ్యక్షుడు హుస్సేనియు ఇన్స్టుల సమప్రసయాటికలచట్టమును గుప్పించిరి. కొంతకంతరించిరి. దానికొక ను రాజప్రతినిధి తన మంగీకారముని సూచెను. కానికేరైకాస సభాసభయందు డెట్టిపద్ధతినవలంబించవలయునో నిశ్చయింపజేయవలెనందెను. దీనికి కారణము బర్మాదేశముందు హిందువులకు ప్రాతినిధ్యమువహించినసంఘమేదియనులేకపోవుటయే అట్టిసంఘమేయిందనచో వారెభిప్రాయములకు చాలబలకరముగనుండును. ఆసంఘమున కేపేరున్నను త గాయదాలేదు. కాని యభిప్రాయమాత్రమైకైకాము నొందియుండవలయును ఇప్పుడు ప్రస్తుతమెవరితో నాలోచించుటకు వీలులేకుండ నున్నది. ఇట్టికష్టము బర్మాప్రభుత్వమునకు గూడ నవ్వనవ్వదు తలపెట్టించియుండును. వారు ముఖ్యముగ హిందువులలో గాలోచించవలసి వచ్చినప్పు డిట్టిసంఘమేయిందనచో డెట్టిశ్రమ యునుండకపోవును.

బర్మాదేశముల కిట్టిసంఘముండుట చాలసంతోషదాగుకము, బర్మాదేశములోని భారతీయులగూడ నట్టిసంఘము నేర్పరచుకొని రెండుసంఘములు కలసిపనిచేసి, బర్మానుభివృద్ధికి తోడ్పడవచ్చును. సంఘము తమ యభిప్రాయములను సంప్రదించుకొనుటకు, భ్రుత్వమునకు తమ యభిప్రాయములను తెలియబఱచుటకు మాత్ర ముపయోగపడవలయును. సంఘము నేర్పరచుచో, డెట్టిసంఘము చిరంజీవి యగునటుల సంఘములోని వారందఱును శ్రమపడవలయును.

పిమ్మట మటికొందఱు మాటలాడిరి.

తరువాత బర్మా హైందవసంఘమునకు సేక సోకసంఘము నేర్పరచిరి. దాని కధ్యక్షుడు యస్. యస్. కావాన్టీ బాగ్ న్న గారు ఉపాధ్యక్షుడు. బర్మా హైందవసంఘ సంపూర్ణతకు అడవెన్నే హాజరవుడుగారు, రావుసాహెబు యస్. ఆర్. రెడ్డి గూడ, మనీలాలు, అమృందగార్లు వంటి యిద్దఱునుగలసి సంఘసభ్యులుగాను నియమించి వీరిని సంఘమునకు నియంధనలు, నియమములు నేర్పరచుటకును, సనము నేకరించుటకును గోరిరి.

పిమ్మట సభాధ్యక్షునకు వందనములు మాన్వీ గారిచ్చించిరి. సభ ముగిసెను. (ఆ. పత్రి.)

మద్రాసు అండు సదాకమరాటా
రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)
నోటీసు

తెజవాడ నుండిపల్లము ప్రాంతలైలుమీద పూర్తి బండరాకపోకలు యిదిగోలో తెలియజేసిన ప్రకారము 15-5-25 తేదీనుండిగాక 7-6-25 తేదీనుండియే ప్రారంభమగునని యందు మూలముగా తెలియజేయుటైనది.

కార్యరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసునకు బహిరంగ సభ

దుండగిండ్లు రాళ్లురువులు

ఒక వృద్ధుని తలబద్దలగుట

ఎన్నాళ్ల డివిజనునందు కార్యరేషను ఎన్నికలకు కాంగ్రెసుపక్షము తరఫున పోటీజేయుచున్న డా॥ ఆచంటలక్ష్మీ పతిగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు గాను గతకనీసవారము కొనుకేర్వరము పేటయందు పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. సభ తుదివరకును కాంతముగ నేరిగెను. కాని నువ్వప్రతిపక్షులవ్యతిరేక సభ్యులపై రాళ్లు విసగట ప్రారంభించిరి. అంతోకాలము ఒక వృద్ధుని తలపై దగిలి పెద్దగాయమొనర్చెను. ఆ వృద్ధుడు లక్ష్మీపతిగారి మోటారుబండియందు వెంటనే వైద్యశాలకు కొనిపోబడెను.

సభ కథ్యక్షత వహించిన పి. ఎం. ఆదికేశవులు నాయకులుగాను లక్ష్మీపతిగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచు ప్రస్తుత మిషానునకు పోటీజేయుచున్న ముగ్గురు అభ్యర్థులను గురించియు వివరించెను. ప్రస్తుతమున్న మందర రావు నాయుడు గారిని తొలగింపవలెనను ద్వేషముతో కాంగ్రెసుపక్షమువారు తమ యభ్యర్థిని నియోజింపలేదు. ప్రజలకు నిజముగ నేమయ్యెనట్లు కు కాంగ్రెసు పక్షము తప్పు మదియొక పక్షము లేదు. కాంగ్రెసు పక్షమువారిని కార్యరేషనున కెన్నుకొనవలెదు, వారు ప్రజల కెక్కువ నేనయినట్లుటయెగాక, ప్రజలకు స్వరాజ్యము కొరకు పోరాడుటకు వారికెక్కువ బలమొసగిన వారగుదురు. జప్తినుపక్షము దేశముకొరకు ఎప్పుడును పనిజేయులేదు.

మీరు ప్రతినిధులనెన్నుకొనునపుడు దుండగిండ్లు కాని పక్షమును జూచుకొనవలెను. మొన్న నాటవిల్లయారు కొవిలయందుకాంగ్రెసుపక్షబహిరంగసభజరగా, నచ్చటజప్తిను పక్షమువారెట్టి దుండగముల నొనర్చిలో మీరు మరచి పోరాదు. బహిరంగసభలం దిట్టిదుండగములనొనర్చిన పక్షమునెచ్చట నైనమీరూ వింటిరా? ఇంతవరకును స్వరాజ్యముకొరకు పాటుపడుటకు నిరాకరించినవారిని కాంగ్రెసునందుచేరి దేశము కొరకు పనిజేయుటకు నొనర్చుటకు ప్రజలకిప్పుడు మంచినమయము లభించెను. కాంగ్రెసులోజేరిన అభ్యర్థికిమాత్రమే మీ వోటు నొసగదమని స్పష్టముగ చెలుపవలెను.

అధ్యక్షుడుపన్యాసమును ముగించుచు బి. తిరికాచలం కెట్టిగారి ప్రతిపాదనపై అన్యాయముగ హెచ్చింపబడిన ఇంతటి పన్ను తగ్గింపుపై నెన్నిపక్షమువారు చెలుపువిషయమునిజముగావనియు, ఆ తీర్మానము చర్యకు వచ్చినపుడు జప్తినుపక్షులభ్యుతే త్రోసివేసిరియు కాంగ్రెసుపక్షమువారు ప్రవేశించిన పిదపకాంగ్రెసుపక్షమువారి తీర్మానము నెగ్గించిరియు నుడివెరి.

శింగారవేలు చెట్టిగారు

శింగారవేలుచెట్టిగారు మాటలాడుచు, పాశ్చాత్యపురవాళక సంఘములు నూచవత్సరములకు పూర్వమెట్టిస్థితియందుండెనో మదరాసు పురవాళక సంఘము ప్రస్తుత మట్టి స్థితియందున్నదని నుడివెను. గొడ్డుపేయుట, కార్యరేషనుపనులు నీటిని సఫరరాజేయుట మాత్రమేకాదు. ప్రజల ఆరోగ్యము, విద్య, సౌకర్యములు కార్యరేషనువారు గమనింపవలసిన ముఖ్యవిధులు. ఈవిషయములను కార్యరేషనువారు గమనింపకుండుటచే ప్రస్తుత మిషగరమున శిశువులను మనుష్యులను అధికముగ మరణించుచుండుటకు కారణము. ప్రజలదుఃఖములనుబాపుటకు ప్రస్తుతకార్యరేషనువారేమైన ప్రయత్నించిరా? లేదు. కలరా జ్వరములు మహాచిచ్చాదులు నగరమున స్థిరనివాసమేర్పరుచుకొనెను ప్రజలపై విధింపబడుచున్న పన్నులతో సమానముగ నీ చాక్కుగూడ హెచ్చుచున్నది. వీనిని గురించి విచారించి, ప్రజలదుఃఖముల నివారించుటకు కాంగ్రెసుపక్షమువారి నేమిరెన్నుకొనవలెను. నగరమున, వ్యాధిగ్రస్తులకు చిత్తుగాగ తగినంత వైద్యసహాయము దొరకునట్లు లానర్పవలెను. ప్రస్తుతము ముగించువారిలో 90 వంతులకు సరియగు వైద్యసహాయములేకపోవుచున్న కారణము. తీవ్రమగువ్యాధులచే పీడింపబడుచున్న ప్రిటికిని - పురులదేదను కారణముచే వైద్యుల యాధికారుల లెంతనుండిని త్రిపి వేయుచున్నారో అందరకును అనుభవము లో దెలిసి నివిషయమే. మనిషియొక్క ఆరోగ్యమునకు ముఖ్యమైనవి. తిను

పరిశుద్ధమును ఆహార పదార్థములను మాత్రమే అంగడులందు విక్రయించునట్లు లానర్చుటకు కార్యరేషను వారెక్కువ శ్రద్ధ దీనుకొనుటలేదు. పరిశుద్ధమును పాలు పెరుగు నెయ్యి ప్రజలకులభించుకొనుటకు లానర్చవలెను. గతవత్సరము కాంగ్రెసువారి నేడ్వర నెన్నుకొనుట వలన, నీటి సరఫరాస్థితియనుకు 7 లక్షలు నష్టము. తప్పెను. మెకానికలు నీటి వడపోత విధానమును త్రోసివేయుటకు కాంగ్రెసుసభ్యులే కారకులు. వారు లేనియెడల గతవత్సరమునందు మెకానికలు వడపోత కనుమోలముగ నొనర్చిన తీర్మానమునే బలపరచెడివారు. అందువలన ప్రతినిధులమును 7 లక్షల వ్యయ మధికమయ్యెడిది. ప్రజలముత్తమును భరించుట కెక్కువ పన్నులు చెల్లించవలసివచ్చెడిది.

ఎం. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు

దేశమునందు ప్రస్తుతిము రెండుభాతులు మాత్రమేగలవనియు ప్రజలతమ ప్రతినిధి నెన్నుకొనునపుడు ఆరెండుభాతులను మాత్రమే గమనింపవలెననియు ఎం. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు నుడివెరి. ప్రజలకు దేశమునకు నేవజేయుటయే ప్రధానధర్మముగ నెందు జాతియొకటి; ఉద్యోగములకొరకు, విరుదములకొరకు నాశించుచు ప్రభుత్వమువారిని బలపరచు జాతి మరియొకటి. ఇచ్చట బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వివక్షలేదు. పైరెండుభాతులందును గూడ బ్రాహ్మణులుగలరు. అబ్రాహ్మణులుగలరు. కాన మలములబట్టి నిర్ణయించుటకు వీలులేదు.

రాళ్లువిసరుట

ఈసమయమున నొకవైపునుండి సభ్యులపై రాళ్లు పడుట కారంభించి కొంతకాలవరము బయలుదేరెను. అంతోకాలము, కథ్యక్షలో నొకవృద్ధుని తలపైదగిలి తీవ్రముగ గాయమొనర్చెను. ఆగాయమునుండి, చిమ్మనగొట్టమువలె రక్తము ప్రవహింపదొడగెను. ఆతడు వెంటనే, మోటారుబండిలో వైద్యశాలకు గొనిపోబడెను.

సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారికి నుపన్యసించుచు ఇట్లు నుపన్యసించుచు ఇట్లు ప్రతిపక్షులు ఇట్లు రాళ్లు రువ్వుటవలన కాంగ్రెసు పక్షముయొక్క గౌరవమున కేమాత్రమును భంగము రాదని నుడివెరి.

గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు

కాంగ్రెసు పక్షమువారికి రాతి చెట్టులు పువ్వునర్పించుచు చెప్పబట్టి లాశిర్యాదములనియు-వానికి భయపడువారుగారనియు రంగయ్య నాయుడుగారు నుడివెరి. ప్రతిపక్షులు చాటుననుండి రాళ్లు విసరుటవలన, ప్రజలు జప్తినుపక్షమున లేరను విషయము ప్రపంచమునకు స్పష్టముగ తెలియును. జప్తినుపక్షమును పేరు కేరి బీరకాయవంటిది. అంత అన్యాయపక్షమును మరియొకటిలేదు. ప్రస్తుతమును స్వార్థ పరత్వ తప్ప మరేమియు మిగులేదు. జప్తినుపక్షము-ఆకాభంగము నొంది, బ్రాహ్మణద్వేషమును వ్యాపింపజేసి స్వార్థమును తీవ్రపరుచుకొని గోరవారిచే నెర్పరుపబడెను. కాంగ్రెసుపక్షమువారు వోటరులవద్దకువచ్చి తామ జేయుపనిని వివరించి వోటు నొసగవలసినదని వోటుల నడుగుచున్నారు. జప్తినుపక్షమువారు వోటులను రాళ్లతో తలపగలగొట్టి వోటు నివ్వవలసినదని అడుగుచున్నారు. ఎవరికి వోటునొసగదగినదియు మీరే నిర్ణయించుకొనుడు అని నుడివెను.

* * *

ఏడుబావుల డివిజనునందు

బహిరంగ సభ

కాంగ్రెసుపక్షము తరఫున, ఏడుబావుల డివిజను కార్యరేషను సభ్యులకు పోటీజేయుచున్న గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకుగాను, చెన్నుపురి ఆంధ్ర తమిళకాంగ్రెసు స్వరాజ్య సంఘములయొక్కయు యాజమాన్యమున నిన్నరాత్రి ఆంజనేయులు కోవెలవద్ద పెద్దబహిరంగసభ జరిగెను. డా॥ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు సభ క్రాసాధికత్యము వహించిరి.

అధ్యక్షుడు ప్రారంభమున సుపన్యసించుచు, గతవత్సరము 7 గురు కాంగ్రెసుపక్ష ప్రతినిధులను పంపుటచే కార్యరేషను వ్యవహారములయందు చాల మార్పుగలిగినది. నుడివెను. ప్రతినిధిని ఎన్నుకొనుటయందు, ప్రజలొక స్వల్పవిషయమును గమనించినబాలును. ప్రజలతరఫున పోరాడుచున్న పక్షమువారిని ఎన్నుకొనినయెడల ప్రజల సౌకర్యము కొరకెక్కువపాటుబడుటకు వారికవకాశము సగిన కా

రగుదురు. ప్రభుత్వపక్షమున పనిజేయు వారి నెన్నుకొనిన యెడల ప్రజల సౌకర్యములకొరకు వారెంతమాత్రమును శ్రద్ధవహించరు.

శింగారవేలు చెట్టిగారు

రంగయ్య నాయుడు గారికే ప్రతివారును వోట్లుకొనగవలసినదని శింగార వేలు చెట్టిగారు సభ్యులను హెచ్చరించుచు మొన్నటిదినమున బహిరంగసభయందు జప్తినుపక్షమువారు అల్లరిజేసి రాళ్లును చెప్పలను విసరిరను విషయమును మరచవలదని నుడివెరి. అల్లరిజేసినవారికిని తమకును సంబంధములేదని జప్తినుపక్షమువారు నుడువుచున్నారు. ఇది శుద్ధ అబద్ధము నేరాసభ కథ్యక్షత వహించిరి. రాళ్లురువుటకు ముందు అందరునుజూచుచుండకందసామిచెట్టి గారి కుమారుడు మొదలగువారు తాముగూడనచ్చట నుపన్యసించుటకు అధికారముగలదని గావించిన అల్లరి అందగు నెరిగినదే. ఇట్టిదౌర్జన్యపక్షమునకు నాగరికులెవ్వరును వోటునొసగరాదు.

పురవాళక సంఘమెందుకు? ప్రజల మాక్కులను గాపాడుటకు. ఈ మాక్కులను గాపాడుట గత సం॥ నుండి కార్యరేషను నందున్న జప్తిను పక్షమునా కేమిజేసిరి? బ్రాంకెట్లు ఇంటివన్నులు హెచ్చెను. తెలిపూనల్లు హెచ్చెను. అట్లు జరుగుటకు వారేమియు జేయజాలకపోయిరి. ప్రజలొగున పన్నులను, కోడ్లతారుజేయుటకు ధనికులకు సౌకర్యముల నొసగుటకును చెచ్చించుచుండగా ఈవలెద ప్రజలందరును కలరా జ్వరములతో మృత్యుదేవతకు బలియగుచున్నారు. వ్యాధిచే బాధనొందు ప్రతివానికిని వైద్యసహాయమొసగుట కార్యరేషనువారివిధి. కాంగ్రెసుపక్షమువారి నెన్నుకొనిన నే, ఈ సౌకర్యములన్నియు సరిగ లభింపగలవు. జప్తిను పక్షమువారి నెన్నుకొనినయెడల తమకు చిరుదములను నుద్యోగములను సంపాదించుకొనుట దప్ప ప్రజల సౌకర్యముల గురించి ఆలోచింపరు.

ఆదికేశవులు నాయకులుగారు

కాంగ్రెసు సభలపై రాళ్లురువునది తాముగాదనియు వారే తమసభలపై రాళ్లు రువ్వుకొనిరినియు జప్తిను పక్షమువారు నుడువుచున్న వాక్యముల ఆదికేశవులు నాయకులుగారు తీవ్రముగ ఖండించుచు, అట్టిస్థితి జప్తినుపక్షమునకు వచ్చెనుగాని కాంగ్రెసుపక్షమునకు రాలేదని నుడివెరి. ఈ డివిజను నుండితిరిగి సభ్యులకు పోటీ జేయుచున్న ప్రస్తుతసభ్యుడగు వేణుగోపాలచెట్టిగారికి ఆతడు అభ్యర్థిత్వమును వదలుకొననియెడల చంపివేసెదమని యెదరించుచు “స్వరాజ్యపక్షము” అనుసంతకముతో వ్రాయబడిన జాబునుగురించి నుడువుచు ఆది జప్తిను పక్షమువారిచే వ్రాయబడి యుండుననియు, స్వరాజ్యపక్షముట్టినివకార్యముల కెన్నుడును దిగదనియు నుడివెరి. వేణుగోపాలచెట్టిగారు గూడ అభ్యర్థిగ నిలచునెడల జప్తినుపక్షమువారి వోట్లలో చిలికగలుగును. అభయముచే జప్తినుపక్షము వారాజాబువ్రాసి “స్వరాజ్యపక్షము” అని క్రింద సంతకముజేసియుండురు. ప్రభుత్వమువారి రెట్టి హింసలపెట్టినను దౌర్జన్యరహితముగ కాంతముగ నోర్చుకొనిన కాంగ్రెసు పక్షమువారిట్టి జాబు వ్రాసియుండురనిన యెవ్వరును నమ్ములారు. జర్మనీదేశమునకు సంగ్రామమున జయమును గూర్చుటకు స్త్రీలుగూడ రణరంగమున కురికి పోరాడిరి. ప్రస్తుతము భారత స్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాడుచున్న కాంగ్రెసును బలపరచుటకు ప్రతివారును అట్టి దేశాభిమానముతో సహాయ మొనర్పవలెను. జర్మనుస్త్రీలకంటె గూడ భారతీయులు వెనుక బడెదరా?

దొరసామి అయ్యంగారు

కాంగ్రెసు, ప్రజల పక్షమునియు, రాబోవు ఎన్నికలందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు విజయవందని యెడల నది ప్రజలకే అవమానము అనియు దొరసామి అయ్యంగారు నుడివెరి.

గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు

కాంగ్రెసు పక్షము తరఫున ఈడివిజను ప్రాతినిధ్యమున కభ్యర్థిగ నిలచుటకు కాంగ్రెసుసంఘమువారు నియమించుటచే నిలిచిరిగాని స్వగౌరవము కొరకు నిలువలేదని రంగయ్య నాయుడుగారు నుడివెరి. కాంగ్రెసుపక్షము తరఫున అభ్యర్థులుగ నుండగోరుచున్నారో చెలువలసినదని కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి హోదాలో మూడుమార్లు ప్రకటించిరి, కాని అప్పుడు వేణుగోపాలచెట్టిగారు సంకోచించుచు నుర్రగొనిరి. వారురకుండుటచే కాంగ్రెసుసంఘమువారు తమ ఏర్పాటులను డామొనర్చుకొనవలసివచ్చెను. అన్నియు ముగిసితరువారి వేణుగోపాలచెట్టిగారు తనను స్వరాజ్యపక్షములో జేర్చుకొనవలసినదని కలురంపిరి. ఎన్నికలకొరకు స్వరాజ్యపక్షమున జేరుటకు యత్నించుచుండే గాని కాంగ్రెసునందు

(५. १०.)

నూలు చందః

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

క్రింతివరకు 15355 మంది నూలు చందాను చెల్లించి కాంగ్రెసులో చేరినట్లు, అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు ప్రచురించిరి. ఈ యంకెలు సంపూర్ణమునవనితోచదు. ఇంత కన్న నధిక సంఖ్యయే యుండునని మా నమ్మకము. కాని అఖిలభారత సంఘము వారికి సమాచారము పూర్తిగా తెలియనందులకు, రాష్ట్రీయ సంఘములును, మండలసంఘములే కాద్యతవహింపవలయును. కాంగ్రెసు వ్యవహారములు సక్రమముగ జరుగుచున్న యెడల, యిట్టి యసందర్భమున కెడముండదు. ప్రతి మండల కాంగ్రెసు సంఘమును నెల దప్పకుండ రాష్ట్రీయసంఘమునకును, రాష్ట్రీయసంఘములు అఖిలభారతసంఘమునకును పంపవలసిన నూలు పంపుచు సరియగు అంకెలను చెలుపుచు సమాచార మెప్పుటి కష్టము ప్రచురమగుచో, ప్రజలకును ప్రోత్సాహముండును. ఉన్నత సంఘముల ఉత్తరువులను సబ్బాక్షేట సంఘములు తిన్నగ పాటించుటలేదని గాంధీమహాత్మునకు లేఖ లంఘెను. ఇట్టి లేఖలు నిరాధారము లని ఎంచ విలులేదు. దీనికి, ఉపేక్షయా శిక్షాతి క్రమణిమా కారణమని, మహాత్ము డడుగుచు న్నాడు. కారణ మేది యయినను, తంతవ్యము గాజాలదు. స్వపరిపాలనమునకై కృషి నలిపెడి సంఘములలో, క్రమశిక్షణయు, బాధ్యతా నిర్వహణమును లేని యెడల, అట్టి సంఘములు నిర్వీర్యము లగును. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము గడియారపు నడకవలె జరుగుచున్న గాని, సర్వరాభివృద్ధి గలుగజాలదు.

జాతీయోద్యమము ప్రజలలో సమిశ్రితా హము గలుగజేసినను, నది ఏల సమసిపోయెనన విచారించిన, తగిన నిర్మాణము లేకుండుటచేతనే యవి చెప్పవచ్చును. బుచ్చిద్రావయమగు నుత్సాహ తిశయమువలన విశేషప్రయోజన ముండజాలదు. వెల్లువవలె పొంగి పొరలెడి ఉత్సాహము, కార్యానుష్ఠానరూపమగు కార్వల ద్వారా ప్రవహించినయెడల, అయ్యది స్వరాజ్య సస్యోద్యమనకు తృప్తక నుపయోగించి, శాశ్వత ఫలదాయక మగును. నేడు అనుకూలకరిణామము కలుగనందులకు, భారతీయులే బాధ్యులు. మహాత్మునిబోలు నాయకులు మార్గము జూపగలరుగాని, దానిని ప్రజలు పయోగింపనిచో, వారయినను నేమిజేయగలరు? దేశమున వ్యాపించిన జడత్వమునకు, కార్యదీక్ష సన్నగిల్లుట దప్ప వేరుగాదు. ఏయద్యమమును,

ఉద్దేశముపై చిరకాలము నిలువజాలదు. ప్రజలు బుచ్చిపూర్వముగ నిర్వహించెడి స్వతంత్ర కార్యములపై ననే, స్వాతంత్ర్య నిర్మాణ మాధారపడి యుండును. కాంగ్రెసుసభ్యులసంఖ్య లెరులలో నెట్టి భావములు గలిగించినను, మహాత్మునకు నిరాశ గలిగింపలేదు. నూలుచందాను తీసివేయకుండుటకు, మహాత్మునకు మరింత ప్రోత్సాహకారణము గను పించుచున్నది. నూలుచందా నెటులనయినను విజయ వంతము గావించుటకే ఎల్లరును మరింతగ కృషి నలుపవలయునని, మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు.

నూలుచందాయేగాదు, మరి యేయితర విషయమునం దయినను, కాంగ్రెసుసభ వారొక విధముగ తీర్మానించినవిదప, ప్రజలు పేక్ష వహించుచో నది నెరవేరునా? అట్టియుపేక్షనుమాన్పి, ప్రజలలో కార్యపరత్వమును పురికొల్పుటకే మహాత్ము డిప్పుడు శపథమునియుండెను. పదునైదు వేల సభ్యులైనను, తాము స్వయముగ కైకొనిన ప్రతిజ్ఞను చెల్లించుచో దేశోద్ధరణము గావించగలరని మహాత్మునకు విశ్వాసముగలదు. ఇప్పుడు గావలసినవి, సంఖ్య లంతగ గావు. ఇంతకుమున్ను సంఖ్యాబల మధికముగ నుండియు, ప్రయోజనములేకపోయెను. నేడు గావలసినది గుణాధిక్యము. సభ్యులు స్వయముగ నూలు పడుకుటవలన, క్రమశిక్షణ కలవాటుపడుదురు. కార్యాసక్తి విస్తారమగును. ఇట్టియోధులు, గ్రామములకు వెడలి, తమశీలితనిదర్శనముచే గ్రామ ప్రజలను నిర్మాణదీక్షానిమగ్నులుగ జేయగలరు. రాటపు సందేశమును ప్రజలలో వ్యాపింపజేయునపుడు, వారి కష్టసుఖములలోగూడ ప్రచారకులుగూడ పాల్గొనగలరు. ఇతరవిధముల వారికి సహాయము జేయగలరు. కాని గ్రామములకు వెడలెడివారు, ప్రజాసేవకులవలె మెలగవలయునుగాని, యజమానులుగ గాదని, మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. బెంగాలులో రయితుల మొరల నాలకించిన కొలదియు, మహాత్మునకు విచారము గలుగుచున్నది. బెంగాలురయితులస్థితియే, ఆంధ్రదేశమునం దేమి తదితరప్రాంతములం దేమి ప్రబలియున్నది. ఆరు నెలలుమాత్రమే వీరికివ్యవసాయపుషసులుండుటయు, మిగిలిన ఆరునెలలును నిరాధారులై దారిద్ర్యబాధల ననుభవించుటయు, వారి విజ్ఞాపనమునందు చక్కగ వివరింపబడినది. ఇటీవల వెలువడిన ఎమ్మిగ్రేషను రిపోర్టునందు, వ్యవసాయములేని కాలములో నే కూలీలు విదేశములకు వలసపోవుచున్నారని సూచింపబడినది. ఈ సమయమునందు రయితులు అప్పులపాలై యవస్థపడుచుండురు. అట్టి వారికి రాటముకన్నను తరణోపాయ మింకొకటి లేదని, గోదావరిమండల సభాహ్వనసంఘాగ్యములు స్వానుభవమువలన దెలుపగలిగిరి. పెద్దకబుర్ల జెప్పెడి ఆంగ్లవిద్యాధికులును, విదేశీయులును ఎటుల బలికినను, రయితులవలంబింపదగిన రెండవ వృత్తి రాటమునకన్నను నెక్కు డనుకూలమయినది లేదనుట నిర్వివాదాంశము. కాని, బెంగాలురయితులు మొరలిడినట్లు, రయితులు నయితము క్రమశిక్షణ లేక రాటమును మరచిపోయిరి. కాంగ్రెసుసభ్యులు వారి కిప్పుడు మార్గము జూపి, మరల రాటపు పునరుద్ధారణకు తోడ్పడుట ధర్మము. కాంగ్రెసు కోరిన

దంతయు అరగంటసేపు పరిశ్రమయే. శ్రేష్ఠులు దేని నాచరింతురో, తదితరులును దాని నవలంబింతురు.

నూలుచందా విషయమున, ఆంధ్రదేశము అగ్రస్థానము వహించునని, మొదట మహాత్ము డూహించి యుండుటలో వింతలేదు. ఆంధ్రరాష్ట్రము మొదటి నుండియు కద్దరునిర్మాణమునకు ప్రసిద్ధిపహించెను. కాంగ్రెసు ప్రతినిధిసంఘసభ్యులు, నూలుచందాను చెల్లించవలయునని తెలిసినపుడు, ఆంధ్రరాష్ట్రము ముందుకు వచ్చి మిగుల నుత్సాహము కనుబడి చెను. సభ్యేతరులుగూడ నూలుకానుకలను పంప మొదలిడిరి. అందుచే కాంగ్రెసు సభ్యులందరును నూలుచందాను చెల్లించవలయు నని కోరిన పుడు, ఆంధ్రరాష్ట్ర మగ్రస్థానము వహించునని మహాత్ముడేమి తదితరులేమి భావించియుండురు. కాని అట్టి ఊహసఫలము గాదయ్యెను. నూలుచందాను పంపిన సభ్యుల సంఖ్యలలో బెంగాలు బ్రహ్మసానమును, గుజరాతు రెండవస్థానమును, ఆంధ్ర తృతీయస్థానమును ఆక్రమించుచున్నవి. బెంగాలునందు, స్వయముగ వడికినవారిసంఖ్య తక్కువ. గుజరాతునం దట్టిసంఖ్య హెచ్చుగ నున్నది. ఆంధ్ర రాష్ట్రీవివరములు ప్రచురము గాలేదు. కాని ఇక్కడను విశేషముమంది స్వయముగ వడికిన వారే యని భావించెదము. ఆంధ్రదేశపు సంఖ్యల గూర్చి మహాత్మున కాశాధంగము గలిగెను. ఈ వారపు యంగుఇండియాపత్రికలో మహాత్ముడిటుల వ్రాసెను:

“ఆంధ్రదేశపు అంకెలు, వెనుకటి ఖ్యాతి కే మాత్రము తగియుండలేదు. ఆంధ్రదేశము అంతఃకలహములతో చిందరవందరయెయున్నదని తెలచెదను. అందుచేత ఆంధ్ర దేశాభివృద్ధి స్తంభించియుండును.”

ఆంధ్రదేశమును గూర్చి మహాత్ముడు వ్రాసిన ప్రవాక్యములు, ఆంధ్రుల కవమానకరములయినను, అందు సత్యముగలదని యంగీకరింపకతప్పదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమునందు ఆంధ్రదేశమునకు విశ్వాసమున్నను, నాయకుల మనస్ఫర్థులు సర్వరాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకమయ్యెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘపు సాంవత్సరికసమావేశ మిటీవలనే జరిగినది. నూతనకార్యనిర్వాహకు లెన్నబడిరి. నూలు చందాను జయప్రదముగ వ్యాపింపజేయుటకు వీరు తదేశనిష్ఠ గనుపరచెదరనియు, అంతఃకలహములకు తావులేకుండ జేసెదరనియు భావించెదము. కార్యదీక్ష బలమగుచో, అంతఃకలహములకు వ్యవధి యుండనేరదు. గోదావరిమండలసభగూడ, నూలు చందాను విజయవంతము గావించుటకు నిశ్చయించినది. ఇటులనే ప్రతిమండలమును తన ధర్మమును నిర్వహించుచో, ఆంధ్రదేశము మహాత్మునియభి నందనమునకు మరల పాత్రము గాగలదు. మహాత్ము డిప్రాంతములకు విచ్చేయునప్పటికి, ఆంధ్రదేశమున మరల కాంగ్రెసుసంఘములు జీవకళతో ప్రకాశించుగాక యని కోరెదము. మహాత్ముని హెచ్చరిక, ఆంధ్రులను కార్యశూరులను గావించుటకు ప్రోద్బలకరముగ నుండునని భావించెదము.

పంగదేశపర్యటనము మహాత్మునకు క్రొత్త విషయముల దెలిపెను. కద్దరునిర్మాణమునందును, పంగదేశము వెనుదీయదని, గనుపట్టెను. మహాత్మునికి స్వాగత మొసగిన జమిందారులు కద్దరును

ధరించుటయ గాక. ఇంట్లో స్త్రీలుగూడ రాట మును వడుకుచుండిరి. బెంగాలు స్త్రీ పురుషులకు నూలు నడుకటయందు ప్రత్యేక ప్రతిభ గలదని, గన్నట్టును. డిక్కా మస్లిను. దయ్యారుజేసినవారికిట్టి నైపుణ్యముండుట వింతగాదు. కోమిల్లాలో నూరు సంవత్సరములనాటి రాటము, ఇప్పటికిని పనిజేయు చున్నదట. ఈరాటముతో వడికిన దారముతోనే ఇంటికి సరిపోయెడి వస్త్రములను తయారుజేయు చున్నారు. ఇంతవరకు వారు విదేశవస్త్రములను కొని ఎరుగరట. ఇట్టి రాటములు ఆంధ్రదేశము నందును అక్కడక్కడ గనుపించును. బెంగాలు కన్నను ఆంధ్రదేశ మెక్కుడు క్రతిభను గనుపరచి, మహాత్ముని సంప్రీతచిత్తుని గావించు నని నమ్మెదము. కాని వ్యవధి చాల తక్కువగనున్నది. ఇది వరకే కాలము చాల వృథాయైనది. నాయకులు నడుముగట్టి కృషి నలుపునెడల, ఆంధ్రదేశము తన ఖ్యాతిని నిలువబెట్టుకొనగలదు. అట్టి శుభసమయము త్వరలో నరుడెంచుగాక!

కార్పరేషను ఎన్నికలు: దౌర్జన్యము

మద్రాసు కార్పరేషను ఎన్నికలకు సంబంధించిన కాంగ్రెసు సభలలో దౌర్జన్య ప్రయోగ మింకను జరుగుచుండుట శోచనీయము. కోమలే శ్వరంపేటలో, జరిగిన సభలో రాళ్లు దువ్వుటచే, వృద్ధుల కొకనికి తలపై గాయము తగిలెను. జాక్యరు లక్ష్మీపతిగారు వారిని చికిత్సనిమిత్తమై గొంపోయిరి. ఇట్టి చర్యలవలన ప్రతిపక్షుల కోర్కెలు నెరవేరజాలవు. కాంగ్రెసు సభ్యు లిట్టి దౌర్జన్యమును సహనముతో భరించి, తప్పుదోషగర్తలకు ప్రేమచేతనే గుణపాఠమును నేర్ప వలయును. ఉన్నతాదర్శములు గల కాంగ్రెసు సభ్యులు అహింసానైతమునుండి ఏ మాత్రము మరలక, జాతీయోద్వేగ సౌందర్యమును దేశమునకు గనుపరుపవలయును. అన్ని పక్షములవారును తమ ప్రచారమును శాంతముతోను, సత్యదృష్టితోను జరిపిన, నెట్టి యవాంతరములు వాటిల్లనేరవు. అందుకు మారుగ అసభ్యమగు చర్యల నవలంబించుటవలన, తాము చేపట్టెడి యుద్ధమములకు తీరిని నష్టము గలుగు నని, అట్టివారు గుర్తెరుంగవలయును. మద్రాసు ద్రావిడసంఘమున కధ్యక్షత వహించుచు, తమ పక్షములో నెవరు దౌర్జన్యము నకు పాల్పడినను, పక్షమునకు దానితో నెట్టి సంబంధము లేదని, సర్. కే. వేంకటరెడ్డి నాయుడుగారు అభయ మొసగిరి. కాని ఇంత మాత్రముచే జస్టిసు పక్షనాయకుల కర్తవ్యము ముగియదు. అట్టి యక్రమప్రవర్తనమునకు తావు లేకుండ జూచుట విధిధర్మమైయున్నది. దేశమునందెట్టి దౌర్జన్యము జరిగినను, మహాత్ము డెట్టిపరితాపము జూపునో యూహింపవచ్చును. హిందువులు మహమ్మదీయులు పోరాడుకొనినందులకు, మహాత్ముడు దీర్ఘవాసనైతము నవలంబింపవలసివచ్చెను. కాంగ్రెసుకు సంబంధింపని విషయములలో గూడ, మహాత్ముడు బాధ్యతనంతను లేనవై ననే వైచిక్షానను. అట్టి యున్నతశీలమును కనబఱచుటకు, సామాన్యులకు దుస్సాధ్యమయినను, తమ యనుచరులను సరియగు మార్గముల నడుపుటకు, నాయ

కులు బాధ్యతవహింపవలసి యుండును. లేనియెడల తా మవలంబించెడి యుద్ధమపు గౌరవము తరించును. కాంగ్రెసుసభ్యులు, సోదర ప్రజలు తాత్కాలికోద్రేకము చే గలిగించెడి బాధలను ఓడిమితో సహించి, ప్రేమ మూలము ననే ప్రతిపక్షులను తమవంక కాకర్షించుటకు బ్రయత్నింపవలయును. కార్పరేషను ఎన్నికలకు నిలిచిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే తమ ప్రతినిధులుగ బంపి, కాంగ్రెసుపట్లను మహాత్మునిపై నను గల ప్రేమను చెన్నపురివోటరులు గనుపరుప ప్రార్థితులు. జాతిభేదముల ననుసరించి వోటిచ్చుటకన్నను, పౌర ధర్మమునకు భంగకరమగు విషయ మింకొకటండబోదు. పౌరసేవ ననన్యచింతతో నిర్వహింపగంకణము గట్టు కొనిన వారినే జాతి మతభేదమును పాటించక, ఓటరులెన్నికొనుట అత్యవసరము. జాతిభేదములను పాటించి, సంకుచితమార్గముల ద్రొక్కుటవలన, ఇంతవర కెట్టి య సర్థములు వాటిల్లనో జెప్ప నవసరములేదు. స్వరాజ్యశిక్షణకు అవకాశ మొసగెడి స్థానికసంఘములు, దేశసేవా పరాయణులతోను, స్వార్థరహితచిత్తులతోను నిండి యుండుట ముఖ్యము. అట్టి యవసరమునుచెన్నపురిపౌరులు గుర్తించి, స్వధర్మమును జయప్రదముగ నిర్వహించెదరుగాక!

అస్పృశ్యతా మహాసభ

గోదావరిమండలము అస్పృశ్యతామహాసభలను సమావేశపరచి, ప్రజలలో వివేకోదయము గావించుచున్నందులకు సంతసించెదము. పండితులు పలువురు పూర్వాభిప్రాయములను తరచిచూచి, అస్పృశ్యతా ని వారణ యావశ్యకమని యంగీకరించుచున్నందుల కెంతయు సంతసించెదము. గోదావరిమండలరాజకీయసభలో, అస్పృశ్యతానివారణకును, అంతర్వర్ణ వివాహ భోజనాదులకును సంబంధములేదని స్పష్టముగ నిర్ణయించుటబట్టి, దీనిని చేపట్టుట కెవరికిని అభ్యంతర ముండజాలదు. అస్పృశ్యతానివారణను సంఘ సంగ్రహక్రింద భావించుటకయినను వీలులేదు. కనీస మానవ ధర్మమగుటచే, అస్పృశ్యతా ని వారణమునకు సంఘసంగ్రహమే గాక వర్ణాశ్రమధర్మ పరాయణులుగూడ వెంటనే పూనుకొనవలసిన యవసరము గలదు. ఇందుకు వాగ్వివాదములతో నయితము బనిలేదు. తోడిమానవుని పశువుకన్న హీనముగ చూడగూడదనుటకు, సిద్ధాంతరాధారము అవసరమా? ప్రస్తుతాచారమును ఏమేత కర్తయైనను నమర్చించునా? ఏనీతియైనను ఒప్పుకొనునా? శాస్త్రమున కయినను, అహింసాధర్మమునకును, సోదరప్రేమకును, విరుద్ధముగ వ్యాఖ్యానముజేయుట, కడుంగడువిరుద్ధము. హిందూమతమునకు కళంకముదెచ్చుట కింతకన్నను వేరుమార్గముండబోదు. అస్పృశ్యతానివారణ, రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక, ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధి కంతకును మూలాధారమగుచున్నది. లేనియెడల, హిందువులు ప్రపంచమున తలయెత్తుటకు గాని, హిందూసంఘమునుపునరుద్ధరించుటకుగాని సాధ్యపడదు. హిందూసంఘము ఇతరసంఘములతోబాటు ముందుకు బోకుండుటకు, లోపల గూడుకొనిన మాలిన్యమే కారణము. దానిని నివారించుకొనక, హిందువు లితరులను

నిందించి ప్రయోజనము లేదు. హిందువులలోని, ఆర్య, సనాతనాదిసంఘముల ప్రముఖులందరును, అస్పృశ్యతను నివారించవలసిన యవసరమును గ్రహించిరి. మాలవ్యాసాచార్యియై యున్న గూడ, ఇట్టిసంగ్రహ మవసరమని చాటెను. స్వల్పకాలములో దేశాభిప్రాయమునందు గలిగిన గొప్ప మార్పుబాద, అస్పృశ్యత త్వరతో సంతరించుననుట కావంతయు సందియములేదు. తమకు స్వాతంత్ర్య మతిత్వరలో సిద్ధింపవలయునని గోరెడి ఉన్నత జాతులు, అట్టి స్వాతంత్ర్యమునందు నిమ్నజాతులు పాల్గొనగూడదని శాసించుట పరిహాసాస్పదముగ నుండదా? అస్పృశ్యతానివారణకు నడుముగట్టనియెడల, ఉన్నతజాతులస్వాతంత్ర్యాభిలాష నిస్సారమగును. భారతజాతీయోద్వేగము బూటకమగును. అస్పృశ్యతను పారద్రోలి, స్వాతంత్ర్య సిద్ధికి తోడ్పడుటకు, అన్నిపక్షముల వారును వెంటనే ముందుకువచ్చుట ధర్మము.

గుత్తి అదనపు పోలీసు

ప్రభుత్వమువారు కోర్టు మర్యాదలను

తిరస్కరించుట

ది. 21. 11. కేకేవెస్టిగారు చిత్తూరునుండి 20 వ రేడియట్లు తరినంతటి:-

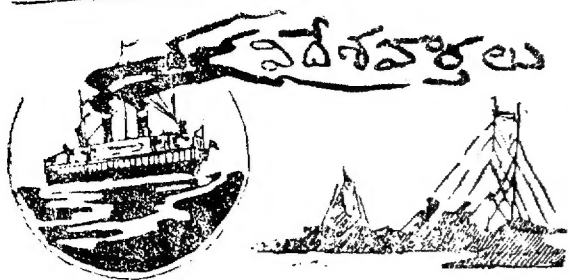
గుత్తి అదనపు పోలీసును గూర్చి ప్రభుత్వ ప్రకటన హైకోర్టులో విచారణ క్రింద నున్న కేసులను గూర్చి పక్షపాతము నుడుపుటచే సిండ్రాముగ నున్నది. దౌర్జన్యపు కొట్లాట యందు పాల్గొనిన నేరముక్రింద శిక్షింపబడిన 25 నుండి 10 మంది, అపిలు జేసికొనిరి. వారిలో నొక బాల వితులువు గూడ గలదు. జ్యూరీలో అధికసంఖ్యాకులు జెప్పిన ఆభిప్రాయములో నేకీభవించక జడ్జిగారు కేసు నిలుపుజేసిరి. జడ్జిగారు జ్యూరీ యెల్లరు కలసి చిన్నప్పకెడిని విడుదలజేసిరి. గవర్న మెంటు స్టేడరు సలహా ననుసరించిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటు కోరినను గూడ ప్రభుత్వమువారు అపిలు చేయలేదు. అయినను ప్రాసిక్యూషను సాక్షి ఒకడు ఆర్డీపెట్టుటచే ఒక జడ్జిగారు అపిలును స్వీకరించిరి. ఈకేసు లన్నియు గూడ విచారణకుండున్నది. ముగియలేదు. లామెంబరుగారి కివెన్నియు తెలిసియుండవలెను. కోర్టు మర్యాదలను ప్రభుత్వమువారే ఆతిక్రమింపవచ్చును? తీవ్రమగు దుండగము, తుపాకులు, రివోల్వరులతో కొట్టుకొనుట మున్నగు విషయములు ప్రాసిక్యూషను సాక్షి తెలిపినవి నిజమని రుజువు గావలసియున్నవి. గా|| లామెంబరుగారు రాముర్తి విషయమున తెలిపిన విధానము మర్యాదలనుండి భిన్నముగ నిర్వహింప ప్రవర్తించుటకు కారణములు వెల్లడిజేయుటకు బదులు గుత్తిగో, సంబంధములేని యితర గ్రామములలోను అదనపు పోలీసు ధళము ప్రవేశపెట్టిరి. ఆశ్చర్యకరమగు తమ నూతన యేర్పాటులను సర్దిమంతుకొనుటకై పోలీసువారు దెప్పినదెల్ల నిజమని నమ్మయ గొప్ప పారభాటానన్య నిందార్జనముగ ప్రవర్తించిరి.

అద్వానీగారి ఏకపత్ని

వివాహాదటము

హైదరాబాదు (సింధు), మే 30:- వేరువేరు హిందూ సభల యాజమాన్యముక్రింద సింధుదేశపు హిందువులందరను సమావేశమై కడచిన సమావేశములో బొంబాయి కాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుడిన దుర్గాదాసు అద్వానీగారి ఏకపత్ని వివాహ చట్టమును బలపరచిరి.

లాయడు బారేజిస్త్రిము పనివలన కరాచీ హైదరాబాదు నుక్కురులకు టిలిఫోనుసంబంధ మేర్పాటు చేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

యువరాజు సంచారము

మనెరు దేశీయుల స్వాగతము

యువరాజు హితవు

మనెరు, మే 20:—జనలు గుంపులు గుంపులుగ యువ రాజును పర్యటించి సన్మానపత్రముల నర్పించిరి. తాలిబాటను బోవువానికి ప్రమాదము రాకుండుటకైగాను దేశీయ ఆశీర్వాదము గుంపు దగ్గరకు రావీయలేదు. తదనంతరము యువరాజు దేశీయుల కుష్టుబోగ వైద్యాలయమును గనుగొనిరి. రోగులుత్సాహముతో గన్పించిరి.

ప్రత్యేక వేదిక యువరాజునకును, ముఖ్యమంత్రి అతిథులకును ఏర్పాటుజేయబడెను. ప్రధాన నాయకుడు యువరాజు నాహ్వానించుచు కాంతి విశ్వరూపుడు బ్రతుకు తమకు గలుగ చేసినందులకు కృతజ్ఞతను జూపిరి.

యువరాజు ప్రత్యుత్తరము

బసాతలపట్ల రాజు చూపవలసిన పితృ ప్రేమనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. తన ఆధ్యాపకుల మాటలను వినిపరచినయు వారే తమజ్జీవులకు విద్యను నేర్పదరనియు వారి భూమిలను లాభకరముగ వినియోగించుకొనుటకు మార్గమును జోధించ గల రనిరి.

సన్మానపత్రము లందజేసిన పిదప యువరాజు నాయకులకు వెండి పాన్సు గల కట్టలను కొందరకు బహుమతి జేసెను.

భారతదేశ రాచకీయ పరిస్థితులు

రోనాల్డు మే ప్రభువు, దానుగారి భావము

లండన్, మే 27:—సినియ హాట్టులలో 18 వ కలకత్తా విందు సందర్భమున సర్ రోనాల్డు మే ప్రభువు, వింటర్ క్లక్ ప్రభువు, రోనాల్డు మే ప్రభువు మున్నగువారవచ్చిరి. ల్యాంగ్ ఫెడ్ జేమ్సుగారు ఆధ్యక్షతను వహించిరి.

నాటి విందునకు పిలవరా రతికి, అతడిట్లు చెప్పెను.

భారతదేశ పరిస్థితులు ఇటీవల కొన్ని నెలలనుండి యభివృద్ధిగాంచినవి. అసలు పరిస్థితులేర్పడినవి.

ప్రభుత్వము ప్రత్యేక తెగల సంఘర్షణము ఎక్కువగ నున్నది. లంచగొండితనము, బెడదంపు, రాచకీయఆయుధములగైకొనబడుచున్నవి. రాచకీయోద్దేశ్యములకుగాను స్థానిక సంఘము లన్నిటిని వశీకరించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. మన తప్పులు, లోపములున్నను, ఇండియాతో మాకున్న సంబంధము నెరవేరదని నమ్ముటకు వీలులేదు. కారణము గనిపించదు. మన పంకల్పము నెరవేరదనుకొనుటకు సిగుబడవలసిన కారణము లేదు.

రోనాల్డు మే ప్రభువు

సి. ఆర్. దానుగారి వైఖరి బాగుగానే యున్నది. అదరదేయమేగాని ఇంతమాత్రాన ఇదివరలో జేసిన హానిని పోగొట్టువనురా దనిరి. అట్టి పొరబాటు బడరాదనిరి. తన వైఖరిని దెలిపినంత మాత్రాన అంతరించుననుకొనరాదనిరి.

భారతీయులకును బ్రిటిషు జాతివారిని బయలుదేరిన అపహాములును, అనుమానములును అంతరించవలెననిరి.

ఇంగ్లండులో భారత దాడులు

రీడింగు ప్రభువు మామట

లండన్, మే 27:—ఎలిజబెత్ గ్యారెటు యండర్స్ కు వైద్యాలయమునకు రీడింగు ప్రభువు ఏగెను. అచట ఇద్దరు భారత వాదులు ఆమెకు గన్పించిరి. వారు మంత్రసాని పరీక్షను పూర్తిజేసిరి. తండ్రియను బొందిరి. 1928 లో రీడింగు ప్రభువు నిధినుండి వీడి సామ్యునిచ్చి ఇంగ్లండు బయటకు. వీరికిఁబడిన మేవా, మాజిబ్, ఇద్దరును కన్యకలే. రీడింగు ప్రభువు వీరిని జూది ఆనందించెను.

సర్ బ్యాసిలు బ్లాకెటు

ఇంపీరియలు బ్యాంకు యుద్ధోగము నిజముగాదనుట లండన్, మే 27:—ఉదయ 11/40, తాను ఇంపీరియలు బ్యాంకు యుద్ధోగమును స్వీకరించెద నన్నమాట యపత్యమని బ్లాకెటుగారు చెబుచున్నారు.

ప్రీస్టేటునాయువా ప్రచారము

లండన్, మే 28:—ప్రీస్టేటునాయు వా ప్రచారమును గూర్చి చెబుచు బ్లాడ్ కాస్టింగు వ్యవహారముంతయు ప్రభుత్వ స్వాధీనములో నేర్పడుచుననియు పబ్లిక్ లో ప్రభుత్వ మవారు ప్రధానకార్యాలయము నెలకొల్పిన న్నారనియు ఇ.గొ.క చిన్న కార్యాలయమును కామ్రూలో నిర్మించ నున్నారనియు పాక్టుమాస్టరు జనరలు వామగారు దెలిపినటులు దెలిసిన ప్రతికాచితేఖరి చెబుచున్నాడు.

బ్రిటిషు ప్రేడ్ యూనియనులు

యూరపులో ముఖ్యమైనవి.

ట్రాట్సింగారి యభిప్రాయము

లండన్, మే 28:—నేడు యూరపులో ప్రేడ్ యూనియనులు చాల ముఖ్యమైనవి. వీనినే సోవియటు ప్రతికలు యథా మాతృకగ ట్రాట్సింగారి యుపన్యాసమును ప్రకటించుచున్నవి. ఈయభిప్రాయమును ఇటీవలి అంతర్జాతీయవిప్లవకారుల కాంగ్రెసునందు జేయబడిన తీర్మానమును ఒకే పాటికగ నున్నవి. అంతర్జాతీయసంఘమువారు కమ్యూనిస్టు నాయకులకు తోడ్పడనన్న దనుకొనుచున్నారు. అమెరికా యన్నహో యూరపునకు ఇప్పుడు ప్రతికూలాభిప్రాయము అని ట్రాట్సింగారి రనుచున్నారు.

ఫ్రాన్సు యుద్ధములు

బ్రియండుగారి ప్రకటనము

లండన్, మే 27:—ఫ్రాన్సు, యుద్ధములు నెగ తెట్టదలచెనను వారిమాట తప్పని ఘంటాపథముగ చెబుచున్నాడనియు ప్రభుత్వమువారు పరిస్థితుల నెదుర్కొన నిశ్చయించి రనియు అప్పుడే ప్రభుత్వమువారు ఋజునమన్వనంతకు పరిక్షించుటకు మొదలిడిరనియు ఫ్రాన్సుకు ఋగ్రుతుల మనిషిండు కొనుట కిష్టపడదనియు తా మియవలసినయుద్ధమును పరిష్కారము చేసికొనెదమనియు కాని తాము న్యాయమున మరకులను గోరుచున్నార మనియు ఋగదాతలు అట్టి న్యాయముతో ప్రవర్తించెదరని నమ్ముచున్నారనియు ఫ్రాన్సు ఎగ తెట్టనన్న తలంపుతో అమెరికా యుద్ధపాలదని ము బ్రి గుండుగారు దెలియజేసిరి.

జనీవా కార్మికసభ

భారతదేశ కార్మిక పరిస్థితులు

నిరుత్సాహము

లండన్, మే 27:—జనీవా అంతర్జాతీయ కార్మికసభ

లో భారతదేశ కార్మిక పరిస్థితులగుర్చి భారత కార్మిక ప్రతినిధి జోసీగారి పలహారగు చమకలాలుగారు అతివిచారకరముగ నిరుత్సాహముతో నుపన్వయించిరి. స్వదేశ సంస్థానము నందున్న దేశములు 1/8 వంతులు దేశము నిర్బంధ కార్మికత్వములో నున్నదనిరి. కెన్యానుగూర్చి జోసీగారు చెప్పిన దానిని ఆమోదించిరి. దానికి అనుకూలముగ ఈస్టు ఆఫ్రికా స్టాండర్డు పత్రికలో కెన్యాగవర్నరు యుపన్యాసమును జూపిరి. ఈ యుపన్యాసము 1918 ఫిప్రవనరిలో ఇవ్వబడెను. 'రిజర్వేషన్' నదిరి ఇంకొకచోట పనిని జూచుకొనునటులు దేశీయులను జేయుటకు వారిపై పన్నును విధించుటే మార్గమని కెన్యాగవర్నరు నెను. ఇదేమార్గముగ న్యాయాధ్యండునుగూర్చి తూర్పు ఆఫ్రికా విచారణసంఘము వారన్నమాటలను దెలియజేసిరి. ప్రస్తుతము మహాసంక్షోభము ననుభవించుచు దౌర్భాగ్యముం దున్న కార్మిక జనులకు నిజముగ తోడ్పడునటులు కార్మిక కార్యాలయము పనిజేయవలె ననిరి.

రోడే: యాలో ట్రాన్సుపోర్టు

యభివృద్ధిని వేదికము

లండన్, మే 29:—క ర్న లు ఎ ర్నె స్టు హా వి లండు హి లే గారి ని రోడే సి యా కు బోయి అచట రైల్వేట్రాన్సుపోర్టు ఎంతవరకు అభివృద్ధి గాంచినో తెలియజేయుటకు నియమించిరిని సర్ మోన్రీబర్నిసోగారు దెలియజేసిరి. ఆక్టులో రోడేసియాకు మైలీగారు బయలుదేరెదరు.

మోటారుబండితో ఎడారిని దాటుట

బర్మాద్, మే 29:—జెరూసలంనుండి బర్మాదువరకున్న 700 మైళ్ల ఎడారిని రెండు మోటారుబండితో నిర్వహించు రోడ్ గారు జయప్రదముగ దాటగల్గిరి. తాను భూమిమీద బోవునపుడు బ్రిటిషు మ్యాండేటు రాష్ట్రములోనుండి పోవలసివచ్చెననిరి. ఎడారిని దాటుటకు 32 గంటలు పట్టెను. నయిరొ గారితోనూడ వైమానికాధికారి వెళ్లెను.

బల్గేరియా కమ్యూనిస్టులు

సోఫియా, మే 30:—ప్రవాసమున కంపబడిన ముస్లిములకు, కమ్యూనిస్టులు యుగోస్లావియానుండి బల్గేరియాలో ప్రవేశించిరిని తెలియుటచేతను ప్రెట్టిటజ్ గాములు దాగొని యున్నారనియు దెలిసి అధికారులు ఒకసేనాధిపతిని కొంత పోలీసుదళముతో వారిని బట్టుకొనుటకు బంపిరి. ప్రవాసితులు వీరినిచూచి సేనాధిపతిని జంపిరి. తరువాత తప్పించుకొని పారి పోయిరి.

ఇటలీవైమానికుడు డిపినిడోగారు కోపెగునువీడి మే 31 తేదీ యుద్ధయ మనకు బ్రాముకు బయలుదేరెను.

చీనావార్తలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

ష్యాంగ్ హే, మే 31:—షన్ ముచే పీఠులు నిర్జనముగ నున్నవి. కాని విద్యార్థుల ఆశక్తము నీరగ నిష్పవతే అడంగి యుండుటచే కట్టుదిట్టములను సాగించుచునేయున్నారు. ఇంతవరకు 30 మందిని ఆరెస్టుజేసిరి. ఇందులో చాలికులు ఆరెస్టుగా లేదు. దొమ్మిలో ఎవరో కొందరు కలిసిరి. పోలీసుస్టేషనులో విద్యార్థులు బలాత్కారముగ ప్రవేశింపకుండ జేయుటకును ఘోర ఫిలితములను చేకూర్చు కార్యములను సంఘటిల్లుకుండ పోలీసువారు ఇట్టి చర్య నవలంబించిరి. విద్యార్థులు ఆయుధములను స్వాధీనముజేసికొనదలంచిరి. దానిని నాపుజేసిరి. చీనావార్తలు ఈ విషయమై నిదానముగ వాయుచు చీనా ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమై నిదానముగ వాయుచు చీనా ప్రభుత్వమువారు ను, విదేశాంగ అధికారులను వ్యవహారమును వశపరచుకొనిరిని దెలియజేయుచున్నవి. మరల ఎట్టి చిక్కులు లేకుండ వ్యవహారమును అనుకూలముగ పరిష్కారము చేసికొనగల రని వార్తాపత్రిక లనుకొనుచున్నవి.

బొంబాయిలో స్టేటుకొన్నిలు ఆభ్యుద్ధితము

బొంబాయి, మే 30:—బొంబాయి ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహక సంఘమునకు గొల్ల లల్లూభాయి క్యామలదాసుగారు నియమింపబడిరి గావున స్టేటుకొన్నిలో వారిస్థానే ఖాళీయైన స్థానమునకు బొంబాయినుండి హరవేతారాం దీక్షితులుగారు నియమింబున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, మే 30:—దక్షిణ ఆఫ్రికానుండి కారపా రాష్ట్రములో బొంబాయివచ్చిన క్రాస్తునకేరను ఆంగ్లేయుడు బొంబాయి పోలీసువారిచే నరెస్టుచేయబడెను. సింగపూరు గవర్నమెంటు అడ్మినిస్ట్రేటరు నమ్మక ద్రోహమునకై ఆరెస్టు చేయుచునగా చేసితినిని పోలీసు ప్రాసిక్యూటరు చెప్పెను. సింగపూరునుండి మనుష్యులు వచ్చేవరకు వానిని రిమాండులో నుంచ వలసినదని మేజిస్ట్రేటు యుక్తత విచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

వి. యస్. రైల్వే ట్రాఫిక్ నూపర్చుంటు చక్రధరపూరు నుండి మే 31 తేదీన యిట్లా తంతిచేయుచున్నాడు:— 380 తేదీన 444 ఎగువ గూడ్సుబండి రాజగన్ పూరు సోనాకం స్టేషనుల మధ్యపోవుచుండగా తి వాగులు పట్టాలనుండి తొలగి త్రోవ కడ్డముగా పడెను. ఈత్రోవ 10 గంటలకు పరి జేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

హాజియాత్రికులు

'అలాదీ' యోడ 5 వ తేదీని బొంబాయినుండి వయనమగును

ఇదియే యాఖరియోడ గాన యాత్రికులు తొందటగా చేరవలయును

బొంబాయి, మే 30:— మాలానాపాక తాళిగారిట్లు తొలినిచ్చుచున్నారు. 'అలాదీ' యోడపై ప్రయాణము కాండలైన యాత్రికులు బొంబాయికి 5 వ తేదీ లోపునను, కరాచీకి 7 వ తేదీ లోపునను చేరవలెను. టర్నరు మారిజను కంపెనీ వారాటుపందలనుండి యాత్రికులుండుచో నీయోడను బయలుదేరియుండు మనుచున్నారు. గుర్జిస్థాన్ యోడలో ప్రయాణికులను దీసికొనుట యాపిరి. ఇప్పటికిచ్చట మారుగురు ప్రయాణికులు గలరు. కరాచీలో గూడ నిల్లే కొందఱుండవచ్చును. ఆలస్యముచేయక వెంటనే రాగోరువారిచ్చటికి తొలినీయవలెను జాతీయపత్రికల సీసార్ల ప్రతిదినము తప్పక ప్రచురింపఁ గోరెదను.

బొంబాయి, మే, 31:— మాలానాపాక తాళిగారిట్లు తొలినిచ్చుచున్నారు. ఓడల కంపెనీ వారి కచేరినుండియూ యాత్రికులు ముజఫర్ ఖానానుండియు నిష్క్రమింపవచ్చిరి. త్వరమాంజను కంపెనీవారు తమయోడను 4 గాని 5 వ తేదీలందు బొంబాయి నుండి బయలుదేరి కరాచీ 7 గాని 8 వ తేదీలందు చేరును. ఇదియే యాత్రికుల కాఖరియోడ. ఓడలో సౌకర్యములు చాల బాగుగనున్నవి. కావున యాత్రికులు వెంటనే బొంబాయి గాని కరాచీ గాని చేరవలయును. (ఆ. ప్రె.)

ఓడలు

బొంబాయి, మే, 30:— 'రాజ్యస్' యోడ బొంబాయి తపాలాతోను లండను మా రైల్వే పోవు ప్రయాణికులతోను నేడు బయలుదేరినది. ఇది యేడెనురేపునెద్ద మాల్దేయియోడ తీరపాలను ప్రయాణకుల నందశేయును. 'రాంపూరా' యోడ తపాలాతో 28 వ తేదీ లక్ష్మీవారమునాడు లండను చేరెను.

సిటీ ఆఫ్. లండను యోడ మార్చెల్స్ 27 వ తేదీని చేరెను.

బీహారు ఒరిస్సాలందు పంటలు

కలకత్తా, మే 30:— బీహారు ఒరిస్సాలందు రాగిపంట తూర్పు ప్రాంతములం దింకను ప్రోవుచేయఁబడుచున్నది. గతించిన యాటువారముల నుండి కురియుచున్న వర్షము భూమి దున్న విత్తనములు జల్లి ధాన్యపుపంట కనుకూలముగ నుండు నట్లున్నది. బీహారులో భాద్రాపది పంటకూడ తయారగుచున్నది.

SALE NOTICE.

వేలం ప్రకటన

కృష్ణాజిల్లా బెజవాడ తాలూకాలో సాగు వల్లూరు ఎస్టేటు ఒకటవపార్టులోని వల్లూరు, దేవరపల్లి గ్రామములలోని కృష్ణలంకలున్న 1335 వ ఛనలీకి సాగు నిమిత్తమున్న, పశువుల మేత నిమిత్తమున్న, ఈసంవత్సరము జూను 12 వ తేదీన వగలు 12 గంటలు మొదలు బహిరంగముగా వల్లూరు గ్రామములో వేలం వేయబడును. పాటపాడ దలచిన ప్రతివారున్నూ పాటపాడుటకు ముందుగా ప్రతి కేసుకు రు 50 చొప్పున ధరావతు కట్టవలయును. పాట ఆఖరు అయిన వెంటనే సదరు ప్రభుమధరావతుతోసహా పాట మొత్తములో 4 వ వంతు డిపాజిటుక్రింద చెల్లింపవలయును.

మిగతవర్తకులు పాటకాలముందు తెలియచేయబడును.

సాగు వల్లూరు 1 వ పార్టు } వేమూరి శివసుబ్బారావు, }
ఎస్టేటు మేనేజరు ఆఫీసు, } మేనేజరు.
బందరు, 29.5.25

ఆర్థిక విచారణ సంఘము

మధ్యతరగతి నిర్వాహకసమన్వయ

రవ్వబ్రూక్ విలియమ్సుగారి సాక్ష్యము

సిమ్లా, మే 30:—పట్టుక యిస్సరేక్షను కాలిఫోర్నియా రగు ప్రాఫెసరు రవ్వబ్రూక్ విలియమ్సుగారు ఆర్థికవిచారణ సంఘమునెదుట సాక్ష్య మిచ్చిరి. ప్రారంభపు, ప్రతికొంతకాలానంతరము ఆర్థికవిషయములను విచారించుట ముందినది విలియమ్సుగారు డెల్టా యివిషయములను గురించి సమాచారములను ప్రోగ్రెస్సివ్ ఫరిమానుట అవసరమని చెప్పెను. కాని తీవ్ర రూపమును దాల్చి ప్రభుత్వమును నెదుర్కొను చున్న సమన్వయ మధ్యతరగతియందు వ్యాపించుచున్న విద్యాధికుల నిరుద్యోగ సమస్య దీనిని బరిష్కరించుటకు ప్రస్తుత మనుజునందున్న విద్యావిధానమందు పరిపూర్ణముగ సంస్కరణములు గావించవలయును. అంతియ కాక సాంకేతికవిద్యయందు ఆరి తేనవారలకు గొన్ని ఉద్యోగముల నిచ్చుటకు పరిశ్రమలను ప్రోత్సహము చేయవలయును సాంకేతిక విద్యావశ్యకతను బ్రజల కెరింగించి, నచ్చజేయుటకు ప్రభుత్వము విసారముగ శ్రవారము చేయవలయును. దేశమందు వివిధప్రాంతములం దుండి సంపాదించిన విషయములు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల సహకారముతో కేంద్రస్థాపితకలు సంఘమువారు సంపాదించవలయును. వివరములతోగూడిన రెక్కలను సంపాదించుటకు రాష్ట్రీయ దొరతనములు ఆదాయములో నూటికి ఒకరూపాయ చొప్పున వ్యయముచేయవచ్చును. ఇందుకొరకు కేంద్రప్రభుత్వ మెంతసామ్య వ్యయముచేసిన నంతలాభముగ నుండును అని సాక్షిచెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

వర్ష పాతము

సిమ్లా, మే 31:—పడమటి తీరమందు తొలకరివాన గురియుచున్నది. వాయవ్యములకు వర్షము వ్యాపించుచున్నది. బంగాళాఖాతమున కుత్తరమందు తొలకరివర్షము చాల తక్కువగనున్నది. దక్షిణబంగాళ, కనుయూను కొండలు, తూర్పు ఉత్తర పంజాబులందు, పరిపూర్ణ పరగణాయందు, పడమటి మధ్య యిండియా, కొంకణము, మళయాళములందు వర్షము సామాన్యముగను, తూర్పురాజపుత్రస్థానము, మధ్యరాష్ట్రము, బొంబాయి, డక్కను, ఉత్తరప్రదేశరాజ్యం, లండు ఆచ్చుచ్చటను వర్షము గురికెను. బెంగాలు, ఉత్తరకము, ఫోటానాగపురము, పడమటి సంయుక్త రాష్ట్రము లందు, పంజాబునకు నైర్వధిక్కునందు, ఘాట్సరము, మదరాసు న కాశ్మీరుదిశయందు వర్షము స్వల్పముగ గురికెను.

రంగూను, బేసిన్, డైమండుదీవియందు 2, కలకం 1½, సియల్కోట 1, అంబాలా ½, డల్హౌసీ 2, పిహావగ, అబూఖిరము 1, ఆజ్మీరు 1½, జమశురం, నీమకుట్ ½, హూషియంగ బాదు 1½, మంగుగూరు 3, కల్లికోట, కడలూరు 1, కొడైక నాలులందు 1½ అంగుళములవర్ష ముగురికెను.

నూచన:— ఘూర్జర, తెలచ్చిస్థానములందు అధికముగ ను, పంజాబునందు తక్కువగను వర్షము కురియవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి వర్తకసంఘము

బొంబాయి, మే 30:— బొంబాయి పురపాలకసంఘ మిదివఱలో వహాలుచేయు పద్ధతికి మాటుగా ఘోషింపన్న వహాలుచేయుట కాలోచించుచున్నారు. దీనికి బొంబాయి వర్తక సంఘమునా రాక్షేసింపిరి. (ఆ. ప్రె.)

ది మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా

ప్రత్యేకం వెనీ

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటిసు

మద్రాసునుండి బెంగళూరికి పోవునట్టియు, బెంగళూరి నుండి మద్రాసుకు వచ్చునట్టి ఎక్స్ప్రెస్సు బండ్లనుండి డైనింగు కారు 5.6-1925 తేదీనుండి తీసివేయబడును. ముందుగా మద్రాసు స్టేషను నూపర్కాటెక్ డెంటుగారికి లేక బెంగళూరుసిటి స్టేషనునూపురగారికి తెలిసిన మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషను, అరకోర్గొం, తోలార్పెట్ మొదలగు స్థలములందు టిఫిన్, డ్రెస్ ఫాస్టు, బుట్టలందు సరఫరా చేయబడును. మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనునుండి బయలుదేరుటకుమునుపే తెలిసిన డౌకాఎక్స్ప్రెసు బెంగళూరుసిటి రాత్రి 7.30 నిమిషములకు చేరినతక్షణం దిన్నర్ సరఫరా చేయబడునని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయడమైనది.

వాఫ్ చట్టము

బొంబాయి రాజధాని కంత్తును వర్తింను నటులు ప్రభుత్వపకటనము

బొంబాయి, మే 30 మహమ్మదీయుల 1925 వ సం॥ పు వారిచట్టము జూను 1 వ తేదీనుండి బొంబాయి రాజధాని కంత్తును సింధురాష్ట్రీయసహా వర్తింనునటులు ప్రభుత్వము నిశ్చయించిరి. కాని చట్టపు నియమములనుండి దాహాదిబోహరాసంఘమును వదలివేసిరి. కారణమేమనగా ప్రధానన్యాయస్థానమువా రాసంఘపు ముల్లకతనియొద్దనున్న యాస్తి ధర్మకర్తగా నిశ్చయించిట్లాహించిరి. ఈవిముక్తి మూడు సంవత్సరముల వఱకుగాని, ప్రభుత్వమిలోపున మఱియొక నిశ్చయము చేయువఱకుగాని యుండును. కాని బోహరా సంఘముందు కొందఱు తమకుగూడ చట్టముయొక్కలాభము పొందుటకు ఏలులేకపోయెనని గర్హించుచున్నారు.

బెజవాడలో ప్రధానమంత్రికి స్వాగతము

మ్యునిసిపలు సంఘమువారు

సన్మానపత్రము నీయరు

ప్రధానమంత్రికి రేపు బెజవాడలో మ్యునిసిపలు సంఘ మువారెను బెజవాడ - నందిగ్రామ తాలూకాబోర్డు వారును సన్మానపత్రముల నీయరని నిర్ధారణగా తెలిసినది. మంత్రివలన నియమింపబడిన జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు మాత్రమే సన్మానపత్రము నొసంగుటకు పారులను ప్రోత్సహపరచుచున్నాడు. బెజవాడ మ్యునిసిపలు కలనరమునకును ఇపుడు మ్యునిసిపలు సంఘాధ్యక్షుడుగా నున్న అయ్యదేవర కాశ్యేకరరావుగారిని ఇతరులను ఆరెస్టు చేయించుటకును యీప్రధానమంత్రియే. ముఖ్య కారకుడు గాన ఆత్మ గౌరవము గల పౌరు లెవ్వరును స్వాగతమునకు పాల్గొనరు. (స్వకీయనిలేఖరితంతివార్త)

రైల్వే బుక్కింగుగుమాస్తాల కేసు

హైదరాబాదు (సింధు), మే 30:—రెండుకాస్సెవన్ అర్డరులలో రైల్వేకంపెనీని హెసగింపవలెనని కుట్రచేసినని నిందహాపబడి సిటీ మేజిస్ట్రేటువలన కేసుకేసు శిక్షలను ఒక్కొక్కడు 1000 రూపాయలజరిమానాయును నిధింపబడిన హైదరాబాదు స్టేషనులోని 5 గురు బుక్కింగు గుమాస్తాల నెవన్ను ఆప్టిలులో హైదరాబాదు నెవన్ను అడ్డి నేడు తీర్పు చెప్పెను. ఒక ముద్దాయి విడుదలచేయబడెను. మరియొకనికి జరిమానా 250 రూపాయలకు తగ్గింపబడి శిక్ష కోర్టులేమవరకు మాత్రము నిధింపబడెను. తక్కిన మువ్వరును రిలైరు కమ్మని కోరబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

టెలిగ్రాము గుమాస్తాలపై కేసు

హైదరాబాదు (సింధు), మే 30:—టెలిగ్రాము లాలస్య ముగానిచ్చినందున కట్టురునును సహరించినందులకై సిటీ మేజిస్ట్రేటువద్ద కరాచీ పోస్టు ఆఫీసు సిగ్నలిద్దరు విచారింపబడుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

నరసాపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

వాది గోతుటి బాపిరాజు శర్మ 08 20/25 VS

ప్రతివాదులు:—1. నడవిస్వామిగాడు. 2. యానరకిగాడు, 3. యాలక్కడు, 4. యా. వీరాస్వామిగాడు. 5. యా. పేములుగాడు, 6. యా. రామస్వామిగాడు, నరసాపురం తాలూకా కాజ.

నాక్లయింట్లు అయిన వాదిపేర 1 మొదలు 8 ప్రతివాదులు 9-1-12 తేదీని వ్రాయించియిచ్చిన తృఖాదస్తావేజు బాకీ రాబట్టుకొనుటకై వాది దావా దాఖలుచేసియున్నాడు. సదరు దావాలో 1, 2, 4, 5 ప్రతివాదు ప్లీడరుగారిద్వారా అప్పీయర్ అయినారు. 3, 6 ప్రతివాదులు అప్పీయరెన్ను నిమిత్తం 20-6-25 తేదీని వాయిదా వున్నది. ఆ తేదీని సదరు 3, 6 ప్రతివాదులు అప్పీయర్ కానియడల ఎక్స్పాట్స్ చేయబడుదురని తెలియపరచడమయినది.

వై. నారాయణమూర్తి వక్కిలు.

బంధు (స్వకీయ విభాగం)

మే 29:—ఈపాను ఆనంతరము మొదటి రైలుబండి ని క్షుణ్ణిదినము బెజవాడలో 6-30 గంటలకు బయలుదేరినది. నాడు రైలుబయలుదేగినని చాలమందికి తెలియదు. అయినను ప్రయాణికులు చాలమందిగలరు. రామవరస్వామి మొదలు దోసపాడువరకుగల రైలుమార్గము పూర్తిగ చెడిపోయినది. ఉప్పులూరువద్దగల సుమారు ఒక ఫర్లాంగువరకు తెగపోయినది పోయి పెద్దగండి వడినది. రామవరస్వామి దోసపాడువరకు గల స్టేషనులు, వెంటింగుపెట్టు చానప్పవయినవి. ఇందువల్ల వెంటింగుపెట్టే రేకులు ఇనుపచట్టము పూర్తిగ ఎగగొట్టితేయబడినది. ఈపాడునుండిన్న ఫాక్టరీలు కొన్ని పూర్తిగను, కొన్ని చాలవరకునూ నాశమమైనవి. తరిగివ్వలగ్రామము యావత్తు పాడుపడి పోయినది. మామవారల గుండెలు చెడిపోవుచున్నవి. ఈపాను లో జూలలో ఈ రెండు స్టేషనుల మధ్యను అనగా నుమారు 15 లేక 20 మైళ్లు పెడల్పున రేలేక 6 అడుగులనీరు వెల్లువలై మహాసముద్రమువలె ప్రవహించినదని చెప్పవచ్చును. వర్షము అత్యధికమగుకొనినది గుడివాడనుండి బెల్లూరికి మంత్రగా లేదు. గాలికాకుడు ఎక్కడగనానే కలదు. ఫ్యాక్టరీలు, ఇండ్లు కప్పలుపోయివికలముగా కనిపించుచున్నవి. కవులవరంబద్ధ పోలరాజుకాలవ తెగి గండివడినంతయు పాలమాలమీద ప్రవహించినది. ఇప్పటికి వారము దినములనుండి రీప్రయనగాదులు పీయచున్న నీరు రుక్కల ఊడ్చుల నీరుపెట్టినట్లుగా నీటిమయమై కనిపించుచున్నది. రామరామ వర్షముచాలితక్కువ కురిసినట్లు కనిపించుచున్నది. చిలకలపూడిస్టేషను వాటి బందరుస్టేషను రెండుమూల ఫర్లాంగులు ఉన్నదనగా సముద్రపు ఉప్పునీరు రయలుకట్ట మీదనుండి పొర్లిప్రవహించినట్లు నిదర్శనముగా కనిపించుచున్నది. ఈ పై ఎవనిచ్చినదనుటకు సంశయములేదు. కాని ఒక్క అలమత్రమే వచ్చి వాయుమార్గము తిరిగిపోవుటవల్ల వెంటనే వెనుకకు లాగివేసినది. ఈఉప్పు కట్ట బందరుపట్టణమునకు వచ్చుముకలకపోయినను సముద్రతీర గుండులి గ్రామములు చాలవస్తవడి యందునువలకు సంశయములేదు. ఏయేగ్రామములు ఎంతవరకు వస్తవను పొందినవో ముందుగాని తెలియదు. ప్రస్తుతము మావట్టణమునకు చెందిన గిలకల దిండి బందరుకొట సముద్రపునీటిచే ముంచివేయబడినందున త్రాగుటకు మంచివీరు లేక చాలఅవధురదుమన్నారు. ఆప్రాంత నకు ప్రైవులులేనందున మ్యూనిసిపాలిటీవారు పీపాలతో ముంచి నీరు సప్లయచేయుచున్నారు. బందరుపట్టణమునది నష్టమును గూర్చి ముందు వ్రాసినాము.

ప్రస్తుతము ఒక్కవిషయము మాత్రము వ్రాయవలసియున్నది. ఈపానుదినము లలో పట్టణము లోక రైళ్లు గాని, దిక్కుబాటి కైళ్లు గాని, పోలీసు గూఢచారియేగాని ఎవరులేరట. 15వ తేదీక గవ్వ మెంటువద్దనుండి రెండు పెరి గ్రామములు ఉప్పెనవగుచ్చి బాగ్రతవడవలసినదిగా వచ్చినను ప్రజలకందనుగూర్చి తగు హెచ్చరిక లభింపలేదు. ఈపానువిషయమే బ్యాంకుకు తెలిసినారని వినుచున్నాము. సముద్రతీర మందలి గ్రామములు త్రాగుటకు నీరులేక అవధురదుమన్నట్లు తెలియుచున్నది.

ప్రాముకంపెనీ మోటారులు:—ప్రాముకంపెనీ వారు మోటారులు సర్వీసును యీ నెల 8వ తేదీనుండి ప్రారంభించెదరని తెలియుచున్నది. కంపెనీవారు మొదట 12 బస్సులతో ప్రారంభించెదరు. రెండింటిని నడపుట ప్రారంభించినప వారమునకు రెండుచొప్పున కొత్తవి చేర్చుచుందురు. పిమ్మట కొన్ని క్లకు వేరొక 12 చేర్చెదరు.

నరసాపురం నబుకోర్టులో

వాదులు:—యంతూరి నారాయణరావు వగయిరా 8 రు.

VS

ప్రతివాదులు:—పెన్నెత్తి నరసరాజు వగయిరా 25 గురు.

యీ నావాలో 1 ప్రొవిడ్ని భీమవం తాలూకా కృంగవృక్షం కావరపుడున్నా అయ్యి పెన్నెత్తి వెంట్రాజు గారి కుమార్లు నరసరాజుగారికి యెన్ని సార్లు సమములు చేసినా అమలు జరుగనిదయ్యలేదు. ఆయన అప్పీయలేస్సీ నిమిత్తమీ నావా 7.7.25 తేదీకి వాయిదావున్నది. సదనవాయిదా లేదని ఆయన అప్పీయర్ అయి తనకు వుండున్న అక్షేపాలను కోర్టునాలో చెప్పుకొననియడం ఎక్కువార్చి చేయబడునని తెలియపరచుచున్నాను.

సాక్షులూ వై. నారాయణమూర్తి.

సూర్య శ్రీశ్రీమైన ఆహారము

(ప్రాముఖత్రిక వైద్యశాస్త్ర విలేఖకుడు ఆపత్రికకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు)

మానవుల ఆహారము విషయమై ఇటీవల ఎన్నియో శ్రాత్తసంగతులుగ్రహింపబడినవి. తత్ఫలితముగ ఆహారవిధానమునం దెన్నియో మార్పులు జరుగుచున్నవి. పూర్వపు సిద్ధాంతము లన్నిటిని మార్చుకొనవలసివచ్చినది. ఆశ్చర్యకరముగ మాత్ర నసిద్ధాంతములు శాస్త్రజ్ఞులచే అంగీకరింపబడినవి.

నిమ్యకాళలు ఇతర ఫలముల రసము త్రాగుటవల్ల పుర్యోగము కుదురునని శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పచుండెదవారు. నావి కులు వడవులపై యున్నప్పుడు ఉప్పులో ఊరజేయబడిన వ దార్థములు అధికముగ తినుచుందురు గాన వారి కోరికయు వచ్చుచుండును. పండ్లరసము పరిశుద్ధమైన ఆహారము. పరిశుద్ధమైన ఆహారము ఆరోగ్యమును కాపాడునను సిద్ధాంతమును ఎల్లరు అంగీకరించుచున్నారు.

చర్చి ఆహారముకాని పరిశుద్ధమైన ఆహారము శ్రేష్ఠమైన మాట నిర్వివాదాంశము. విటమిన్ సీయిందీ గుణము అధికముగ నున్నది. ఈలిటమిన్ ఉప్పులో పూరజేయబడిన వదార్థము లందుండను ప్రకృతియందు ఆరోగ్యమును కలగజేయు వదార్థము లేన్నియో యున్నవి. వాటిని గ్రహించుటచే కోరికయు నశింపగలదు. దీర్ఘముగ శుభ్రజీవితము లభించును. మిగుల నులభ్యముగ ఈపరిశుద్ధముగ ఆహారమేదియో గుర్తెగవచ్చును.

మరియొకరకపు లిటమునలేని వదార్థములు నరముల పటుత్వమును క్షీణింపజేయును. మరలయ్యును తినువారికి బెరి బెరి కోరికయు సహజముగ వచ్చుచుండును. దంపుడుబియ్యము తినుటచే ఈకోరికయు వచ్చినవారికి కోరికయు పోయెను. సెరి యిల్లు అనుపదార్థమున ఆరోగ్యసంరక్షమునకు అవసరముగ పరిశుద్ధత్వము అధికముగ నున్నదని శాస్త్రజ్ఞుల పరిశోధనము వల్ల తెలిసినది. దీనికే లిటమునలిటమిన్ పేరు ఇయ్యబడినది.

కాని శాస్త్రజ్ఞుల దృష్టియంతయు ప్రస్తుతము లిటమిను వినిషయమై లీనమైయున్నది. మాంసాహారమునం దీవదార్థముండును. కాళాహారములందును నూనె నెయ్యి మొదలగు వాటి యందును ఈవదార్థ ముండును. మాంసము కొవ్వుచేరని ఆహారము తిను శిశువులు సంపూర్ణారోగ్యము అనుభవించుటలేదు.

లిటమినువే సూర్యరశ్మియందున్నదని ఇప్పుడు శాస్త్రజ్ఞులు కనిపెట్టిరి. మాంసాహారము కాక పాలు వెన్న మున్నగు వదార్థములు తిను కుక్కపిల్లలు సూర్యరశ్మిచే ఆరోగ్యవంతముగ నుండుట నిదర్శింపబడినది. సూర్యరశ్మి లేకున్న మెక్కులితేవరు కాన్బర్ల దీపముల కాంతికూడ సూర్యరశ్మి ఫలితమునే ఇచ్చును.

కావున సూర్యరశ్మి అధికముగలేని ప్రదేశములందుండు ఎక్కుమోలు మాంసాహారమును అధికముగతినుచుందురు. కొవ్వుతోచేరని వదార్థములను తినువారికి నరముల పటుత్వము క్షీణించును. సూర్యరశ్మివల్ల ఎక్కి అనుకూల ఫలితము లేర్పడునో అంధకారమువల్ల ఎక్కి వికారఫలితము లేర్పడును. సూర్యరశ్మి తగులు ప్రదేశములందుండు జాతువులు సూర్యరశ్మిలేని ప్రదేశములందుండు జాతువులకన్న యెన్నియోరెట్లు అధికముగ నరముల బలిమి కలిగియుండును. రంపపొట్టు ఒకప్రదేశమున సూర్యరశ్మి తగులుట టుంచబడెను. కాగ్రి ఆప్రదేశమున రంప పొట్టునుంచి జంతువు అంచబడెను. చీకటిగనున్న సూర్యరశ్మివల్ల ఫలితములను అజంతువులపాండి వృద్ధిగాంచినవి.

ఈవిధమున రంపపు కొనయందు సూర్యరశ్మి క్రింది నిలువవచ్చును. మరల చీకటి సమయములందు తద్యారా సూర్యరశ్మి ఫలమును పొందవచ్చును. స్వల్పమైన సూర్యరశ్మి మిగుల బలమునకలగజేయు ఆహారముగనుండును. సూర్యరశ్మి అధికముగతగులు కొయ్యచట్టము. రాత్రిపూట సూర్యరశ్మిఇచ్చు ఫలితము కొనగను. ఈలిటమినులేని ఆహారవదార్థములకు సూర్యరశ్మిపోకిన ఆవదార్థముల కాక కిక్కుగను. కావలనుండి తిను బడు నూనెలను సూర్యరశ్మి పోకినవాటికూడ ఇట్టికీక్కు కలగను. నరములు ఎముకల పటుత్వమును వృద్ధి చేయుకీక్కి లిటమును యందున్నది.

లిటమినులే క్రికీ పరికూలముగ క్రికీ కొన్ని ఆహారములందున్న దని ప్రాథమిక మెల్లనులిగారు కనిపెట్టిరి. ఓటములందు ఇట్టి ప్రతికూలకీక్కి యుండుటచే ఈ ఆహారము భుజించువారు పచ్చిపాలను అధికముగ భుజింపవలెను. కావుననే కొత్తతో కూడ వెన్న తినుట సాంప్రదాయమైనది.

ఈవిధమున ఒక ఆహారవదార్థముతో మరియొక ఆహార వదార్థమును చేర్చుకొనుట, ఇండ్లయందు కొయ్యచట్టములం చుట మున్నగునవి ఆరోగ్యకరములు. లిటములలో అధికమునుండు వదార్థములు కోరికములను వృద్ధిచేయు కీటకములను ధ్వంసముచేయుకీక్కి రకమునకు కలగజేయును. ఈ విధమున ఆహారమునందే కోరికనికారణం క్రియున్నది. గాలిని కుద్రము గనుండుకొనుట కీకతాలమున సూర్యరశ్మిఫలితము కలుగునట్లు పిర్వాటలు మున్నగునవి మిగుల లాభకరముగ విషయము

బెంగాలు ఆధిక్యము లోపములు

(యంగు ఇండియా)

బెంగాలు కథయంతయు జూడజూడ అనేకమార్గముల నభివృద్ధియగు సాధనమున్నట్లు గాన్పించుచున్నది. ఇక్కడలే మన ప్రపంచములో కల్లమహావి యశించుకొన్న శ్రేష్ఠుడిచట జన్మించెను. ప్రపంచవిఖ్యాతులగు నిద్రరు శాస్త్రజ్ఞులు బద్ధులించిరి. ఇంద్రురతి గాయకులు గలరు. భారతదేశమునందీ కొననుండి ఆకాశం తను కల్గినై పుణ్యమును వ్యాపింపజేసికొనిన చిత్రకా రులుగలరు. మహారాష్ట్రదేశమైనను పోటీజేయజాలని త్యాగ విశేషముగలరు. కష్టనకరమిత్రునక ప్రత్యుత్తరమువ్రాయునప్ప టికి మనస్వల్పముగల మండలములంగు యేకొద్ది విచ్చుమునకో పనిజేయుచున్న ప్రచారకుల స్వయముగజూచియుండలేదు. యువకులు డబ్బులేక దరిద్రముతోనండి పరియైనపోషణలేకయేమి, నుంచి ఆరోగ్యప్రదేశములకు మారకపోవుటవలన నేమికోగ ముల పాలమన్నాని నా కిదివరకు తెలియకపోయెను నేనిప్పు డట్టిచునుప్పులను చోటులను జూచితిని. బెంగాలులో స్త్రీలును పురుషులునుగూడ నూనావడుకుటయందు ముంచిని పుణ్యలవారు చాండ్యూరిలోను, చిటగాంగులోను, మహాజనపూర్లోను, నోఖాలిలోను, కొమిలూలోను, డక్కాలోను, మైమెన్సింగు లోను స్త్రీపురుషుల రాటులులతిప్పుమండ జూచితిని. అన్ని చోట్లనుగూడ వారు జేయుపని భారతదేశములోని తరతరజూ చిలదానికన్ననతిశయముగ నుండెను. వారు అదేవృత్తిగ నడు కు వారు గారు. వారు కు నటుల వాటున్న వారు గారు. చాలమంది నన్ను సంతోష పెట్టుట కును గౌరవముజేయుటకును వచ్చిరి. అయినను వారు జేయుప నిని తీసివేయ వీలులేదు. ఈ పనితనము దెలియక పోవుట వలన యీ తెలివి తేటలను త్యాగమును వ్యర్థముచుచున్నవి. నే ను జూచిన రాటుములు చాలవరకు నిర్మత్యముగ బడనేసియు న్నువి. అని సరిగా పనిజేయుటలేదు లేదా కదురు బాగాతిర గక బరువుగ నుండి కావలసినంత నూలు తయారుగాకుండును. అందుచేత వాటిమీద బహుత్కృత తయారగును. నేనటువం టి రాటుముమీద ఆరగంట వడికితిని. నేను సాధారణముగ ఆ రగంటకును 180 గజముల నూలు దీయుదును. ఈ బెంగాలు రాటుముమీద 80 గజములు మాత్రము దీసితిని. మంచిరాటుమైన యెడల యీమొత్తమును ముట్టడిచేయవచ్చును. ఒక్క గంట లో నెప్పుడైనను యంగుల నెప్పుడీ మొత్తమును దీయునెడల ఒకవృత్తికిగాని దేశమునకు గాని చాల లాభకరముగ నేయుండు ను. బెంగాలులో మంచిరాటుము చాకగ దొరుకును. ఖాదీత్ర తిస్తానము నంగు మంచిరాటుము 2 రూ॥ లన్నరకు దొరుకును. భారతదేశములో నింత రాటుము యంత చాకగా నాకెక్కడ ను గాన్పించలేదు. బెంగాలు ప్రతిస్తానపు రాటుముల మీదిని చేట్టునని నమ్మగను. ముంచిపుణుడైన వాడు రాటుముల పనిచేయు చోట్లన్నిటికిని పోయి, బాగుచేసి మరమ్మత్తు సాగ్య ముగానిచోట్ల పాడుజేసినవచ్చిన బాగుండును. ఈ నిపు డు దు తాను ముంచిని యుపయోగించుచును రాటుమును పని జేయించి చూపి తదాధిక్యమును బోధింపవచ్చును. ఈ పనిసం తను బోధింపవచ్చును. ఈ పనిసంతను చేయుటకు యితర పను లన్నియు వదలి కాలమునంతను ఖర్చు పనికే వినియోగించు వారికే దెలియును. అట్టి సంప్రభాదీ పరిస్తానము. అట్టి నిపుణు డు సతీకబాబు. ఆయన పర్యమును రాటుముకొరకుత్వజేంచెను. ఇతను కల్లీ ఖర్చుగలదు. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు కాంగ్రెసు తీర్మానము నేమాత్రమేను గౌరవింపవలెనని వారికి కల్లీఖర్చు రుగ్మో పనిలేదు. కాబట్టి కల్లీఖర్చును తయారుజేయు కాంగ్రె సు సంఘా ఆ పనిని మానునని నమ్ముచున్నాను. కల్లీఖర్చురంటే పడుగులో మిల్లునూలుండునది. పడుగులో మిల్లునూలుండునది పడుగు చూచి నూలు నాణేమెట్టియో చెప్ప వచ్చును. మిల్లునూలును పడుగు కుపయోగించుటయందు నెడల చే తితో విశుకునూలు నాణేము నెప్పటికిని బాగుచేయజాలను. నూలువడుకు గృహపరిశ్రమ నెప్పటికిని పునరుద్ధరింపజాలము. వి దేశీవస్త్రమును రాకుండ జేయజాలము. (మోకీ కల్లీ గాంధీ.)

ప్రభుత్వకార్యదర్శుల కచ్చేరులు చెన్నపట్టణమునకు మారుచు

ఉదకమండలము, మే 31:—కార్యదర్శుల కచ్చేరు లుద కమండలమున జూలై 15వ తేదీని మాయచిది ముల 20వ తేదీ చెన్నపట్టణముందు తెలువబడును. (అ. ప్రె)

గవర్నరువినిందములు ఉదకమండలము, మే 31:—వెల్లింగుడినువద్ద శనివార మునాడు గవర్నరు కర్నూలు కమాండలు పోవ్. డబ్బు బా క్కునగారిలో విందుచేసెను. పిమ్మట వెల్లింగుడిను పండులను గవర్నరుచూడెను. బహమాశ్శములు పంచెను. (అ. ప్రె)

స్వరాజ్యసంరంభము

బ్రహ్మసమాజము

(బాబు వివేకచంద్రపాలుగారు)

[ప్రేమతో ఒక పుస్తకమును బాబు వివేకచంద్రపాలుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఆ పుస్తకపు ఉపాధ్యాయునందర్ల కొన్ని భాగాలు ఈ దినపత్రికలో ప్రకటింపబడినవి.]

నేటిదినము న్యాపించుచున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమము ఇటీవలనే ప్రారంభమైనదని వలపురు అభిప్రాయపడుచున్నారు. దాదాపు నూరు సంవత్సరములనుండి ఈ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామము జరుగుచున్నదని వారికి తెలియదు. ఈ సంరంభమున దాదాపు 60 సంవత్సరములు బ్రహ్మసమాజము నాయకస్థానము వహించియుండెను. స్వరాజ్యమునకు రాజకీయ పరమగ ఇటీవల కొన్ని సంవత్సరములనుండియే ఉపయోగించబడుచున్నది. 1906 సంవత్సరము కలకత్తాలో జరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభకు దాదాభాయి నౌరోజీగారు అధ్యక్షతవహించి రాజకీయ ఆందోళనమునకు లక్ష్యమేమియును వివక్షమే చరించెను. కాల నీలమునై పైదు కిగుడుమలయందులై స్వపరిపాలనము భారతదేశమున కుండవలయుననియు ఆనగా భారతదేశము స్వరాజ్యము పొందవలయుననియు అదియే కాంగ్రెసు ప్రయత్నములకు సరమావధియనియు దాదాభాయిగారు ప్రకటించెను. ఈ విధమున 16 సంవత్సరముల క్రితమే స్వరాజ్యమునకు బాటజేయవలయుగ ఉపయోగించబడెను గాని ఈ భావము మాత్రము దాదాపు నూరు సంవత్సరములనుండి నాయకుల దృష్టియందును, అభినవభారతభావ ప్రపంచమునకు ఈ భావమే లక్ష్యముగ నుండెను.

స్వరాజ్యమునకు ఏమి?

స్వరాజ్య మనకు స్వాధికారము. స్వ అనగ నేను. ప్రాచీన గ్రంథములందు 'అహింస' అని వ్యవహించబడుచున్నది. అనభవమునందయు రెండువిధములగును. ప్రాచీనము విభజించెను. అహం-ఇహం. అహంకారమునందయు ఇహం-అహంకారమునందయు. అహంకారమునందయు వాడు, గ్రహించువాడు, ఇహంకారమునందయు పరమము. అనభవించుచున్నది. అత్యంతములను అత్యంతములను స్వాధీనము నందుచుకొనుట స్వరాజ్యము. ప్రాచీనగ్రంథములందు ఈ మాట ఈ అర్థమునందు ఉపయోగించబడినది. ఆధ్యాత్మిక విషయములందు ఈ మాటను మనప్రాచ్యులు ఉపయోగించుచుండిరి. ఉపనిషత్తులందు ఈ మాటకు మోక్షము అని అర్థము. అహంకారము వాంఛ విడనాడి వరమాత్మతో ఐక్యమై ఉపవర్ణ మోక్షము.

రామమోహనరాయ-ఆధునిక స్వరాజ్యోద్యమము

భారతదేశపు స్వాతంత్ర్యోద్యమము మొదటిసారియు ఈ అంశనే ఆచర్యముగ నుంచుకొని యుండెను. కేవలము రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లక్ష్యముగ ఎన్నడు యుండలేదు. సాంఘికదురలవాటులు, చెడ్డ సాంప్రదాయములు, విపరీతములు మతవిద్వేషములు ఆక్షేపించుటయందు ఈ ఉద్యమము ప్రథమమున తలపెట్టెను. పాశ్చాత్యుల సంపర్కము వల్ల ఈ ఉద్యమము ప్రారంభమయ్యెనని తలచుట పొరబాటు. ఇస్లాం విద్యస్థానమును పాట్నాకు రామమోహనరాయగారు వైరి. అచ్చట వారు చదివిన విద్యయే ఈ ప్రభోధమునకు కారణము. ఆకాలము విపరీత మతవిద్వేషములు సాంప్రదాయములు అవివేకములైనవని వారు గ్రహించిరి. ఇస్లాం గురువుల అధునిక భావములను వారు గ్రహించిరి. రామమోహనరాయగారు సంఘసంస్కర్తలై సంఘోద్ధరణమునకు కంఠముకట్టుకొనుటకు ఇదియే కారణము. అప్పటికి వారికి ఇంగ్లీషువారు, వెనుకవెనుక ఇంగ్లీషు వేర్చుకొని వంగరాష్ట్రమున హిందూకళాశాల స్థాపకులలో ఒకరుగ నుండిరి. హిందువుల విగ్రహారాధనమును వివిధతీతలను పూజించుటకు ఖండించుచు రామమోహనరాయగారు ప్రథమమున ఒక విప్లవ గ్రంథమును వ్రాసిరి. వైష్ణవజ్ఞానవిశాసములను వ్యక్తుల ఆత్మయు ప్రమాణములనియు, వేదాంతగ్రంథములు, గురువులు, ప్రభుత్వములు ప్రమాణములు కావనియు వారు ఆగ్రంథమున వాదించిరి. ఈ మొదటిగ్రంథమున విగ్రహారాధననుంచి వారు విసుగు కలగముగ వ్రాసిరి. ఈవిధమున రామమోహనరాయగారు ప్రకటించిన ఈ వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య సందేశమునందే ఈ స్వాతంత్ర్యోద్యమము ప్రారంభమైనది. కావున ఈ స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకును బ్రహ్మ సమాజోద్యమమునకును పరస్పర సంబంధమున్నది. రెంటిని విడదీయుటకు వీలులేదు. స్వరాజ్యో

ద్యమపు నిజముగ విలువ పట్టుకొనుచు నున్నవలయుననిన ఈ వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యోద్యమపు వ్యాప్తిని వరిశీలించవలెను. పురాణములయొక్కయు సాంప్రదాయములయొక్కయు ప్రమాణమును బ్రహ్మసమాజము ఆదరించుటలేదు. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు దారిమోపినది బ్రహ్మసమాజము. ఇటీవల వృద్ధిగాంచిన స్వాతంత్ర్యోద్యమమున కిదియే పునాది.

కావున ప్రస్తుతపు స్వరాజ్యోద్యమపు పరమార్థమును గుర్తెరుగవలయునని బ్రహ్మసమాజపు సందేశమును చాత్రము గ్రహించుట అవసరము. అంతేకాదు. బ్రహ్మసమాజమున కైతిక ఆధ్యాత్మిక శక్తితో ఈ స్వరాజ్య ఉద్యమము చేరవచ్చు. ఈ దేశమున నిజముగ ప్రజాయుత ప్రభుత్వము స్థాపించుట అసాధ్యముగను. కావున ఈ తరము వారి భావములు విజ్ఞానము బ్రహ్మ సమాజపు సందేశమువల్ల వచ్చి పెట్టబడకుండుట కడుకోవలయును. పూర్వము వలెనే బ్రహ్మసమాజపు జ్ఞానరేజును పవిత్రవంతముగ నుండి దివ్యకాంతులను ప్రసరింపజేయుచుండిన, అభినవభారతభావ ప్రపంచమున ఆగ్రస్థానమువహించి జీవితాదర్శమైయుండిన, ఆదర్శప్రాయముగ ఈ మహాసందేశము ప్రజలనుద్ధరించుచుండిన, ఈ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామము నేటిదినము పట్టుకొనుటలపై తప్పక విజయముగాంచుచుండిరి. స్వరాజ్యోద్యమమునకు అవసరముగ కైతిక బలమును ప్రజలకు లభ్యమై బ్రహ్మసమాజము ప్రథమమున పాటుపడుచుండెను. ఇటీవల ఆగ్రస్థానమును మరల బ్రహ్మసమాజము ఆక్రమించుకొనుట కష్టము. ఆందులకు బ్రహ్మ సమాజ సందేశము మరల వివరింపబడెను. విమర్శించుట వలెను. ప్రకటింపబడవలెను. కేవలము గాథ విశ్వాసముపై ఆధారపడియుండు మతములందీ సాధ్యముగనుగాని సంపూర్ణముగ వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము ప్రతిపాదించు బ్రహ్మసమాజమునందీటు జరుగుట విశల కష్టము. బ్రహ్మసమాజము ఆ ఆగ్రస్థానమునందుండి తొలగిపోవుటచే మతమునకు దేశమునకు గొప్ప నష్టము కలిగినది. బ్రహ్మసమాజము మరల నాయకత్వము పొందకుండిన బ్రహ్మసమాజపు సందేశమును మరల ప్రకటింపవచ్చును. దీనివల్ల దేశము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యపు కైతిక ఆధ్యాత్మిక విలువను గ్రహించగలదు. స్వరాజ్యోద్యమము ఈ విధమున కైతిక ఆధ్యాత్మిక శక్తులతో కూడ కుండినవిజయము చేందవలయును. స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడి పశుబాధల ననుభవించిన ఇతరదేశములవలెనే మనముకూడ తప్పు లాసన్ని నష్టములనుభవించవలసివచ్చును. కావుననే బ్రహ్మసమాజపు సందేశమును దానికిని స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకును గల పరస్పర సంబంధమును గుర్తెరుగుట అవసరము. (న్యూ ఎం ప్రెస్)

13వ భారతేతిహాస వంశోధక మండలి వార్షికసభ

ప్రాముఖ్యములగు వ్యాసము చదువబడినవి

పూనా, మే 30:—13వ భారతేతిహాస వంశోధక మండలి మహాసభ 30వ తేదీని ప్రారంభించినది. సి. వి. వైద్యగారు ప్రతినిధుల ప్రేక్షకుల నాహ్వానించుచు భారతవారిత్రయందలి పరిశోధనయొక్క ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి నుడివెరి. చరిత్రపరిశోధన ప్రస్తుత మానవించిన దురాభిప్రాయములను తుడిచివేయుట కవసరమనిరి. తాము పంజాబునందు చేసిన సంచారములను నీదేశము ప్రథమమున మునుపుయొక్క పుత్రుడగు భరతునిపేర భారతముని పిలువబడుచుండెడిదనిరి. స్వాగతం ప న్యా సాంతరమున శ్రీ శంకరాచార్యులవాసు సభ నాశీర్వాదించి తమ సహాయమును ప్రకటించిరి. విమర్శభాగం, అంద సంస్థానాధీశులవద్దనుండి వచ్చిన సానుభూతి తంతివార్లు చదువబడినవి. యస్. వి. యాష్ట్రీగారు శివాజీ, బాజీ ప్రభువులను వ్రాసిన యభిభావపుటలను నొకదానిని జదివి బాజీ పలువురు తలంపుపట్టి యప్రయోజనండు గాదనియు, చాల విశ్వాసనీ యుండెను యుద్ధోగియనియు నుడివెరి. మహారాష్ట్ర చరిత్రను గూర్చి, పోర్చుగీసు యుత్తరములనుండి సేనుగాను సంగ్రహించి పంపినది చదువబడినది. మహారాష్ట్ర చరిత్రను పోషువణి యు లెంతటి ప్రముఖుల పానిపట్టు యుద్ధపురినములందు చారుచేసిన నేన యెంతటిదో వ్యాసమునివారిం చెను. విమర్శుల కార్యదర్శి తమవిరాళముతో రు 1250 లా క్కరిచ్చి, సర్కారుతో బాలాసాహెబు, సర్కారు విశ్వగురు కాశ్రీ, పల్లవర్ధను, సామసాహెబు బాష్ట్రీగార్లు పోషులుగా జేరిరి ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రవర్తకాశ్రమమునందలి ఆధ్యాత్మిక వివాహము

"ఏప్రిల్ నెల 25 వ తేదీ శనివారమునాడు బోర్లపండి తలలో బాబూ మోతీలాలు రాయగారి గృహమున బాబూ ఆరుణచంద్ర దత్తగారికి శ్రీ మతి అమితా ప్రసన్న దేవిగారికిని వివాహము జరిగినది. ఈవివాహము హిందూమతే గృహ్యసూత్రముగూని ఆర్యసమాజ బ్రహ్మసమాజముల పద్ధతినీగాని జరుగలేదు. వరుడు తాంత్రికాచార్యులగును. నువ్వేద్యుడగు కని యాలాలో దత్తుగారి కుటుంబమునకు చేరినవాడు. వివాహ సభ సాయంకాలము 6 1/2 గంటలకు జరుగునని ప్రకటింపబడినది. గాని 7 1/2 గంటలకు జరిగినది. సంస్కృత కళాశాలలో వెనుకనుండి తుడుగానుండిన బాబు మురళీధర దేవస్థి (ఎం. ఏ) గారధ్యక్షత వహించెను.

"ఈసంపత్తు లిద్దరును యీ ఆశ్రమమునకు చేరినవారే. వీరికి ఆధ్యాత్మికముగా వివాహము జరుగును. మీరు వీరి నాశీర్వాదించువు" అని ఆశ్రమస్థానాచార్యుడగు బాబు మోతీలాలు రాయగారు నడివెరి.

వరుని తమ్ముడు బాబు నిర్మలచంద్రుగారు లేచి తన తల్లి విజ్ఞప్తిని చదువుట కనుమతి నియ్యవలెనని అధ్యక్షుని కోరెను.

"వరుని తల్లి యీ వివాహమున కనుమతింపవని మేమెరుగుదుము గాన ఆమె అనుమతిని కోరలేదు. ఆసంగతి నేను మొదట నీసభలో విన్నవించ వలసింది" అని మోతీలాలు రాయగారు మరల లేచి చెప్పెను.

విమర్శుల నిర్మల బాబు తన తల్లి విజ్ఞప్తిని దీనముగను స్వప్రయోగము గభలో చదివెను.

"నా కుమారుడగు ఆరుణుడు పదియేండ్ల నుండి నాకు సాధారణముగా కనుబడుటయే లేదు. అతడుగూడ యీ చంద్రనగరమునందే నివసింపుచున్నాడు అతడు దేశమాత నేనలొనిమ్మన్న యొన్నయిన సంవత్సరమున కొకసారియైన నాకు కన్నుపాలపడెను. అది నాకు సంతాపకారణమై యొనకు తన తల్లియను నొకవ్యక్తి జీవించియున్నదా లేదా అను విషయమును విచారించుట అనవసరమని యిప్పుడతనికి గురువులుగా నున్న వారు సహా చెప్పుచున్నందులకు నేనుగూడ సంతసింపుచునే యున్నాను.

ఇప్పుడు నా కుమారునకు 29 వ ఏడు జరుచున్నది.

3, 4 ఏండ్లక్రితము వివాహము చేసుకొనమని నేను చాల బోధించితిని గాని అతడప్పుడు వినలేదు. కాన నిప్పుడతనికి వివాహము జరుగుననునా యిట్టివలెనే నాకు తెలిసినపుడు చాల సంతసించితిని గాని మోతీలాలుగారు పంపిన కుభలేఖలో నాభర్తచేత వివరింపబడనందున నాకు చాల ఆశ్చర్యమును విచారమును గొప్ప అవమానమునకూడ కలిగెను. ఇప్పుడు కేవలము అపరచితురాలనియును వివాహము హిందూమతే గృహ్యసూత్రము జరుగదనియునూడ నాకు తెలిసినది. కాన నే నివాహమున కంతమాత్రమును అనుమతింపజాలను.

ఇప్పుడు మిగతాత్రయలను సరిగా నేను తెలుసుకొనవలయును వివాహమును నిలువగోరెదను. వివాహమును జరుపుటకే నిశ్చయించినచో నాభర్త గృహముననే కుభకార్యమును జరుపగోరెదను. అటుల జరిపినచో మాబంధుమిత్రు లందరూ వివాహమునకు రావలయును.

"నాకుమారుని వివాహము విషయమునే నేనెట్లు విన్నవించవలసి జచ్చునని నేను కలనైన తలచియుండలేదు. నేను దురదృష్టవంతురాలను గాన మీరు నావిజ్ఞప్తిని మన్నింతురను నాశీయే నాకులేదు" అని నిర్మలబాబు చదివెను.

"ఇహువల నాశీర్వాదించుట మోతీలాలుగారు మనలను కోరిరి. వారినితల్లియే వారి నాశీర్వాదించవలెను జరుగదనిన చేదియో మీరే ఆలోచింపవలెనని నిర్మలబాబు నుడివెను.

దానిని వినుటవలన సభ్యులకందకిని చాలబాలోకిగినది. సభ నిశ్చయముగా నుండెను.

ఇది శరీరములకు సంబంధించిన పెండ్లివాడు. ఆత్మలకు సంబంధించినది. దీనికి తల్లి ఆశీర్వాదంపక పోయినను కుభమే కలుగను. నేనే ఇహువల కార్యాధ్యక్షముగా జనకుడను. నాశిష్యులలో నింకొక యువతికి వివాహమై ర వత్సరములైనను యిప్పటికిని ఆమె అసంస్కృత్యగానే యున్నది. అని మోతీలాలు కీమగొంతుకతో అరచెను. వరుడుగూడటులే చెప్పెను. వేయమని సభువుతో చెప్పెను. వరుడుగూడటులే చెప్పెను. ఇహువల లొండ్లాయలమెడలలో పుష్పకారములను వేసుకొనిరి. మేడమీద వసారాలలోనున్న శ్రీలు శంఖధ్వనులు గావించిరి.

వరుడు పారబాటుచేసెను. అతని గురువునని చెప్పుకొనునతడు గూడ గొప్పపారబాటు చేసెను. అని ఆహ్వానింపబడిన వారిలో నొకరుగ బాబు వసంత కుమార దేవస్థిగారు నుడివెరి.

అన్యతలు. ఆ తేదీనుంచి ఆధికారమున్నది అని మోతీబాబు అడిగెను.

సన్న ఈవివాహమున కావ్యనిందిరి. తల్లి ఆశీర్వాద మననసరముని చెప్పవారి ఆస్తికృత్యమెట్టి ఆస్తికృత్యమో నాకు తెలియలేదుగాన దీనిని నేనా తేదీనుంచి కట్టి అభ్యంతరమును లేదు" అని బెనర్జీగారు నడిచిరి.

అంతటితో మో తీ బా బు కు పట్టరాని కో పము వచ్చినది. "వరుడేదీనికి సమాధానము చెప్పుడు" అని ఆతడనెను.

"నా ఆస్తి కృత్యము నా తల్లికి బోధించుటకు నేను 18 సంవత్సరములనుండి ప్రయత్నించుచున్నను సఫలము కాలేదు" అని వరుడనెను.

"తల్లికి, అన్నచున్నకు, బంధువులకు, యిరుగుపొరుగు వారికిని 18 ఏండ్లనుండి బోధించినను వారెవ్వరును (గృహింప జాలిన ఆస్తికృత్యములన కలుగు లాభమేమి" అని నిర్మలబాబు అడిగెను.

సభను చాలింపుడని మోతీబాబు మున్నగువారరచిరి. కొంతమంది ఆ తేదీనుంచి విందుభోజనము చేయకుండనే వెళ్లిపోయిరి" అని బాబూరాధాకాంతనేటుగారు వ్రాసిరి. (కలకత్తా సర్వేంటు)

కుసుమ ప్రదర్శనము

ఉదకమండలము మే 31: వ్యవసాయ, పుష్పపరిశ్రమాభివృద్ధి సంఘము తరపున వార్షిక ప్రదర్శనోత్సవము జరుపుదముగ జరిగెను. ప్రదర్శనమందు పుష్పములు, ఫలములు, వ్యయ సాయపు పరికరములు మొదలగునవియు బంబబడెను. పుష్ప, కాక, కాఖలు చాలమంది ప్రేక్షకుల నాకర్షించెను. అపి నిటి వత్సరమందు కంటే నెక్కువ భాగముగా ప్రదర్శింపబడెను.

వ్యవసాయకాఖయెనుమిదియనసర్కిల్ వ్యవసాయకాఖాది కారితే జూడబడినది. ఇదివఱకుకంటే నీసంవత్సర మెక్కువ శ్రద్ధగా ప్రదర్శింపబడినది. నంజనాడు వ్యవసాయకాఖా తే శ్రమన పండించబడిన 22 రకముల బంగాళాదుంపలు ప్రదర్శింపబడినవి. మఱియు వ్యవసాయపు పరికరములు, వివిధరకముల ధాన్యములు ప్రదర్శింపబడెను. తక్కువ మానవపరిశ్రమ వన సరములగు నెక్కు యంత్రపరికరములు ప్రదర్శింపబడెను.

గృహములందు పెంచబడు జంతుజాలముగూడ ప్రదర్శింపబడినవి. దెక్కమైరు, యార్కుమైరు లందుండు పండులు ప్రదర్శింపబడెను. ఆజాతిపిల్ల లమ్మకమునకుగూడ యుంచిరి. పండ్లను నిలవచేయుపద్ధతిగూడ ప్రదర్శింపబడెను.

గోషేడ ప్రభృతి, తనయనుచరులతో ప్రదర్శనములనన్ని టినిజూచెను. బాల్యపు సతీమణి ప్రదర్శనానంతరమున నెన్నిక గన్నవాటికి బహుమానముల నొసంగెను.

పశ్చిమోత్తరపు రైల్వేనమ్మె

ప్రజలనుగు యుత్సాహము

రక్తమునైన ధారవోసిహక్కులను

సంపాదించుటకు సమ్మెదారుల నిశ్చయము

లాహోరు, మే 30:—పశ్చిమోత్తరపు రైల్వేయేజం టిటుల ప్రకటించుచున్నాడు. "విద్యావాసన లేనట్టివారలను సమ్మెలోని కీడులకు ప్రయత్నములు కాలాగ్న, సిమ్లా, మార్గ మున జరిగినవి. కాని సమ్మెదారులకంతగా లాభించలేదు. ఎవ రో కొద్దిమంది దక్క తదితరుల సమ్మెయిందు, చేరలేదు. కొం డలు, తుందిరు మళ్ళితే పూరా, ఫెరోజ్ పురము, జనులందరు భానుపురము మొదలగుచోట్లగూడ సమ్మెను విస్తరింపజేయు టకు ప్రయత్నించిరి. కాని సమ్మెదారుల కుట్రలు నెగ్గలేదు.

రాకపోకల కట్టి అభ్యంతరములేక రైల్వే నడచుచున్న వి. చాలమంది క్రొత్తవారు పనియందు చేరుచున్నారు. రావ ల్పిండిలోని యంత్రములన్నియు పనిజేయుచున్నవి. మొదట మార్చి నెలలో సమ్మె యిచటనే ప్రారంభించినది"

సమ్మెదారుల యుత్సవము

సుమారు 10,000 మందిగల పశ్చిమోత్తరపురైల్వేసమ్మె దారులు, లాహోరు ప్రధానమున బాటలం దుత్సవముగా బయ లుదేటిరి. వారికా తెల్లగుడ్డగలజండాతో బయలుదేటిరి. ఆజం డాను తను యొడ్డల్ల క్రమతో తడిసిరి. సమ్మెదారుల నాయ కుడగు యస్. ఏ. భాను తన వ్రేలిన కత్తితో కోసుకొని జం డాపై తన పెరుగు వ్రాసెను. పిమ్మట ననేకులుగూడ తమదే నాములంధరి రక్తముచే నట్లుజేసిరి. తమహక్కులను సంపా దించుకొనుటకు రక్తమును ధారపోయుట కై న ను వె ను దీ మును సమ్మెవాండ్లుపలుకుచున్నారు. చాలయుత్సాహము ప్రబలియున్నది. జండామోసానీద్యారముగూడా తీసుకొనిపో బడినది. అ.(పె)

నూలు చందా సభ్యత్వము

ఇంతవరకు జేరిన సభ్యులసంఖ్య
ఆంధ్రదేశమునకు హచ్చరిక
(ఎంగు ఇండియా)

కాంగ్రెసు సభ్యులంతవరకెందరు జేరి అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము యీ క్రిందివిధముగ ప్రకటించెను.—

కావ్యము	గతమాసము		ఈనెల		మొత్తము
	ఎ.	బి.	ఎ.	బి.	
1 ఆత్మీయ	2	15	17
2 ఆంధ్ర	1965
3 ఆసాము	118	1	114
4 బీహారు	718	261	9279
5 బెంగాలు	854	1919	2278
6 బీరారు	6	20	26
7 బర్మా	42	28	38	28	61
8 మ. రా. (హిందీ)	500
9 మ. రా. (మరాఠ)	80	52	182
10 బొంబాయి	281	188	242	201	448
11 డిల్లీ	88	62	248	647	890
12 గుజరాతు	2095	101	2196
13 కర్ణాటకము	876	844	720
14 కేరళ
15 మహారాష్ట్ర	408	292	700
16 పంజాబు	50	574	50	754	804
17 సింధు	78	192	107	284	840
18 తమిళనాడు	దాదాపు	1400
19 సం. రాష్ట్రములు	287	467	1484
20 ఉత్తర	810
	4862	4441	681	1884	15355

బీహారులో బ్రిక్లాసులో 108 మంది సభ్యులుంటిరులు వడికిననూలు జంపిరి.

బీరారులో నాలుగు జిల్లాలలో మాడుజిల్లాల లెక్కలు దెలియలేదు.

కేరళదేశ విషయము మార్చి నెలగూడ తెలియలేదు.

పంజాబులో యిందెంతమంది నిజముగా చందాల నిచ్చిరో తెలియలేదు.

సం. రాష్ట్రములందు 780 మంది సభ్యులు ఏక్లాసులో జేరెదరో వివరింపలేదు. ఉత్తర దేశములో ఏప్రిలు నెల మధ్యవరకును 116 మంది సభ్యులుమాత్రము ఏప్రిలు విరాళముల నొసంగిరి.

నిరుత్సాహమేమియు లేదు

క్రొత్తగ చేర్చబడిన కాంగ్రెసు సభ్యత్వనియోజన పద్ధతి విశ్వసించువారును, కాంగ్రెసును బలమున ప్రయోజనకరము సంస్థకజేయ గోరువారును ఈతెక్కలను పరిశీలించుటవలన లాభకరముగ నుండగలదు. కేరళము నాగపూరు క్రొత్తరాష్ట్రము గ జేర్చబడెను.అచట చాలపని జరిగి త్యాగమెక్కుడుగ జేయు నటుల గాన్పించెను. కానినేడు కేరళము కాంగ్రెసు కర్తవ్య మును పెడచెనివెట్టి యేమియుచేయుట లేననియే చెప్పవలయు ను. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమునకు తానేల తెక్కలను బంపలేదో వివరింపనైన నంగీకరించుటలేదు. వైకం ఘనకార్య మొకటి చెప్పగినది ఆదేశమునకు గలదు. కాని యేమానవుడు గాని సంస్థగాని నిలవయున్న దానిమీద కాశీత్వముగ జీవించ జాలరు. నిలవకు లోడు యేమైన చేర్చకున్నయెడల ఆ ఉన్నది గూడ పోవును. మధ్యరాష్ట్రములు (హిందూస్థాన్) క్రొత్తరాష్ట్రమైనను యంతవరకును హన్యముగనుండి నిండుసంఖ్యలతో తెక్కలను బంపి తప్పిజేంచెను. 500 పూర్వసంఖ్య నాకనుమాన కరముగ నున్నది. 499 గాని 501 గాని యేల కాగూడదు. ఏ ఏ తరగతిలో నెందరుగలరో తెలుపలేదు. దానిఅర్థయేమో చెలుప వలసియున్నది. 500 నైన నేమియు నెక్కువకాలేదా? మధ్య యిమ్మా మానుకున్నవారు లేరా? వారందరును స్వయముగ వడికి యిచ్చిన సభ్యులేనా? లేక వారు యితరులు వడికియచ్చిన నూలుబంపిరా? లేకున్న వారు పంపవలసిన నెట్లు పంపిరి? సభ్యులు నూలు కొని పరిక్షించి యిచ్చుట కష్టమనితలంచి సభ్యులు కావ లేనని కోరువారికి కాంగ్రెసే యేజన్మిగనుండి నూలుకొని యిచ్చెనా? కాంగ్రెసే యేజన్మి పుచ్చుకొన్నయెడల యేమ రతులపై పుచ్చుకొనెను. ఈప్రశ్నల కెవరైనను ప్రత్యుత్తరముల చెలుకుకొన గోరెదరు. ఆంధ్రదేశపురికార్డు పూర్వసంప్రదాయమున కేమాత్రమును సరిపోవుటలేదు. బహు పీనముగ నున్నది. అంతర్విభేదములవలన అభివృద్ధికాగల శక్తిప్రస్థించెనని తలంచెదను. తమిళనాడు స్థితియు యేమి యు బాగుగలేదు. అచటనున్న బ్రాహ్మణ అబ్రాహ్మణ విభేద మెప్పటికైన తేరిన యెడల బహుముఖముగ యంతకన్న

యెక్కువ పని జూపగల్గును. ఎట్లైనను యిప్పటి పరిస్థితులు నా కేమాత్రమును వెరపు గల్గించుటలేదు.సంస్కారము నెమ్మదిగ జరుగును. ఇట్టిదెబ్బల నెన్నిటితో తిని కాంక్షగాసితిని నేను యిచట చిత్రించిన విషాదకర పటమును జూచి సభ్యత్వా ర్హతను మార్చవలసిన కారణము గాన్పించుటలేదు. దానినే ఆ శ్రయించవలసినటుల దృఢవిశ్వాసము గల్గినది. దానిని నీటిపా లుజేయుటలేదు. దాని మూలోద్దేశమును బలపరచుచున్నది. కాంగ్రెసు సంస్థయం దన్న భాగముల సహకారము లేనిచే శిక్షణములేనిచే ప్రతిసభ్యుడును తన బాధ్యతను గుర్తించినచే కాంగ్రెసు జాతీయ వాంఛితుల కుపయోగించుచు,ప్రజాప్రాతి నిధ్యముగల్గి,యెప్పుడు బట్టిన నవ్వుడు యేపనిని బట్టినను జేయు టకు సిద్ధముగ నుండునటుల నిజమైన జాతీయ సంస్థగ జేయు టకు మార్గము నాకేమియు గాన్పించుటలేదు. ఈ 15 నెల ముందు సభ్యులైనను వారి క్రీమకు బద్ధులైయుండి అన్నిఆత్మ నియంత్రకపరీక్షలకును తాళియుండునెడల జాతీయ ప్రయోజన ములకు కావలసిన దానికన్నా యెక్కువమందియే యని చెప్ప వచ్చును. నేను యంతవరకు దెల్పిన అభిప్రాయములును, యీ ప్రయోజనములో నెప్పుడు చెల్లుచుండిన భావములను బట్టిగూడ కాంగ్రెసును స్వయముగ నూలువడుకు సంఘముగ జేయుట అవసరమున నహ్మకము గల్గుచున్నది. ఈస్వల్పమగు శిక్షణము వల్లనే యీదేశము నావరించియున్న మాంద్యము తొలగి పోగలదు. మో|| క|| గాంధీ.

మాననప్రపు దావా

హైదరాబాదు (సింధు), మే 30:—తన కుమారుడు ఓడిపోయినటువంటిన్ని సూతనముగా జరిగినటువంటిన్ని య్యని సిపలు ఎన్నికలలో కొన్ని వ్యాసములు వ్రాసినాడని "సింధు వాని" పత్రికా సంపాదకునిపై రావు బహుదూర్ చతురసింగు అయిదోమార్తగా రోకమాననప్రపుకావాన తెచ్చిరి.అ. (పె.)

సిమ్లా, మే 31:—లిట్టనుప్రభృతి నేడు బొంబాయినుండి ప్రత్యేకరయలు మోటారులో నిచ్చటికి వచ్చెను. అ.(పె)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం జూను నెల 1-న తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

వనీయాల బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు వరకు
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 48 గలది రు	18 0 0 15 0 0
సెల్లూరిది ,, డిటా ,,	15 8 0 17 0 0
డిల్లిది ,, డిటా ,,	16 0 0 18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0 9 0 0
శుప్పలు ,,	20 0 0 24 0 0

2. వస్తుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	12 8 0 18 8 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	12 0 0 128 0
పసలు ,, డిటా ,,	18 0 0 14 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	18 0 0 16 0 0
ఉలము ర 164 ,,	8 4 0 8 8 0

3. నూనెవస్తువులు

శుప్పలనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0 155 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురం వేరు సెనగవస్తు బా 1-కి ,,	55 0 0 60 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,,	50 0 0 58 0 0
వేరు సెనగనూనె గానగ బా 1-కి రు 128 మినుకనూనె 125	
అనుదము బా 1-కి ,,	185 0 0 186 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపగుపు బా 1-కి ,,	185 0 0
కూరపగుపు ,,	55 0 0 60 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరిది) బా 1-కి ,,	100 0 0 110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు	50,50
కాళనా సీపాయకట్టు ,,	70,75
చెల్లము బా 1-కి రు	85 0 0 45 8 0
చింతకందు బా 1-కి ,,	40 0 0 60 8 0

5. ఇనుము

కట్టా రకం బా 1-కి ,,	88 0 0 84 0 0
చదరం ,,	86 0 0 40 0 0
రవుండు ,,	85 0 0 86 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంబు ,,	71 0 0 78 0 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 10 0 21 12 0
శుభరము 1-కి ,,	18 12 3
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	254 0 0 260 0 0
రాగి డిటా ,,	285 0 0 290 0 0
అస్సాచక్కెర 226 పాకీ గలది	85 0 0 85 4 0

7. రంగులు అలిజరైను

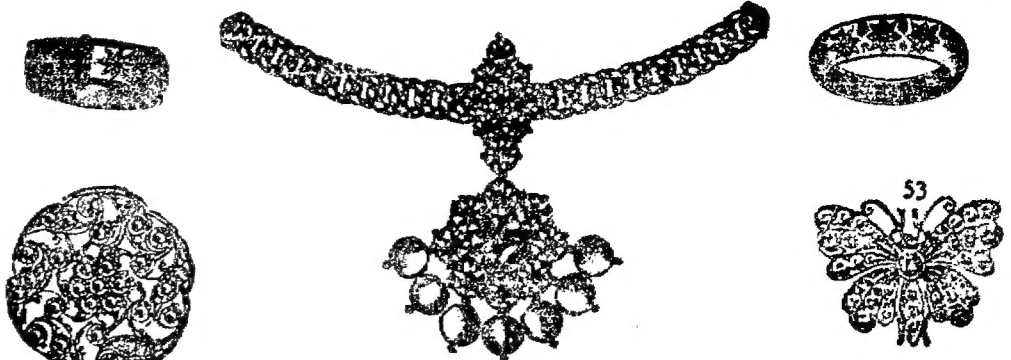
అవుకప్పుడు 20 డిగ్రీలు ,,	62 0 0 70 0 0
తొట్టికప్పుడు డిటా ,,	
సింహం డిటా ,,	
గుర్రా డిటా డిటా ,,	67 0 0 68 0 0

8. దూది

బోండాపట్టుబాను 1-కి ,,	800 0 0
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,,	7 8 0
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	5 1 0
భువ్వూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0
నూళియేనుగ నెం 20 ,,	9 8 0
బహన్ నెం 20 ,,	9 8 0
,, నెం 40 ఏ తేలిలు అయినను ,,	12 0 0
వడ్డాన్ నెం 24½ ,,	10 4 0
14½ క్విలక్ పక్షి ,,	7 6 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె ,,	10 8 0
నెం 22 ,, ,,	10 12 0
నెం 12½ బెన్ని పర్కను ,,	8 8 0
నెం 14½ ,, ,,	8 12 0

చి ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారులోడ్డు, మదరాసు

మావ్వు అనేక రకములు క్రొత్తమారిది గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలు అడ్డగవైకాలు మొదలగు అంగార వగలున్న, నవరత్నములు వేసిన అనేక చాదిరీల అడ్డగలు, బడబిళ్ళలు, వాగరములు, ఉంగరములు, చంపనవరములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలుకూబాలు, బండ్లబద్ధ, షేలాగిన్నెలు, కాపి నెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులన్న అనేక రకములు కాళ్లగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడును సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకు న్న చాదిరేండికిన్ని రత్నములు మొదలగునాటికి గారంటి యివ్వజును. నచ్చనిది వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాచేటరు:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597

శనగపాటి కోటయ్య ఆంధ్ర బ్రదరు,

లెహిషము, వరముల లెహిషము

రక్త హావి

1228

మొదలగు నాటికి.

Deschiens' syrup

పిరపుడు ఉపయోగించుము

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నిద్రాంతరమును, 30,000 వైద్యులచే ప్రశంసించబడుచున్నది. దీనిని, హావి అను మార్పును, గమనించుము. ఎక్కడను చక్కెరు.

had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co., 174, Broadway, Madras.

క్రీరబలాత్మలము

ఈ త్రైవలయొక్క సాక్షాత్తమును గూర్చి వివరముగా, ఆంధ్రులు ఆసక్తివించిగాని, చూచిగాని యెఱుఁగరు. శేరశ శేరశైవ్యమును ఈ దౌష్ట్య రాజమును వాదించుటలయందునాటి అత్యున్నతముగ గుణమును కల్పించుచుండును. శేరశ సాంప్రదాయప్రకారము యోగమును సంపాదించి శ్రీశ్రీ, నుక్కాలరాజుగాను అధికవ్యయమున తమ సంస్థాన వైద్యులగు భిషగ్గర శేరశంకరాచార్యు, ఏ. ఎం. ఏ. సి గారిచే తీసుకొనబడినారు. ఈ త్రైవలము పక్షవాతము, ఆత్మపక వాతము, ఆర్థికవాతము, సర్వాంగవాతము, అనువాతము (గుమేటిజం) మొదలగు అతీతివాతవ్యాధులను బోగొట్టును. బంహిమలను, వివిధ వ్యాధిగలవారలకు, పి త్రవృద్ధిగలవారలకు, చచ్చుబడిన అనయనములగులవారలకు, నుఖవ్యాధులచే బాధపడి సంభోగకే కి కోల్పోయినవారలకు ఉపయోగించి దీనిగుణము అన్యుతమని గుర్తించితిమి. డాక్టరు కోమల గారుకూడ దీనిని మెచ్చియున్నారు. సంస్కారాధికములగుట్టి ఇది మూడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాహునుగుట్టి ఏదికావలసిన వాగు దానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. జామగను వాడువిధము మందుతో పంపబడును. 7 సార్లు ఆంధ్రతమైన క్రీరబలాత్మలము 1 అవున్సు 0-8-0 4 అవున్సులు 2-0-0. 21 సార్లు ఆంధ్రతమయినది 1 అవున్సు 1-4-0, 4 అవున్సులు 5-0-0. 101 సార్లు ఆంధ్రతమయినది 1 అవున్సు 8-0-0. 4 అవున్సులు 12-0-0.

అత్తకభవ్యము

అత్తకభవ్యతో సక్రమముగ 800 పుటములు వేయబడినది వాస్తవము. మూత్రవ్యాధులలో వాగాపనిచేయును. దియబిటిస్ అను బహుమూత్రమును, మధుమేహమును నిర్మూలముజేసి, అందుండు చక్కెరను తేమంబజేయును. వేడిని, దగ్ధము, తుయనుబోగొట్టును. అనుపానవిశేషములచే నన్ని వ్యాధులకు మంచిది. గాడువిధము మందుతో పంపబడును. చాకధర తులము రు 5-0-0.

ఎక్కువగా తీసికొనునాటికి కమిషను తేల్లు: పొట్టుపులు వేరు.

అడ్రసు:— మేనేజరు, ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

చుండుకునూనె సీసా 1-కి రు 0-6-0 వేలకు మండు నెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను రాచిన మండు, పొట్టురాలంట, బెల్ల, ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈనీ నశించును. చర్మ గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి నూనును. దీనివలన వెండ్రుకలకుహాని మునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండుక వెండ్రుకలు పెరుగును. గలుగక చక్కెర పెరుగ గలవు.

అమృతాంజనండిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

పలివెలలో జరిగిన గోదావరి మండల అస్పృశ్యత నివారణ సభలో

శ్రీయుత ధర్మసేవకావ్యక్తిగాను ఈవ్యాసమును చెడినది.

స్వాగతము

(ప్రత్యేక వివరణ)

భయంకరమైన, క్రమబద్ధమైన సమయమున నిజగతములను దాఖలుచేయుటతో సకల భాగముల ననుభవించి, దేశభిక్షాసహాయమున పరదేశములకు పంపిణీ చేయవలసిన భాగమును గూడ సాగుచున్న దేశవాసులకు స్వాగతము.

సత్సందర్శనము

నేడు అష్టాదశ వార్షిక గోదావరి మండల మహాసభా సమావేశ సందర్భమున, త్యాగము, శిలము, సద్యర్థము, సమస్తమైన సమగ్రమును గూడగొనగలగల మిదర్శనభాగము, లభించి నందులకు, మేమెల్లము ధన్యులము.

కోసనీమ

జంబూ, జంబీర, వారికే, కదళి రసాల పనసాది ఫలవృక్ష విరాజితమై, వాషిమూల తటాకారము సంభోధితమై, కాళిక, వాషిమ, గోతమి, భారద్వాజాది పుణ్యప్రసంగి పరిపూర్ణమై, విశ్వామిత్ర, గోతమ, వసిష్ఠాది, భరద్వాజ వ్యాసాది మహామని సంపాద సంతతితమై, శ్రీరామాది పుణ్యపురుష సంపాద పరమపరితమై, శ్రీతిమ్మజగతి, గంగాధర, రామరాయాది, దేశీయ ప్రభువల సేకాగ్రహణోపేతమై యజనాది మట్టర్మ నిరతులగు భూమికులచే, సమాక్రాంతమై, వేద వేదాంగాద్యైతలను సంఖ్యాత్మక విద్యార్థులకు నాలవాలమై, సహజవిద్యాపారంగతులగు, ఆస్తివిద్యసహజముల పోషకులకు నిలవమై, భూమిరాలయ మని ప్రఖ్యాతిగన్న కోసనీమ యనబడు పలివెల గ్రామమునందు ఈమండల సమావేశ మిషంవత్సరమున జరుగు భావికాలదేశ భాగ్యోదయ సూచకము.

దేశీయమహాసభాదేశము

ఈ సందర్భమున తెల్లూరులో జరిగిన దేశీయమహాసభ, హిందూమహాసభీయ సభ్యులు, ఖద్దరువ్యాప్తి, అస్పృశ్యత నివారణము—ఈకార్యక్రమము నిర్వహింపదేశీయుల కాజ్ఞాపించినది.

కర్తవ్యము

పంచబహిష్కారములను కోసనాగింప నసమర్థుల మను మనము నేడు మహాత్ముడు కాసించిన ఈమాడు కార్యములైన నెలవేర్వేలుకడులు మిక్కిలి విషాదకరముగ నున్నది. వానిలో సభ్యము భరతఖండమున కంతకుం జెందియున్నది గావున మనము నిర్వహింప జాలము. ఖద్దరువ్యాప్తియు నట్లే దుస్తరముగా గన్నట్లు చున్నది.

అస్పృశ్యతనునది మిక్కిలి కొద్దిపనిగా దోచక మానదు. కారణమేమనెన ఘంటాపథములు, నగరవిధులు, గ్రామములు, నాకాయానములు, అంగ పాతకాలు, వైద్యాలు, రాజకీయ కార్యస్థానములు మన్నగువానియందు మహాపరిశ్రమ బంధువులు, సంఘము, మిత్రులు, తప్పక ప్రతిపాదము పంచములను స్పృశ్యులనుగా గ్రహించు మనకు గ్రాహ్యులై యున్నారు. పంచములందు దప్పక పంచములతో గలసి మెలిసి మనవారు పంచరియ మున్నవారు. గోదావరిమండలమునకు తలమానికము జోల కోసనీమయందు నేడు మండలపరిపత్తు సమావేశ మైనది. ఈ మండలము అస్పృశ్యతా మహాసభలను విజయప్రదముగ నెలవేర్చి పండిత సాహాయ్యమును బడయుచున్నది. ప్రసిద్ధులగు విద్యాగుణులు వలువుల, అస్పృశ్యతాపాపనివారణ కర్తవ్యమనియునిండులనమతమున కట్టిగొరవహనియిం నుండవలయు వక్కాణించుట మిక్కిలి కుడముతాకము. అస్పృశ్యతానివారణకై వర్ణాశ్రమ భర్తానిరతు లేకాశ్రమ సంకల్పంప నవసరములేదు. ఇందు సంతకసంస్కరణ మంతగా గానరాదు. ముఖ్యుడ డాచింప బలిన కర్తవ్యమునే మహాత్ముడు మన కుపదేశించుచున్నవాడు. పరుపజ్ఞులకుంజెను తోడిమానవులను లాభులుగా జూడదగదని భోషించుచున్నాడు.

బ్రహ్మసూత్రములకు ఉపనిషత్తులకు వ్యాఖ్యానములను వ్రాయ సమర్థులగు విద్య ద్వయ లు నిమ్మ జాతీయులను స్థిర రూపక నాగు దుర్గతి యందు పడద్రోయ నెటు సాహసించెదరు. అనుభవమునకు మారముగ, కాస్త్రముల నవ్యయించుట, సమంజసముగా నుండదు. పంచవిశవాంతలు కొందఱు, తమ స్వల్పమైన, మన్వాది స్పృశ్యులకు నంటగట్టి, అష్టాదశ స్పృశ్యులకు, విపులము హిందూమతమునకును, దోషమును గూర్చుట విద్వాంసులకు ధర్మమునా? గతవత్సరమున ఆలయాగలో, శ్రీ కావ్య కంఠ గణపతిశాస్త్రిగారు అస్పృశ్యత శాస్త్రీయవిషయము గాదని నిర్వచించిరి. నేడు అస్పృశ్యతా మహాసభకు, ప్రసిద్ధ విద్వాంసులగు శ్రీ బొమ్మగంటి నృసింహశాస్త్రిగారు, అధ్యక్షుల వహించుట, మండలవాసులమహాభాగ్య మనియే చెప్పవచ్చును.

అనుతాపము

బ్రిటిషువారు భారతదేశములోని బాదము పెట్టుటకు పూర్వమే, క్రైస్తవమతభేదము, హిందూదేశమునకు దిగి, మరేయోదేశమున బాధింపబడుచున్న నిమ్మ జాతీయులను తమ మతమున జేర్చికొనజొచ్చిరి. ఇతరదేశములయందు పంచములు స్పృశ్యులుగానే, మాడబడుచుండిరి. శోభదేశమున పంచములు ఆగ్రహతులకు నగపడగూడదు. వారింతలాభునముగ జూడబడుటచే, పంచములకు అన్యమతములు కరణ్యములయ్యెను. పంచములు కై ప్రవమతమును గ్రహించినచో, ఆగ్రహర్థులు దరిజేర్చి నంగీకరింతురు. క్రైస్తవులు రాజమార్గములయందు పురవిధులందుతిరుగవచ్చును. పాతకాలలోనే పరిపవచ్చును. అతిగౌరవముగల ఏ పంచము దిట్టికితలో క్రైస్తవమతము లందియై తనమస్థితిని రూపుమాపుకొనకుండునా? ప్రస్తుతము హిందూదేశములో క్రైస్తవమతవ్యాప్తి ములజాతీయులలోనే ఎక్కువగనగుటకు వారి సాంఘిక, ఆర్థికస్థితితో కారణమని చెప్పవలసినంతయు లేదు.

ఎన్ని హిందూమహాసభలను సమావేశముజేసి చర్చించినను, ఎందఱు విద్వాంసులు ప్రచారమునర్చినను, దిగువ జాతులకు సాంఘికముగను, ఆర్థికముగను జక్కబరచుటకు ప్రయత్నింపనియెడల, ప్రాంతం జనసంఖ్య నానాటికి కృష్ణ పక్ష శూపాకరునివలెనే క్షీణింపక తప్పదు.

నాగరికులెవరు

ఈ ప్రశ్నకు నూత్నదృష్టి లేకుండ న్యూలముగ సమాధానమియ్యవచ్చును. కొందఱు తాము ధరించువస్త్రములను బట్టి యొక జదివినభావముబట్టియు, చేయుచున్న ఉద్యోగము ననుసరించియు, తీవ్రపద్ధతి జాతీయించి ఒకానొకడు నాగరికుడైనదియు, కానిదియు చెప్పవచ్చునని సమాధాన మిచ్చెదరు. కాని నాగరికత కలిమితలులైన నాధారపడియున్నదా? భాగ్యవంతుడు నాగరికుడా? దర్మియునా? అనాగరికుడా? వాణిజ్య, పాండిత్యోద్యోగైత్యైత్యులు బాహ్యదృష్టికి కొన్ని మెలుంగులు పెట్టినను నాగరికతయని నిర్వచించుటకు అవకాశముండదు. నాగరికతకు ప్రవర్తనమే ప్రధానము. ఎవరు పశుగుణములను త్యజించెదరో వారే నాగరికులని గ్రహింపవలెను. పశుచిహ్నములగు కామ క్రోధ, ద్వేషాదులను త్యజింపలేనియెడల వారిని నాగరికులనుటకు విలులేదు. మనోహరములగు ప్రాసాదములందు నివసించవచ్చును. భాగ్యభాగ్యదులతో దులదాగచ్చును. ఇకలై క్రైస్తవులు లభింపవచ్చును. కాని పశువులను జయించి మామలక్షణములను వ్యాపింపజేసికొన జాలనంతవరకు నాగరిక శబ్దవాచ్యముగా జాలము.

అస్పృశ్యత

హిందూదేశవాసులమును మనముందరము అస్పృశ్యతాదోషమునుండి విముక్తుముగావలయును. ఎంతకాలము మనలో నస్పృశ్యతాకళంక మాండునో అంతవరకు స్వరాజ్యపాదనము దుర్లభము. ఎంతకాలము మనలో నస్పృశ్యతాభావముండునో అంతకాలము స్వతంత్రభారతభూమికి మన మస్పృశ్యులమగుదుము. ఎంతవరకు మనల నస్పృశ్యతాపాపము మావహించునో అంతవరకు మనకు మానవోటిలో సుఖానీక చేపూర నేదు. ఎంతవరకు మనలో కొందఱి నస్పృశ్యులని మనము వ్యవహరించుచుండెనో అంతవరకు మనల నితరు లస్పృశ్యులుగ కృణహరించక మానరు. ఎంతకాలము మనలని కళంక మావహించి యుండునో అంతకాలము మనకు నాగరిక ప్రవర్తన మన పూజ్యస్థానము పూర్ణానస్థాన మగును. ఈ కళంకమును తొలగించుకొననియెడల ప్రభుత్వమువారు తమంతట మనకు స్వారాజ్య మొసంగింప దానిని మనము చిరకాలము నిజమైతిమ

జాలము. స్వమతస్థులందు బహుశంఖ్యాకులను మన ముద్దేశి పూర్వకముగ ద్వేష భావముతో సంఘమునకుమారస్థులను చేసిన యెడల వారుగూడ మనయందు ద్వేషభావ మూటలు స్వాభావికము గావున నిమ్మ జాతీయులకు మనవలె సమానస్వాతంత్ర్యములు లేని సమయమందు చేపూరిన స్వారాజ్యము దేశారిజ్యదాడుకమే గాని శ్రేయోవాడుకము మాత్రము కాజాలదు. అస్పృశ్యతను రూపుమాపుటకు గల ఇబ్బందులు మీకేమి యున్నవో తెలియకున్నది. మిమ్ము వారితో భోజనము చేయుమనలేదు. బాంధవ్యమును చేయుమని చెప్పము అస్పృశ్యతను మాత్రము తొలగించ గోరెదము. మత మను చేరుతో చిరస్థాస్థాయిగా నిట్లు దాస్యముం దుంచిన తోడిమానవులయెడ నీయస్పృశ్యతను తొలగించినవారి హక్కులకు వారి కొనగూర్చు నేవజేసివార ముందును.

సహానాక్షేయసంతతివారగు ఓయాంధ్రమహాశయులారా! మా విజ్ఞప్తినిదయతోవినుడు. హిందూమతమిప్పుడు చాలవిషమస్థితి యందున్నది. ఈయస్పృశ్యతను రూపుమాపనియెడల మనము తమ పర్యవధములనెంచును. గాన పంచములు రాజభిరులలో నిర్భయముగ చరించుటకును, వాషిమపటికాకాదులందు మనతో బాటువారుగూడ సమానకాలమున జలంబును గ్రహించుటకును ప్రాథమికపాతకాలలో మనసంతతివారితో పాటు వారికి స్థానమిచ్చుటకును మిమ్ములను పానాశ్రయముగ నేడుకొనుచున్నాము. మానకు పట్టుదలతో పనిలేదు. సమదృష్టి, పరశ్రేయ, పునాసము, దయాసత్వకౌచములు మన కెప్పుడును గ్రాహ్యములు.

వివిధవిద్యార్థుల తీర్మానములు

పరమపవిత్రక్షేత్రమును, గంగాతీరమును దిగ్గంతులనెంటి పండితప్రకాండల కాలవాలమునగు కాశీనగరమున హిందూమహాసభలో శ్రోత్రియప్రవరులగు పండితులనమోహన మాశ్రయ, పండిత దీనదయాలు, వ్యాఖ్యానవాచసప్తి తిస్వామి, శ్రీధానందస్వామి, దయానందస్వామి మున్నగు మహాపండితులు పంచములు నూతులలోనీళ్లుతోడుకొనుటకు, వీధులలో తిరుగుటకు, పాతకాలలో వారినిజేర్చుకొనుటకు, అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు తీర్మానించిరి.

అస్పృశ్యతాకారణమున ఏమిందువైన మహాత్ముడియు డుగగాని, క్రైస్తవుడుగగాని మారునపుడు హిందువులందఱికిని గోవాల్మపాపము సంఘటించినని లాహారు బ్రాహ్మణుని ద్వర్తమితివారు తీర్మానించిరి.

ప్రస్తుతకాలమున పతితజాతులనుద్ధరించి, మనలో సమాన స్వాతంత్ర్యమునీయవలయునని కాశీ విద్యార్థిక్షేత్రమువారు తీర్మానించిరి.

“మాలపల్లెలకు చని వారి నుద్ధరింపుడు. లేనియెడల వారందఱు క్రైస్తవమతమున కాహుతియగుదురు. అర్హసంతతి కాధారభూతిమైన పాదములను ఇంకనుతెగిపోకుండ కాపాడవలసినదని మహర్షి దయానంద సరస్వతీస్వామిలవారు నెల విచ్చిరి.

విజ్ఞప్తి

ఆదిమాంధ్రులారా! మీరెల్లరు హిందూసంఘములోని కడగండ్లకు పొందజాలక నిరాశులయి పరమతము స్వేచ్ఛనొసంగునని తలపోయుచున్నారా! కాని యిదిశోచనీయముగనయ్యును. క్రైస్తవమతభోధకులు మీనివాసములకు వచ్చి హిందూసంఘము కులభేదములకు నిలయుట, హిందూమతము విశాచకులమని మీకు భోధించుచున్నారు. మీరెల్లరు గని మాయభోధలను చేసి క్రమపెట్టి వారి మతములో కలుపుకొనుచున్నారు. ఇట్లు కలుపుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము ముఖ్యకారణము. అట్లైన, ఎంత ఎక్కువయి పరమతస్థులను తమ మతములలోనికి మార్చిన, వారికంత ఎక్కువదీరవారములు లభింపును. ఇట్లు మీకులకు లక్షలకొలదిగ విమతములందు కలవిహింపి వారందఱు నెంతవర్షిలోనికి వచ్చిలో మీకు తెలియదా? మీరు వారిమతములో కలియువరకే మీమును నాలు దిరుగుదురు. నెలకొల్పిన వైద్యకాలము, పాతకాలము, మతభోధలు మిమ్ములను వంచించి తమ మతములో కలుపుకొనవరకే గాని మీసంఘము నుద్ధరించుటకు కాదని రూఢిగ నమ్ముడు. స్వదేశ స్వాతంత్ర్యభాగ్యము నొందగోరుదురేని స్వమతముం దుండియే యేకాగ్రమునైన సాధింపబూనుడు. భావికాలమున దృఢము హర్షమును నిర్మించుట కిప్పుడు గట్టిపునాదిరాలిని నెలకొల్పవలయును. గాన మతము పూర్తి భియు కాకపూర్వమే దాని నుద్ధరించుట మానవలక్షణము గాన మీరెల్లరు